לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ה', י"ט באלול תשמ"ח, 1 בספטמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13741 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

מפה ירדנית חדשה — ללא הגדה

אורי הורוביץ

מקור ברבת־עמון מסר אתמול, שבקרוב תפרסם ירדן מפה חדשה בה לא תופיע עוד הגדה המערבית כחלק מהממלכה האשמית־הירדנית, אלא בגבולות נפרדים תחת הכותרת פלשתין. המפה הירדנית החדשה, תוצג בקרוב, בכל המוסדות הממלכתיים הירדניים וכן תוכנס לאטלסים המשמשים את בתי־הספר בירדן.

מפה זו, תצייר את הממלכה הירדנית כפי שהיתה, עת הוכרזה עצמאות ירדן, שבה היו הגבולות נהר הירדן ממערב, נהר הירמוך מצפון וכן ואדי הערבה, מיפרץ עקבה בדרום.

שני ארגוני המורים החליטו: שנת הלימודים לא תיפתח היום

ההחלטה הפתיעה את משרד החינוך וארגוני ההורים ● העילה לשביתה: סרוב האוצר להעניק להם „תוספת־איזון" של 6% ● שר־האוצר ניסים, הנמצא בחופשה בנהריה, דחה פניית שר־החינוך להפסיק חופשתו ולחדש המו"מ – כדי למנוע השביתה ● ההשבתה בכיתות ב' עד י"ב ● ראש עיריית הרצליה הודיע כי הלימודים בעירו יתקיימו – בתגובה הודיעו ארגוני המורים כי ישביתו גם הגנים וכיתות א' ● אושרה פתיחת הלימודים בקריית־טבעון

יצחק שור, יהושע מרקוס, קובי מנרל, יורם בר

סח אחד החליטו אתמול הנה־לות ארגוני המורים להשבית את פתיחתה של שנת הלימודים החדשה בכיתות ב'־י"ב הֵחל מהבוקר. גני הילדים כיתות א' והחינוך המיוחד יקיימו לימודים סדירים. לא נקבע מועד לסיום השביתה.

עוד לפני שהחליטו המורים להשבית את הלימודים, קבע שר החינוך והתרבות יצחק נבון פגישה עם שר־האוצר משה ניסים. הפגישה נועדה ליום א', לפני ישיבת הממשלה במגמה לקדם את המו"מ בין הממונה על השכר באוצר, יעקב

(המשך בעמוד 4)

שלום שנת לימודים

באייר – המורים התיכוניים · ניסים – קופת המדינה · ולבר – הסתדרות המורים

מתנחל שידה מרכבו פצע 2 חיילים; צה"ל שולל הקלות בפתיחה באש

אמש נזרק בקבוק תבערה לעבר רכב שנסע בין אפרת לתקוע — אחד מהנוסעים ברכב פתח באש לכיוון זורקי הבקבוק ופגע בשני חיילים — באחד מהם באורח בינוני — שהיו עסוקים במרדף אחר משליך בקבוק התבערה ● המתנחלים לוחצים על שמיר להתיר פתיחה באש גם על משליכי אבנים — צה"ל מתנגד והודיע כי לא יהיה שינוי בהוראות ● שחל: שמיר מעודד הקמת מיליציות בסגנון הפלנגות בשטחים ● מילוא: שחל מוכן להפקיר יהודים — יש לפטרו מהממשלה ● צעיר מרמאללה נהרג אתמול — „הנסיבות נבדקות" ● צעיר מרפיח מת מפצעיו

אבי בניהו, מנחם ענברי, מוטי בסוק, טוביה בסקינד

שני חיילי צה"ל נפצעו אתמול מיריות של מתנחל יהודי בשטחים. מקורות צבאיים, שמסרו על המקרה, אמרו כי אמש סמוך לשעה 08.30, נזרק בקבוק תבערה לעבר רכב אזרחי שנסע באיזור בית־לחם, בין הישוב אפרת לתקוע. אחד מהנוסעים ברכב פתח באש לעבר הכיוון ממנו נזרקו בקבוקי התבערה. כתוצאה מהירי נפצעו שני חיילים, אחד באורח בינוני והשני באורח קל, שהיו במרדף אחר משליך בקבוק התבערה. המשטרה עצרה מתנחל תושב מעלה עמוס. 2 החיילים פונו לבית החולים. צה"ל בודק נסיבות המקרה.

(המשך בעמוד 4)

הרוג נוסף ו־4 פצועים ברצועה

עתיים

הפרות סדר חמורות היו אמש בשכונות העיר עזה, לאחר שצעיר בן 19 הובא מת לבית חולים בעיר ו־4 אחרים נפצעו.

הגופה נחטפה מבית החולים בטרם הגיעו כוחות הבטחון ולא ניתן לבדוק מה גרם למותו של הצעיר. הידיעה על מקרה המוות התפשטה כנראה בשכונות עזה, ואז החלו צעירים בהפגנות ובידוי אבנים. כתוצאה מכך נפצעו ארבעה.

הערב נפגשים בטירה!

השומר הצעיר

מזמין את הציבור הרחב

ל„הפנינג טירת השלום בגעש"

היום, יום ה' 1.9.88 בשעות 24.00 – 17.00

מי יהיה שם:

- אומני „המשותף קיבוץ", ואמנים אורחים
- סיני פטר ופטר גדיש
- דוכנים ומזנונים
- יהודית רביץ בתוכניתה: „באה מאהבה"
- 100 טון פנסים ורמקולים
- אמונה, חזון ותקווה!

מנחה: משה טנא.
הגברה ותאורה: „בטי בם".
בניה: מוטי הורוביץ ו„להקת הניצוצות".
הפקה: טל־רגב־זלץ־אביגור — י. אמנות: ד. גולן

הכניסה חופשית!

לא מתחילים ללמוד בלי רביץ!

בשל מיגבלות חוק לא יתקיים ה„חייד־פרק" שתוכנן

האירוע מאורגן ע"י השומר הצעיר ולא ע"י מפ"ם

הפעם מפ"ם

השומר הצעיר
המחלקה הרעיונית פוליטית
הקיבוץ הארצי

דאגה בירדן — תושבי הגדה מושכים כל פקדונותיהם

אבי בניהו

נוסעים ששבו לאחרונה מירדן מדווחים על חשש רב בצמרת הכלכלית הירדנית ממשיכת כל הפיקדונות של תושבי השטחים המופקדים בממלכה. בעת האחרונה, לאחר הודעת המלך על ההתנתקות מהגדה המערבית, ישנה תנועה ערה של תושבי השטחים הנוסעים לירדן כדי למשוך את כספיהם מהבנקים.

20 אחוז מהפקדונות

בירדן, קיים חשש רב מצעד זה שעלול להמיט אסון על המערכת הכלכלית־הירדנית הנתונה ממילא בקשיים. תושבי הגדה המערבית ורצועת־עזה, מחזיקים כיום בלמעלה מ־20 אחוז מכלל המערכת הכספית הירדנית. הנוסעים ששהו בירדן אומרים, כי השלטונות שם ממהרים להודיע כי זכויותיהם של מחזיקי הפקדונות לא ייפגעו גם לאחר הודעת המלך חוסיין.

המח"ט שננזף על הריגת ערבי: חשוב שמפקדים וחיילים יידעו שאינם מעל לחוק

אבי בניהו כתבנו הצבאי

„אני משלם מחיר כבד על נשיאה באחריות, שגם עכשיו, אחרי המשפט, לא הייתי רוצה להימלט ממנה. אני מקבל את תוצאות המשפט כמו שהן ואינני מתכוון לערער עליהן לפני הרמטכ"ל. אני לוקח על עצמי את האחריות לכך שצעיר מת". כך אומר אלוף מישנה ג. מפקד החטיבה מנפת חברון, שהורשע ונינזף נזיפה חמורה על מעורבותו באירוע בו נהרג צעיר תושב הכפר בני־נעים לפני חמישה חודשים.

בראיון ל„במחנה", אומר אל"מ ג. כי חשוב שמפקדים וחיילים יידעו שאף אחד לא עומד מעל החוק ואף אחד אינו חסין מפני ידו של החוק.

פונה ללימודי עתונאות

אלוף מישנה ג. מספר בראיון כי עם סיום תפקידו השבוע, הוא פונה ללימודי עיתונאות היות שהוא מתעניין בכתיבה. „אם הייתי עיתונאי והיתה מוזמנת לידי האפשרות לחשוף פרשה שנראית חריגה — הייתי עושה את זה, כמו כל עיתונאי".

פרקים מהראיון עם אל"מ ג. ב„במחנה", היום בעמוד 6.

180 מיליון ש"ח — פיצוי האינתיפאדה למשרד הבטחון

אבי בניהו

משרד הבטחון ומשרד האוצר הגיעו להבנה שבעקבותיה יורים האוצר נשוב למערכת הבטחון סכום 180 מליון ש"ח כפיצוי על הוצאות האינתיפאדה. כתבנו הצבאי מציין כי בדרישה המקורית תבעה מערכת הבטחון מהאוצר לפצותה בסכום של 263 מליון ש"ח, בגין הוצאה כספית בלתי מתוכננת הנובעת מהפעלת הכוחות והאמצעים מול ההתקוממות בגדה המערבית וברצועת עזה. עפ"י חשובי מערכת הבטחון מסתכמת עלות זו למעלה מ־400 מליון ש"ח, אולם מסכום זה נוכה הסכום הנובע מהסכת כוחות מילואים ממשימות אימונים לתעסוקה בשטחים. בדרישת משרד הבטחון עסקו בתקופה האחרונה השר יצחק רבין והרמטכ"ל והשתתף גם רה"מ יצחק שמיר.

אביטן יורשה להיפגש עם בנו ● עמוד 2
ערפאת הוזמן רשמית לפרלמנט האירופי ● עמוד 3
הסוכנים: לא יהיה גז בחגים ● עמוד 19
3 מקרי שיתוק ילדים באור־עקיבא ● עמוד 14
חבלני חקף בג'נבה קיצוניים ערבים ● עמוד 2

שנת הלימודים בסימן משבר

באופן מפתיע פרץ משבר יחסי עבודה בתחום בלתי צפוי, ובעיתוי בלתי צפוי לכאורה. העילה המיידית לסיכסוך קשורה באי־הסכמתו של האוצר להגיע להסכמה עם המורים על תוספת־איזון – תוספת ייחודית המוענקת מזה ארבע שנים לכל עובדי המדינה והרשויות המקומיות, ואשר ועדת עציוני המליצה על הענקתה גם למורים. המשא־ומתן בין האוצר והמורים נמשך זה חודשים, אבל רק שלשום בלילה הודיע יעקב דנון, הממונה על השכר באוצר, שהמורים יאלצו להסתפק בתוספת 11 האחוזים בשנתיים הבאות, ולא יקבלו את תוספת־האיזון. עיתוי הודעתו של מר דנון מעורר תמיהה. ההודעה החפוזה, 36 שעות לפני פתיחת שנת הלימודים, יש בה יותר מריח של פרובוקציה. מבחינת התוכן והעיתוי מנסה ניסים להבהיר למורים לא רק שהוא מתנגד עניינית לתביעותיהם (על אף שהן כלולות בהמלצות מחייבות של ועדה ציבורית), אלא גם מיהו בעל־הבית, ומה כוחו של איגוד מקצועי. בצעד הזה דחק האוצר את המורים אל הקיר, וחייב אותם להכריז על שביתה בעיתוי הקשה מכול – יום לפני פתיחת השנה.

ייתכן שהאוצר יצליח במהלכיו והמורים יוותרו על תוספת־האיזון בשלב זה וידחו את המאבק לשלב מאוחר יותר. העובדות בשטח מדברות בעד עצמן. מצבה של מערכת החינוך אינו טוב ממצבה של מערכת הבריאות מכל הבחינות. גם אחרי התוספות העצומות שקיבלו המורים, הם מצויים בתחתית סולם השכר. כתוצאה מכך נוצר מחסור חמור במורים בעלי רמה והכשרה. מתוך כ־600 בוגרי אוניברסיטאות וסמינרים, שיועדו להוראה באזור תל־אביב והופנו לבית־הספר, הגיעו לעבודה בפועל 300 בלבד. מרבית האנשים, אותם מכשירה המדינה להוראה, מעדיפים שלא לעסוק במקצוע, בשל השכר הנמוך. ההכבדה התקציבית על מערכת החינוך מתבטאת גם בקיצוץ 132,000 שעות הוראה. החיסכון למשק בעקבות הקיצוץ הוא 120 מליון שקל. התוצאה במערכת החינוך – כיתות גדולות ועמוסות יותר, ירידה באיכות הלימוד, סגירת כיתות מיוחדות לסיוע, ועוד.

כאמור, ייתכן שחיד הקשה כלפי ארגוני המורים היא חלק מנסיונו של ניסים לשבור את כוח האיגודים המקצועיים, ולהוכיח את כוחו של האוצר בעיצוב המדיניות במשק. הפעם הוא חורש על גבם של ילדים.

רעל/אביטן

הֶרְצֵל הוֹ הֶרְצֵל

הֶרְצֵל הוֹ הֶרְצֵל, אֶת כֻּלָּם קִרְקַסְתָּ
הֵבֵאתָ לָהֶם הַצָּגָה אַדִּירָה
הָיִיתָ גִּבּוֹר, אֶת הָאָרֶץ הָרַסְתָּ
הָיִיתָ כְּמוֹ סֶרֶט. הָיִיתָ סְדְרָה!

אָמְנָם בַּלֵּילוֹת הִסְתַּגַּרְנוּ בְּפַחַד,
בִּקַּשְׁנוּ כֻּלָּנוּ רִשְׁיוֹן לַאֲקֻדָּה,
אַךְ כָּל זֶה שׁוּלִי לְעֻמַּת כָּל הַנַּחַת
שֶׁל קֶטַע הַמֶּתַח הַבִּלְתִּי נִשְׁכַּח.

הֶרְצֵל הוֹ הֶרְצֵל,
אֶת כֻּלָּם קִרְקַסְתָּ.
הֵבֵאתָ לָעָם הַצָּגָה בְּלִי בּוּשָׁה
אָז לָמָּה בָּעַר לְךָ? לָמָּה נִתְפַּסְתָּ?
יָכֹלְתָּ לִמְשֹׁךְ עוֹד יוֹמַיִם־שְׁלֹשָׁה.

קובי לוריא

חפס כותרת/ הרב לאו

רב טוב תל־אביב

סוף סוף יש לנו איזה קונצנזוס אחד קטן — הרב לאו. בחירתו לתפקיד רבה הראשי של תל־אביב היתה השבוע קרן אור יחידה באפלת הוויכוחים וההתפלגויות והמחנות האיד־סופיים. מי לא בירך? הנשים בנעמ"ת אמרו: — „זהו יום חשוב ביותר עבורנו", וחגגו חגיגה גדולה. צ'יץ' הרים אתו כוסית וכולם יכלו לראות איך הכיפה הרקומה על ראשו זורחת מאושר. וגם הדתיים שמחו — „בחירתו של הרב לאו לתפקיד רבה הראשי של תל־אביב, היא הזדמנות פז לתיקון המצב החמור השורר בעיר בכל הקשור לזכויותיו של הציבור הדתי בתל־אביב", כך כתוב בקומוניקט

ששלח דובר המפד"ל אל מערכות העיתונים, ובו ציטט מדבריו של המזכיר המדיני, שאול יהלום. קונצנזוס מופלא. לאו, רב מתקדם ומודרניסטי — לחילוניים: רב פמיניסט ומבין עניין - לנשים; רב חברי וסחבק — לראש־העירייה, רב ודתי כשר למהדרין — לדתיים. בעל חוש הומור נדיר („... אני לא רב־בריח"), רב מעליס ורב אוהדים, ורק ימים יגידו האם רב הגלוי על הנסתר, או שמא רב הנסתר על הגלוי.

ורד לוי

ע"ל המשמר

מסע / שוודיה

שיכרות עצובה

בשבת שטופת שמש בילינו עם זוג מקומי בדקרה, עיר שבדית ציורית, התוגגת השנה אלף שנים להיווסדה. בערב, כשנפרדנו ממארחינו, ראינו ליד ביתם קבוצת נערים מעמיסה ארגז בירה ובקבוקי משקה חריף על מכונית, ויוצאת לדרך.

□

מארחינו הכירו אחד מהם: בן השכנים, שגילו חמש עשרה, אולי שבע עשרה. דור שני לאלכוהוליום. האם שתיינית ומופרעת, והוא כבר הולך בדרכה. אדי האלכוהול לא יפוגו מראשו במשך שעות רבות ביום ראשון. ערב שתייה לשוכרה במוצאי שבת נחשב אצל נערים לא מעטים כאן להפגנת אומץ ובגרות. השתייה הופכת הרגל, וההרגל הופך טבע שני.

□

אלף פנים לשיכרות בשבדיה — וכולן מכוערות. מול האח הבכור, המעמיס משקאות למכונית, עומד האח הצעיר, יפהפה בלונדי בן ארבע, חמוד, יחף, קצת מוזנח. מארחינו מספרים ששמעו אותו בוכה במרפסת שעות ארוכות בלילה חשוך וצונן, כשאמו השיכורה נעלה את הדלת מבפנים וסירבה להכניסו.

שיכרות. בעייה, אולי הבעייה שחברת הסעד והרווחה בשבדיה המתקדמת ביותר בעולם, לא הצליחה לפתור. מטפלים בתוצאות. גננת בגטבורג מספרת שטיפלה בביתה בילדה בת שנתיים כשאמה השיכורה לא תיפקדה. או היתה עובדת סוציאלית, שפקחה עין והוציאה את הילדה הזנוחה בזמן, אבל איך מטפלים בשורשי הבעיה?

□

מערימים קשיים טכניים על דרכם של צרכני האלכוהול. יש מיסוי כבד על בירה ומשקאות חריפים. יש חנויות ממשלתיות מיוחדות שבהן, ורק בהן, ניתן לרכוש משקה משכר. לקטינים אסור לרכוש אותו כלל. זה לא עוזר, גם לא החוק המחמיר האוסר לנהוג מרגע שטיפת אלכוהול נכנסה לפה, גם אם מדובר בפחית בירה בודדת. תורים משתרכים בחנויות האלכוהול, ואזרחים שומרי חוק שיוצאים להשתכר בסופי שבוע, משאירים את המכוניות בבית. אם אסור לנהוג — נוסעים במונית או בתחבורה ציבורית אחרת.

בימים הארוכים שבהם כה רבים מהשבדים עוסקים בספורט ונופש, בדייג ובטיולים לכל רחבי העולם. אז אולי צריך לוותר על הנסיון להבין את התופעה? ואולי כאן המקום להגיד משהו בזכות תופעה שאנו מכירים והיא נפוצה גם בשבדיה: החזרה בתשובה. בשנים האחרונות צעירים רבים חוזרים אל חיק הדת. לא לדת בסגנון קנאי חשוך, אלא למה שקוראים כאן „הדת החדשה": קהילות ליברליות עם אגודות ספורט ומקהלות ותפילות בסגנון מודרני. רת בסגנון שאינו מיליטנטי ואינו שתלטני. ויש לצעירים הדתיים האלה עוד תכונה שקשה לזלזל בה על רקע המציאות בשבדיה: הם לא שותים.

עודד ליפשיץ

ציורמצב

בשטח/השמצה

„מיליון לא נחמדים"

יתד נאמן

יוליוס שטרייכר, מיסדו של העיתון האנטישמי „דר שטירמר", שהוצא להורג בנירנברג, קם לתחיה ופירסם את הגיגיו בעתון החרדי „יתד נאמן".

הדברים שפורסמו בעתון מובאים כאן ככתבם ולשונם: „85 אחוז מן הצברים החדשים שהופיעו בשוק — הינם עורלה ואסורים באכילה ובהנאה. אכן, מעוללות התקופה היא עובדת הימצאו של הצבר המודרני: כבר לא חמוד ועוקצני כבעבר, סתם פרי עורלה שהתקלף מקליפתו ההיסטורית. היתה זאת גולדה מאיר שקבעה: הם לא נחמדים! עכשיו הם גם לא עוקצניים. מליון שכאלה יפתחו את שנת הלימודים ב־1 לספטמבר..."

כידוע, רבים מקוראיו של העתון החרדי, שהוא בטאונם של הישיבות הליטאיות בהנהגתו של הרב שך ומזוהה גם עם תנועת ש"ס, אינם מתגייסים לצבא. חלקם משתמטים של ממש וחלקם משתמטים באיצטלה של לימוד תורה. באוגוסט האחרון, כאשר צה"ל גייס לשורותיו את מחזור הגיוס הגדול ביותר בתולדות המדינה, לא צעקו גוועלד ב„יתד נאמן" לנוכח העורלה המתגייסת להגן גם על שלומם של הצדיקים החכמים, לומדי התורה.

טוביה בסקינד

הומור / גלסנוסט

טלפון

ב־1 במארס החליפו לי את מספר הטלפון, וב־2 במארס זה התחיל:

— זה מינהל בתי המגורים?
— לא, — אני עונה.
— אפשר את אולגה ולדימירובנה?
— הגעת לא לשם.
— זה לא קופת־חיסכון?
— לא, לא קופת־חיסכון...
— דרוש לי מפעיל אטפ־1.
— אין כזה אצלנו.
— למה בבית־המרחץ שלכם הטלפון תפוס כל הזמן?
— זה לא בית־מרחץ. זאת דירה.
— המחלקה השלישית של האגף הרביעי?
— לא, נא לחייג את המספר הנכון.

ב־3 במארס ביקשו בעיקר בית־מלאכה לתיקון טלוויזיות. לעומת זאת ב־4 במארס דרש העם בתקיפות, שאספק לו חרציות לא יקרות ליום האשה. כמה שלא נשבעתי, שאין לי כל קשר למשק הפרחים העירוני, לא האמינו לי ואיימו להתלונן. החזקתי מעמד עד אפריל, אבל ב־1 באפריל נשבר לי.

— זה בית־מרחץ?
— בית־מרחץ, — אישרתי.
— הגיעו אלינו חברים מהמיניסטריון. האם נוכל להראות להם היום את הסאונה המצויינת שלכם?
— באיזו שעה? — ביקשתי לדייק.
— בשמונה־עשרה אפס אפס.
— בשמונה־עשרה שלושים — הרשיתי. — תגידו בקופה שהמספר שלכם „תשע".

הודו לי ממושכות. באותו יום צלצלו ממוסך ושאלו כמה משאיות דרושות. עניתי שדרושות שלוש, אבל בלית־ברירה יספיקו שתיים.

ב־2 באפריל הצגתי את עצמי בתור בעלה של אולגה ולדימירובנה, וביקשתי שגברים זרים לא יצלצלו לה יותר. ב־18 באפריל הסכמתי, אחרי בקשות ותחנונים, לקבל בטלפון בחינת־ביניים של סטודנט בקורספונדנציה. ואילו ב־22 באפריל נתתי הוראה לגשת מיד להקמת גן־ילדים. באחד הימים במאי צלצלו מאיזו תחנת חשמל אטומית. איזו בריוק — לא הצלחתי להבין, וביקשו רשות להתחיל בניסוי. הרשיתי.

השיטה שלי לחינוך מחדש של המתעצלים לחייג נכון את מספר הטלפון — פעלה. בקיץ כמעט לא הציקו לי. רק בינולי ביקשו לטלפון את מנהל גן־החיות. עניתי, שהוא לא יכול לגשת עכשיו, היות והוא רוכב להנאתו על ג'ירף. בסוף הקיץ נשמעו צלצולים בינעירוניים נמרצים. הודיעו לי, כי החליטו להעביר מטענים בתפזורת ברופן השמאלי.

— מוטב בימני — יעצתי.

ספטמבר חלף בשקט. יכולתי לישון בנחת. לפני חגיגות נובמבר שוב התחילו להטריד צלצולים בינעירוניים.

— אני רואה ירוק — צעקו לי בעצבנות לשפופרת מאיזו תחנת־רכבת.

— אם אתה רואה, תוציא את הרכבת — פקדתי בשלווה.

בדצמבר — שוב בינעירוני:
— הָרכב המְתאן בלֶבה עלה, מה לעשות?
— התכנית — חוק, למלא אותה — חובה, ביצוע מעל לתכנית — כבוד ויקר, — עודדתי.

בשנה החדשה לא צלצלו מהעיר ואף לא בבינעירוני במשך רבע שנה תמימה, אבל כאשר נשמע כבר צלצול — זה היה בגדול. בבינלאומי. טוב שלמדתי אנגלית בבית־הספר, אחרת לא הייתי מבין מילה.

— סר — אומרים לי, — הכל מוכן. תרשה ללחוץ על „פעל"?

— קרימה, — אני עונה, — תלחצו. ואיך שם — אני מתעניין — מזג־האוויר אצלכם? יורד גשם?

— מעל מדינת נוואדה אין אפילו ענן אחד לרפואה — משיבים לי.

חושבים אתם שבכך הכל נגמר? לא רובים. למחרת היום איימה עלי איזו דודה בטלפון, שהיא תתבע אותי לאחריות אדמיניסטרטיבית על שאינני רוצה להתחתן אתה.

— בסדר, — הסכמתי, — נפגשים מחר ליד היכל הנישואין. בשעה שש בערב. אל תשכחי להביא תעודת־זהות.

סרגיי קיסיליוב

מתוך „ליטרטורנאיה גאזטה"
תירגם: שאול מרס

עורך „עמודאחורי": יצחק בוטון

משרד החינוך מציע „חוק מינימום שעות לימוד" — האוצר מתנגד

נבון: החוק בא למנוע קיצוצים נוספים במערכת ● החל מהשנה תונהג ערבית כשפת חובה בחטיבות־הביניים ● „אין מנוס מעיסוק בנושאים פוליטיים כגון האינתיפאדה"

מסיבת עתונאים לקראת שנת הלימודים שלא תיפתח – בתמונה: המנכ"ל שושני, השר נבון, והדובר כהן (צילום: נעמן)

יצחק שור

שר החינוך והתרבות יצחק נבון הביא לידיעת האוצר את הצעת החוק שלו, לפיה ייקבע מינימום של שעות לימוד בכל כיתה. ואולם האוצר התנגד לחוק זה. במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול, ערב פתיחתה של שנת לימודים חדשה, אמר השר שאין הוא מעריך כי הממשלה הנוכחית תתמוך בחקיקת חוק מינימום שעות לימוד.

בדברי ההסבר להצעת נבון נאמר, כי בשנים האחרונות קוצצו מן המערכת 132,000 שעות הוראה שבועיות, ששווין כ־120 מליון שקלים. אם יוחזרו שעות אלה, כפי שמאמין נבון, הרי שזה יאפשר למשרד החינוך להחיות את מקצועות ההכשרה ולטפל בחלשים. החזרת שעות אלה תאפשר חיסולו של החינוך האפור.

ערבית — מקצוע חובה

השר נבון הודיע אתמול, כי החל מהשנה תונהג השפה הערבית כשפת חובה בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות, בהדרגה, במשך שש שנים. בשנתיים האחרונות גדל ב־30 אחוזים מספר לומדי הערבית.

חובת החינוך הפוליטי

נבון אמר, כי למורים לא יהיה מפלט מעיסוק בנושאים פוליטיים כמו ערביי ישראל והאינתיפדה. מערכת החינוך אינה מתיימרת לפתור את סכסוך ישראל־ערב, אך אין היא רשאית להתעלם מן הנושא. תפקיד המורה הוא לצייד את תלמידיו בכלים שיאפשרו לו לבחור בין אלטרנטיבות ולגבש תעודת זהות אישית וקבוצתית.

תוצאות הבגרות נשלחו

משרד החינוך השיג שיא במשלוח תוצאות בחינות הבגרות, מאז הקמת המדינה: הבחינה האחרונה נערכה ב־8.7. ב־25.8 נשלחו כל התוצאות ל־14.000 נבחנים.

המנכ"ל, ד"ר שושני, מסר כי אין מחסור בבוגרי סמינרים ואוניברסיטאות, ואולם בתל־אביב הופנו 600 והגיעו 300 בוגרים בלבד.

בג"ץ פסל בי"ס פרטי

החלטת בג"ץ מנעה אתמול הקמתם של בתי ספר פרטיים בשטח השיפוט של המועצות האיזוריות מטה בנימין ומטה יהודה. שופטי בית המשפט העליון מ. שמגר, י. מלץ וח. אריאל דחו את עתירתם של ההורים מן היישוב הקהילתי הר־אדר, אשר ביקשו לצוות על משרד החינוך ומועצת מטה בנימין, כי יקימו בית ספר מקומי בהר־אדר. ההורים טענו בעתירתם, שמספר הילדים ביישוב גדול דיו כדי להצדיק הקמת בית־ספר יסודי שנתי, בו ילמדו 170 ילדים.

הבג"ץ מנע הקמת בית־ספר פרטי שני, בבית זית, שבו התכוונו ההורים ללמד את ילדיהם של שמונה מושבים.

„חינוך אפור — עתיד שחור"

יצחק שור

נוער מפ"ם, בראשות חה"כ אמירה סרטני, הפגין אתמול בכניסה לבית אגרון בירושלים, שעה קלה לפני פתיחתה של מסיבת עיתונאים עם שר החינוך יצחק נבון. „חינוך אפור — עתיד שחור", קראו הכרזות. „לא נשלם", „יוכרז לאלתר מצב חירום במערכת החינוך, יגוייסו משאבים להצלחתו". אחד המשתתפים החזיק בידו „תעודת סיום" שהוענקה לממשלה. במקצוע דאגה לעתיד החינוך — נכשל. הגדלת פערים — טוב מאוד. אחריות חברתית — בלתי מספיק. מחוייבות לחוקים — מצויין. הערה. עליך לשפר את יחסך לחומר הנלמד, ולא — לא נוכל להשאירך בבית־ספרנו".

נסיגה מתמשכת

בזמן שמדינות ערב מעניקות לחינוך ולהשכלה עדיפות, נעלמות והולכות מבתי־הספר בישראל שעות לימוד — בהאשמה זו כנגד הממשלה יצא אתמול היו"ר החדש של המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות, ד"ר דן כוחן.

לדבריו, קיימת נסיגה חינוכית מתמשכת, במיוחד באיזורי מצוקה. תפקיד החברה הוא להילחם נגד היווצרות חינוך לעשירים וחינוך לעניים, ואילו תפקיד ההורים והמחנכים הוא לנצל את זכותם למעורבות ולתרום לתכניות לימודים ייחודיות ולסגנון ולאווירה בבתי־הספר.

ראשי „ועד ו'": מעמדה של מפ"ם התחזק בקרב העובדים

כתב „על המשמר"

כמאה וחמישים חברי ועדי מפ"ם התכנסו אמש בסניף המפלגה בבת־ים, למיפגש עם חברת הכנסת חייקה גרוסמן, ועם פיני גרוב מועמד מפ"ם למקום השישי לכנסת, ומישל אלמליח, יושב־ראש „ועד 1". חברת הכנסת חייקה גרוסמן הציגה בפני המשתתפים את התוכנית המדינית של מפ"ם ואת האלטרנטיבות החברתיות והכלכליות שמפ"ם מציעה כמוצא למשבר בהתיישבות ובתעסוקה.

פיני גרוב, מנהיג פועלי „אתא" ומישל אלמליח יו"ר ועד 1 דיברו על מאבקי העובדים בהם היתה מעורבת מפ"ם באמצעות „ועד 1".

גרוב ומישל אמרו, שמעמדה של מפ"ם בקרב ציבור העובדים התחזק באופן משמעותי בארבע השנים האחרונות וזאת תודות למאבקים של מפ"ם לצד העובדים בישראל. הם ציינו כי פעולת מפ"ם בקרב הסקטור הפועלי הם המנוף להרחבת הבסיס האלקטוראלי של מפ"ם.

חביבי תקף בג'נבה את הקיצונים הערבים

אמר כי הם מספקים תחמושת לממשלת ישראל וכי אין אמת בדבריהם שלא חל שינוי בדעת הקהל בישראל ● ערפאת לא הגיע לכנס הארגונים הלא־ממשלתיים

יורם בר

אתמול נפתח בג'נבה כינוס בחסות האו"ם של ארגונים לא ממשלתיים הדן בסכסוך במזה"ת. יאסר ערפאת שאמור היה להגיע לכינוס לא בא בסופו של דבר, והסתפק במשלוח אגרת ברכה.

הנציג הבכיר של אש"ף בכינוס הוא פארוק קאדומי.

חביבי תוקף הקיצוניים

בכינוס משתתפים נציגי 250 ארגונים ממאה ארצות. מישראל הגיעו נציגי חד"ש, „הרשימה המתקדמת לשלום", ארגוני נשים המקורבים לחד"ש, נציגי רשויות מקומיות ואנשי תנועת „די לכיבוש".

באירוע הפתיחה נאם נציג חד"ש, אמיל חביבי, שבירך את אבו־אייאד על ביקורתו כלפי קיצוניים ערביים, המספקים תחמושת בקיצוניותם לממשלת ישראל. חביבי הזהיר מפני הולכת שולל שתיגרם ע"י קיצוניים אלו, הטוענים, לשווא, כאילו לא חל כל שינוי בדעת הקהל הישראלית.

4 מלכות יופי בצפת

יהודה צור

בין תשע יפיפיות, שהופיעו אמש בתחרות היופי של הגליל בצפת, נבחרו ארבע — לימור מגן, מלכת הגליל; רביד מזור מלכת קריית אמנים; מלכת הפסטיבל לימור כהן ומיכל חדד מלכת הקיץ.

זאת הפעם הראשונה שמתקיימת תחרות יופי בצפת, ולשופטים היה קשה לבחור בין כל המועמדות, שהתחרו בתחרויות קודמות ובפסטיבלים קודמים.

„לא קיים רוגז בקיבוץ־הארצי על התלונה למשטרה בפרשת האונס בשמרת"

כתב „על המשמר"

„הקיבוץ־הארצי הוא חלק ממדינת ישראל. חברי הקיבוצים הם אזרחים לכל דבר ובתור שכאלה חלים עליהם חוקי המדינה". דברים אלה אמר דובר הקבה"א אמנון גוליץ, בתגובה לידיעה שהופיעה בכמה עיתונים כאילו קיים רוגז בקבה"א על כך שקיבוץ שמרת התלונן במשטרה בפרשת האונס. הדובר אמר שאין לדברים אלה כל שחר. כל מעשה פלילי מועבר לטיפול המשטרה. הקיבוץ לא רואה את עצמו כמוסד חוקר, או שופט והוא מקבל על עצמו את חוקי המדינה", אמר גוליץ.

מרכז המחלקה המשפטית, דוד דובר צבאי מנה ברדיו טהראן 11 הפרות של הפסקת האש מצד עיראק בין ה־22 עד ה־27 באוגוסט, לרבות הריגת חייל איראני בדרום ולקיחתם בשבי של 700 חיילים איראנים.

גנרל מצרי מאשים: סאדאת גילה לישראל סודות ההגנה האווירית

אורי הורביץ

בספר העומד להתפרסם על מלחמת אוקטובר ב־73, מגלה הגנרל מוחמד פאוזי, מי שהיה במנו שר־ההגנה המצרי ושימש קודם לכן כרמטכ"ל צבא מצרים, בעת מלחמת ההתשה, כי סאדאת הסכים להעביר לארה"ב את סודות מערכת ההגנה האווירית המצרית, כולל מערך ההגנה על הסכר הגדול באסואן. מערכת זו היתה מבוססת על טילי קרקע־אוויר רוסיים מסוג „סאם 6". הגנראל המצרי טוען שצעד זה, אותו נקט סאדאת, אינו חוקי ושארה"ב העבירה את המידע לישראל. עוד טוען הגנראל המצרי שהמערכת אותה מסר סאדאת לאמריקנים נמצאת עדיין בשימוש הצבא המצרי. על כך דיווח העתון „אל האלי".

● צוות ממחלק הסמים במשטרת ירושלים, בראשותו של רס"ר ג'ילבר לוי, לכד הלילה שלושה צעירים כבני 28 המוכרים היטב למשטרה, כשברשותם אריזות ניילון, אשר הכילה בתוכה חומר החשוד כהרואין במשקל של 13 גרם.

שלושה ערבים נדקרו ביפו

זהבה מוזס

שלושה ערבים תושבי חאן יונס, העובדים ביפו, נדקרו אמש על־ידי קבוצת צעירים יהודים. בין השלושה, העובדים בשדרות ירושלים 62 לבין צעירים יהודים פרץ ויכוח ואלה שלפו סכינים ודקרו את הערבים. הערבים נזקקו לטיפול רפואי, והמשטרה עצרה לחקירה את הצעירים היהודים.

המרכז למחקרים אסטרטגיים: ישראל אינה חסינה עוד מתקיפת טילי קרקע־קרקע

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„בניגוד לעבר, אין העורף הישראלי יכול להחשב כחסין מפני תקיפות של טילי קרקע־קרקע ארוכי טווח העלולים להיות מצויידים בראשי חץ כימיים. יש להניח, כי הסורים ישתמשו בנשק זה, רק כאשר צבאם יימצא בהתמוטטות. זהו בעיקרו נשק הרתעתי השימוש בו יוגבל בשל כושר הגמול של חיל האוויר הישראלי". הערכות אלה, נכללות במסגרת הספר השנתי, של „המאזן הצבאי במזרח התיכון", בהוצאת המרכז למחקרים אסטרטגיים שבאוניברסיטת תל־אביב.

הישג פוליטי לאש"ף

במסיבת עיתונאים אתמול, סקר עורך הספר תא"ל (מיל') אהרון לבון, את עיקר ממצאיו בתחום המדיני, אסטרטגי ובתחום הצבאי. עיקר הרגש השנה, על מלחמת עיראק־איראן וכן על ההתקוממות בשטחים.

בהדרשו לנושא האינתיפארה, קובע „המאזן" כי הוא מהווה הישג פוליטי לאש"ף אולם מוטל ספק ביכולתם של הפלשתינים לחולל את השינויים ולממש את ההישג, עד להגעה למצב של שותפות במו"מ. יוסף אלפר, ממלא מקום ראש המרכז למחקרים אסטרטגיים, דיווח על עבודה מחקרית גדולה שמבצע כעת המרכז בנושא „האינתיפאדה", במימון הקונגרס היהודי האמריקני. מימצאי המחקר, בו עוסקים מיטב החוקרים, יראו אור רק בחודש ינואר — לאחר הבחירות בארץ ישראל.

נסתיימו 7 השנים הטובות

בתשובה לשאלה, העריכה ד"ר ענת קורץ, מומחית לטרור, כי צפויה עליה מסויימת בפיגועי טרור פלשתינאים בעקבות האינתיפאדה. כן, מפרט הספר את התעצמות צבאות ערב וישראל. מסקנתם של מחברי הדו"ח היא כי נסתיימו שבע השנים הטובות של מדינת ישראל, דבר, שיחייב היערכות מתאימה של צה"ל ותוספת לתקציב הבטחון.

הרצל אביטן יוכל להתראות עם בנו לאחר תקופת ענישה

זהבה מוזס

נציב שירות בתי הסוהר גונדר לוי שאול, שערך אתמול ביקורת בכלא שאטה בו כלוא עתה אסיר עולם שנמלט מכלא באר־שבע, הרצל אביטן, אמר לאחר פגישתו עם הרצל אביטן בכלא, כי ישקול לאפשר לו פגישה עם בנו, „גודל ארם" לאחר תום תקופת הענישה. הרצל אביטן המוחזק בכלא שאטה הוכנס לתקופת ענישה שאורכה כחודשיים, ואם יעבור את תקופת הענישה בלא בעיות יאושר לו לפגוש בבנו. בכך למעשה מתמלא אחד מתנאיו של הרצל אביטן, עליהם מסר באמצעות גל־י־צה"ל בעת בריחתו.

טמיר: ליוזמת שולץ יש להקדים מו"מ עם הפלשתינים

המשלחת הפלשתינית תצטרך לקבל הסכמת אש"ף

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר אמר אתמול בוושינגטון, כי יוזמת שולץ עדיין מספקת את המכנה המשותף להתחלת תהליך השלום. אך כדי שיהיה אפשר לממש יוזמה זו, יש להקדים לה שלב והוא — מו"מ בין ישראל ומשלחת של מנהיגות פלשתינית מהגדה המערבית ומעזה.

טמיר אמר, כי המו"מ על המעמד הסופי של השטחים יתקיים כבר בין ישראל לבין משלחת משותפת ירדנית־פלשתינית. תוכנית שולץ כפי שהוגשה, אמר טמיר, יצרה אי־הסכמות שהביאו לקיפאון והכריזו את חוסיין לצאת מהתמונה. ישראל ואש"ף הושארו על הבימה, כאשר קיים ביניהם פער בלתי ניתן לגישור.

אור ירוק מאש"ף

טמיר רמז, כי המשלחת הפלשתינית שעל ישראל לשאת ולתת עמה תצטרך לקבל אור ירוק מאש"ף, אחרת לא תוכל לבוא למו"מ. הוא ציין, כי מפלגת העבודה מוכנה לדבר עם משלחת פלשתינית כידיעה כי משלחת זו „היא תוצאה של החלטה בעולם הערבי".

„הוכחה נוספת שואלנברג חי"

דליה שחורי (ארה"ב)

סופר ואיש עסקים שוודי נודע, בשם קן פאנט, מסר באחרונה לממשלת שוודיה, כי יש הוכחה חדשה לכך שראול וולנברג, הדיפלומט השוודי שהציל במלחמת העולם השנייה אלפי יהודים בהונגריה עדיין חי.

קן פאנט, 65, החוקר את פרשת וולנברג בשש השנים האחרונות, מסר, כי לדברי מקור אמין, הנמצא עתה במערב — „דיפלומט סקנדינבי זקן", שעזר להציל יהודים בבודפשט בסוף מלחמת העולם השנייה, קיבל טיפול רפואי נגד מכת כפור ברגלו הימנית בבית־החולים של הכלא הסובייטי בבלאגר בשצ'אנסק, סמוך לגבול עם סין, ב־22 בדצמבר 1986.

בריה"מ טוענת שוולנשטיין מת בכלא מהתקף לב ב־1947, בהיותו בן 35.

צרפת מספקת למצרים טילים נגד מטוסים

ארנון יפה (צרפת)

החברה הצרפתית „סרג' דאסלוט" מספקת למצרים מערכת טילים ניידת נגד מטוסים מנמיכי טוס ומסוקים, והמערכת המכונה „סיני 23" תיוצר במצרים.

במלאת שלושים לפטירת חברנו היקר

נתן ניר ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום ראשון, 4.9.88, בשעה 15.30

המשפחה ובית המעפיל

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שדרות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר תרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040. 33134

ערפאת הוזמן רשמית לנאום בפרלמנט האירופי בשטרסבורג

נשיא הפרלמנט יקבל את פניו למרות הלחצים שהופעלו עליו ● אין מצפים להצגת עמדות חדשות בנאומו ● נכשל נסיון פיוס בין הפלגים היריבים באש"ף

ארנון יפה (צרפת) דפנה ורדי (בריטניה), אורי הורוביץ וסוכנויות הידיעות

הפרלמנט האירופי מסר אתמול בהודעה רשמית על ביקורו של ראש אש"ף, יאסר ערפאת במשכנו שבשטרסבורג ב„אורח הסיעה הסוציאליסטית", וההודעה נחשבת במחווה לאש"ף שתבע לשוות לביקור ציביון רשמי, ולא לראות בערפאת אורח של סיעה אחת.

בהודעה נמסר, כי ביקורו של ערפאת נעשה עפ"י בקשת ראש הסיעה הסוציאליסטית, חבר המפלגה הסוציאליסטית הגרמנית, רודי הרנדט, שיום את הביקור כ„איזון להזמנתו של שר־החוץ שמעון פרס לפרלמנט בסוף החודש".

ערפאת יגיע לשטרסבורג ב־13 בספטמבר ויופיע בפגישה סגורה עם הצירים הסוציאליסטים. שר־החוץ היווני פאפוליאס, המכהן כנשיא מועצת שרי השוק, יגיע במיוחד לשטרסבורג לקבל את פניו של ערפאת, וידאג להקנות לביקור ציביון ראוותני. נשיא הפרלמנט, השמרן הבריטי לורד פלומב, יקבל את ערפאת למרות הלחצים שהפעילו עליו אירגונים ואישים יהודים.

למרות הבטחתו של ערפאת לשאת נאום חשוב, אין מצפים להצגת עמדות חדשות, שכן ערפאת עצמו אמר כי אין הוא מתכוון להביע עמדות בקשר לתוכניות האחרונות של אש"ף, לפני כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית שתתקיים באוקטובר. הוא שומר, ככל הנראה, את הנאום החשוב להופעתו בנובמבר בעצרת האו"ם.

הסוציאליסטים ניסו לדחות

הסוציאליסטים הצרפתים ניסו לאחרונה לדחות את ביקורו של ערפאת, עד לאחר כינוס המועצה הפלשתינית, בטענה כי הביקור ישפיע לרעה על סיכוייה של מפלגת העבודה בבחירות בישראל בנובמבר.

ממשלת צרפת, שומרת על שתיקה לקראת ביקורו של ערפאת על אדמתה, וכפי הנראה לא ייפגש ראש אש"ף עם שר־החוץ הצרפתי דומא.

נכשל נסיון הפיוס

ערפאת עזב אתמול את טריפולי, לאחר שמנהיגי שני הפלגים הפרו סוריים, ארגונם של ג'יבריל ואבו מוסה, סירבו להיפגש עימו. בכך נכשל נסיונו של קדאפי לפייס בין הפלגים היריבים באש"ף, במטרה לגבש חזית מאוחדת שתפעל להקמת ממשלה פלשתינית גולה.

ג'יבריל ואבו־מוסא, שנפגשו לשיחות נפרדות עם קדאפי בסוף השבוע שעבר, אמרו, כי אינם מוכנים להיפגש עם ערפאת, שכן הוא הביע נכונותו להכיר בישראל בתמורה להקמת מדינה פלשתינית.

ארגון מתחרה לאש"ף

בראיון עם כתב רויטר שלשום אמר ג'יבריל, כי ארגונו יקים ארגון מתחרה לאש"ף, אם יממש ערפאת את תוכניתו ויכריז על ממשלה פלשתינית גולה בשטחים. הוא האשים את ערפאת בהפרת אמנת אש"ף מ־68', הקוראת להקמת מדינה דמוקראטית חילונית בפלשתין ההיסטורית. ג'יבריל הודיע, כי לא ישתתף בישיבת המועצה הפלשתינית. „אנו יודעים כי ערפאת ינצל את המועצה להקמת ממשלה זמנית או ממשלה גולה ולחיסול אמנת אש"ף", אמר.

„להפעיל לחץ על ישראל"

פארוק קאדומי, ראש המחלקה המדינית של אש"ף, האשים אתמול את ישראל כי היא מנהלת בשטחים „רצח קולקטיבי" והכריז, כי המרי יימשך עד לנסיגת הכוחות הישראליים. קאדומי, שנאם בכנס של ארגונים לא־ממשלתיים על בעיית פלשתין בג'נבה, קרא למדינות העולם להפעיל לחץ מדיני ועיצומים כלכליים על ישראל. לדבריו, נוקט צה"ל ב„רצח קולקטיבי", קובר אנשים חיים, ומשתמש בגזים רעילים האסורים על־פי החוק הבינלאומי". הוא מתח בקורת על מפלגת העבודה והליכוד ואמר: „נראה כי מצעי הבחירות של שתי המפלגות תמימי דעים לגבי העובדה הבסיסית, כי לא תהיה שיבה לגבולות 67'".

מצרים סירבה

מצרים סירבה לאחרונה לבקשת הממשל האמריקני לנקוט מדיניות מאוזנת יותר כלפי ישראל. לדברי הממשל, חלה נסיגה במחוייבותה של מצרים כלפי ישראל, מאז חודשו יחסיה הדיפלומטיים עם מדינות ערב. מצרים טענה לעומת זאת, כי התחייבויותיה כלפי ישראל נובעות מההתחייבויות הישראליות כלפי המצרים, ואין לכך כל קשר לקשריה של מצרים עם מדינות ערב.

מחר ב„המשמר" ובמוספו השבועי חותם

קרא מחר

עם העריק הפולני באיילת־השחר
מאת ורד לוי

כמו צפרדע מביצה אחרת
צרותיהם של עולים חדשים בכרמיאל
מאת גוגה קוגן

צל"ש חפוז
האם הרג החייל יוסי הדסי לצורך הגנה עצמית?
מאת טלי ברזילי–זוננפלד

לא פוליטיקאי
רפול בתל־עדשים ובראש־העין
מאת אלישבע איילון

יוון של איים
ביקור באיי יוון
מאת מרדכי אבישי

עוד ייקראו רחובות על שמו
גיבור צ'כוסלובקיה פרנטישק קריגל
מאת יהודה לחב

אגדות מיערות וינה
ביקור התזמורת הפילהרמונית מוינה
מאת יוסי שיפמן

המלאכים של שמשי
תערוכה של ציונה שמשי במוזיאון בברעם
מאת חיים מאור

חסרט האפל
סרטי בלש במתכונת מחודשת
מאת יעל ישראל

תלו חותם

שלום בית
מאת חיה יוסף

עודד ליפשיץ, אלי כהן, אלי נצר, איתן קלינסקי, מיכאל הרסגור, טוביה בסקינד, זאב צחור, גבי בשן, שאול קנז, גיל קרמר, יצחק שור

דף לספרות:
- יעל לוטן – „נוצות האנקור", על „גשר סן־לואיס ריי" מאת תורנטון ויילדר
- מספרי העידן החדש: אבי גורן על גורדייף; אילן שיינפלד על קסטנדה
- א. ב. יפה: „חטא האדישות" – על „פראטר ויולט" לאישרווד
- מרדכי אבישי על מנדלשטאם

תמוסף לשבת:
- זהבה מוזס: אלה מחדלי השב"ס
- אבי בניהו: לקראת הוויכוח על תקציב הבטחון
- פנחס ענברי: הרב לוינגר – תפיסות חדשות!
- מאריק גפן: עת לשיחות ישירות
- רונית מורגנשטרן: וזו תוכנית ההבראה של מד"א
- עמירם כהן: תסמונת דאון ובדיקות מי שפיר

יוסף מונדי: רשימות מן החבית; יש דיבור: עמוד לנוער; דני ורט: קולנוע; דורית קדר – תערוכות

סקר: 15 אחוז עדיין מתלבטים לגבי הצבעתם

דורית גפן

צוות ההיגוי של מפלגת העבודה דן אמש בסקר של חברת „דטימה" ממנו עולה, כי 15 אחוז מבעלי זכות הבחירה עדיין מתלבטים לגבי הצבעתם. 5 אחוזים מהם מתלבטים בין המערך ימינה, 5 אחוזים מתלבטים להצביע בין המערך לאחת המפלגות שמאלה ממנה, ו־5 הנותרים בלתי מזוהים לגבי אופי התלבטויותיהם.

הסקר בחן עמדות של ציבור הבוחרים ועולה ממנו, כי הבעיה המרכזית שמטרידה את הציבור היא השילוב של ביטחון, שטחים ושלום. 80 אחוז מבין הנסקרים הצביעו על כך.

בין השאלות שהוצגו לנסקרים היתה גם השאלה: האם אתה בעד מו"מ עם ירדן במסגרת ועידה בינלאומית. 71 אחוז השיבו בעד, ו־25 אחוז — נגד. מבין 71 האחוזים שהשיבו בחיוב אמרו 28 אחוז, כי הם נגד שיתוף אש"ף בצורה מוחלטת. 60 אחוז אמרו כי הם בעד שיחות עם אש"ף בתנאי שיקבל את 242, יכיר בישראל ויפסיק את הטרור. 11 אחוז אמרו כי הם בעד שיחות עם אש"ף בלי כל תנאים.

שאלה אחרת היתה: האם אתה בעד הקמת מדינה פלשתינית תמורת שלום יציב? 37 אחוז השיבו בעד ו־60 אחוז — נגד.

על השאלה האם אתה בעד פשרה טריטוריאלית, לא כולל את ירושלים השיבו 57 אחוז בעד ו־42 אחוז נגד.

על השאלה האם אתה בעד החזרת עזה תמורת שלום יציב השיבו 72 אחוז בעד ו־26 אחוז נגד.

הסקר גם בחן את הפופולריות של פרס ושמיר. השאלה שהוצגה היתה: מי מתאים יותר להיות ראש הממשלה? 48 אחוז השיבו פרס ו־34 אחוז — שמיר. על השאלה מי מנהיג טוב יותר מבין השניים השיבו 51 אחוז פרס ו־33 אחוז — שמיר.

כתבתנו מציינת, כי חלק מהסקר פורסם ביום שישי האחרון ב„ידיעות אחרונות" והנתון המרכזי בו הוא כי המערך מקבל לפיו 43 מנדטים והליכוד — 38.

בדיון שהתקיים אתמול על נתוני הסקר הורגש, כי הציבור רוצה לראות פתיחת אופציות מדיניות נוספות. כן הוחלט, כי אסטרטגיית המערך תדגיש את נושא המנהיגות, במיוחד זו של פרס מול זו של שמיר. כן נאמר, כי יש להדגיש במיוחד את הפתרונות המדיניים של המערך לעומת הערפול המדיני של הליכוד.

המערך תוקף „ההונאה הגדולה של הליכוד"

דורית גפן

המערך גיבש מתקפה חריפה על מה שהוא מכנה מדיניות ההונאה הגדולה של הליכוד בנושא המדיני. בדיונים פנימיים, שנערכו במטה הבחירות של המערך הוחלט להדגיש בהסברה, כי הליכוד מטעה את הבוחרים ביחס לבסיס להסכמי קמפ דייויד, עליו חתמה ממשלת בגין.

הסברת המערך תדגיש, כי הסכמי קמפ־דייויד מבוססים על החלטת מועצת הביטחון 242, לפיה תיסוג ישראל משטחים תמורת שלום.

הסברת המערך תטען, כי הליכוד מתעתע בבוחרים.

הסכם האוטונומיה הוא הסדר ביניים, ואינו הסדר סופי. ירדן תוזמן לכל מו"מ על אופי האוטונומיה, ועל ההסדר הסופי שיבוא בעקבות האוטונומיה.

הסברת המערך תציג לציבור, כי בלי אוטונומיה אין לליכוד כל תוכנית מדינית. בלי ירדן, אין אוטונומיה ואין הסכמי קמפ דייויד.

בחירות '88

בשכונות מפרגנים לצבן

ח"כ יאיר צבן ודדה בן־שיטרית

ח"כ יאיר צבן ערך שלשום סיור בשכונת קרית מנחם, שנחשבת לאחת משכונות המצוקה בירושלים.

צעירי מפ"ם, בראשותו של חבר מועצת העיר, דדה בן־שיטרית, ביקרו יחד עם ח"כ צבן באחד השיכונים היותר מוזנחים בשכונה. עשרות צעירות מתושבות המקום הזמינו את ח"כ צבן לבתיהן כדי שיתרשם מהדלות הרבה והאופיינית את מקום מגוריהן. עם סיום הסיור התקיים חוג בית בו השתתפו כ־30 מתושבי השכונה.

בסיום הסיור אמר דדה בן־שיטרית, כי ח"כ צבן זוכה להערכה רבה על פעולותיו במישור החברתי. לדבריו, קיימת בשכונות הערכה דומה גם לגבי השקפותיה של מפ"ם בנושא זה, אך לעומת זאת מגלים תושבי השכונות חוסר הבנה לעמדותיה המדיניות של מפ"ם ומרביתם ממשיכים להזדהות בנושא זה עם השקפות הימין.

טוביה בסקינד

השוה"צ מזמין לאירוע בגעש

תנועת השומר הצעיר החליטה לשנות את מתכונת האירוע שהיא מתכננת הערב בגעש, כדי למנוע הגשת צו מניעה נגד קיומו על־ידי ח"כ דן מרידור, נציג הליכוד בוועדת הבחירות המרכזית, שאיים בהגשת הצו.

ח"כ מרידור ראה זיקה בולטת מדי בין האירוע של תנועת השומר הצעיר, בו משתתפת גם הזמרת יהודית רביץ, לבין מפ"ם, וכידוע, אסורה הופעת אמנים באירועים מפלגתיים במסגרת מערכת הבחירות.

כדי להסיר כל זיקה בין ההפנינג למפ"ם, הוחלט לכסות את השלט „הפעם מפ"ם" המוצב מזה מספר שבועות בשדרות קיבוץ געש. כמו־כן הוחלט לבטל את הדיור פארק הפוליטי שהיה אמור להיערך במקום. גם הכרוזה המבשרת על האירוע שונתה וכותרתה תהיה — „השומר הצעיר מזמין", כדי למנוע כל גסקות. במודעה המופיעה היום בעיתונות נוספה פיסקת הבהרה: „האירוע אינו מאורגן על ידי מפ"ם".

בעקבות כל השינויים הללו, הושגה הסכמה עם ח"כ דן מרידור, והוא חזר בו מכוונתו להגיש צו מניעה.

יורם בר

אלה אנשיך, רפול

שני פעילי „צומת" הסיעו אותי ממגרש החניה באריאל אל אולם התנ"ס במקום, שם התקיימה אתמול ישיבת המרכז וההנהגה של התנועה. כששמעו שאני מ„על המשמר", ביקש ממני אחד מהם להעביר מסר לכל השמאלנים: „אני מאחל לחם לגמור כמו זוזה החיוא שכפתו אותה, אנסו אותה, ירו בה ורצחו אותה". הוא הקפיד לתאר כל שלב ושלב. אלה אנשיך, רפול.

לישיבה, שנועדה להיות פתיחה חגיגית של מערכת הבחירות של תנועת צומת, באו כ־70 איש שהותירו את מרבית הכיסאות בתנ"ס ריקים. את הנאום המרכזי נשא ח"כ רפאל איתן, שהקדיש את מירב דבריו למאבק באינתיפאדה, שנמשכת לטענתו בגלל שלטון רופס ומפולג.

התוכנית שלו למאבק באינתיפאדה כוללת את הצעדים הבאים: תגובת התנחלות. הקמת משטרה מרחבית שתשחרר את צה"ל מטיפול בהתפרעויות ושיוענקו לה סמכויות רחבות, כמו פתיחה בירי על מיידי אבנים, ענישה קולקטיבית ולחץ כלכלי שיתבטא בהערמת קשיים בבניה, בעבודה ובמסחר. כמו־כן יש להרחיק את התקשורת שגורמת רק נזק ולוותר על הסיוע הכלכלי האמריקני כדי למנוע לחצים מצד ארה"ב. רפול הבטיח שבדרך זו היו נמנעים 220 הרוגי האינתיפאדה.

קדמו לרפול ראש מועצת אריאל, נחמן רון, שבירך בשם היישוב המארח, ומזכיר „צומת" באריאל, מרדכי פומפול, שהציע לעורר פרובוקציות כדי להחיות בכותרות וכדי לאפשר תנועה חופשית בשטחים „על מנת שהערבים ידעו מי כאן השולט".

נודע, כי תנועת „צומת" ניהלה משא ומתן על חתימת הסכם עודפים עם תנועת „מולדת" של גנדי, אך לא הגיעו להסכמה, וכן נתבשרנו על סיסמת הבחירות שלהם „כל הדרכים מובילות לצומת".

יורם בר

מפלגת החוקה לא תרוץ

למרות סקרים אשר גילו, כי רבים היו מצביעים עבור מפלגת החוקה לישראל, אין בכוונת ראשי התנועה לרוץ לבחירות — כך מסר אתמול יו"ר הוועד הציבורי למען חוקה לישראל, פרופ' אוריאל רייכמן במסיבת עיתונאים.

לדבריו, למרות הבעיות החמורות והאכזבה מהמפלגות הקיימות, למרות הסקרים המבטיחים הצלחה, החליטו הוא וחבריו לא להתמודד בבחירות הקרובות. הוא הוסיף כי אילו היו רצים לבחירות, היו מגמדים עניין שרובו המכריע של העם תומך בו, לעניינה של מפלגה אחת. גוף המאמין בהקטנת מספר המפלגות, היה גורם במו ידיו לתוספת של מפלגה.

פרופ' רייכמן אמר, כי אם גם בכנסת ה־12 לא יצליחו המפלגות הגדולות להתעלות, הן עלולות להידרדר הצידה ולמצות את תפקידם ההיסטורי, ויימצאו כוחות חדשים במדינה שיביאו עימם בשורה אחרת.

במסיבת העיתונאים השתתף גם ח"כ דוד ליבאי אשר ציין את מחויבותה של מפלגת העבודה לשינוי שיטת הבחירות.

דורית גפן

המשכים

שנת הלימודים לא תיפתח

(סוף מעמוד ראשון)

לבין ארגוני המורים. מו"מ זה נמשך ארבעה חודשים. אמש ביקש נבון מניסים, הנמצא בחופשה במלון קרלטון בנהריה כי יקדים שובו, ואולם השר ניסים לא נענה.

העילה: 6% תוספת־איזון

המורים תובעים מן האוצר לשלם להם „תוספת איזון" בשיעור של 6 אחוזים, וזאת נוסף ל־11 האחוזים, שיקבלו כל האיגודים המקצועיים בשנתיים הבאות, בהתאם להסכם המסגרת בין ההסתדרות למעסיקים. מזכ"ל המורים יצחק ולבר אמר, שכל עובדי המדינה והשלטון המקומי כבר קיבלו בעבר את התוספת בשיעור של 6 אחוזים, ובכללם גם המהנדסים עובדי המדינה, שאליהם צמוד שכר המורים.

המורים מאשימים האוצר

המורים האשימו אתמול את הממונה על השכר, יעקב רנון בהפגנת זלזול במורים ובכך הוא גרם לדבריהם, את פיצוץ הישיבה שנערכה שלשום, ולבר אמר, כי ממשלה אחראית היתה דואגת מייד לחידוש המו"מ ולמניעת שביתה עוד באותו לילה. מן האוצר נמסר, כי המורים קיבלו בקלות מה שהושג בקושי בהסכם המסגרת, וכי הם יקבלו מה שמקבלים כל העובדים במשק. המו"מ, אמר דובר האוצר, לא נפסק ולכן גם לא היה מקום לשביתה מתפידה זאת.

נבון שמעתי בתדהמה

שר החינוך והתרבות יצחק נבון שמע על החלטת המורים בתדהמה, הם כלל לא אותתו שצפויה שביתה. לטענתם היו רק נגד הסכם הביזור בין עיריית ירושלים לבין משרד החינוך. טענה זו כלל לא נידונה במו"מ בין המורים לאוצר. השר נבון אמר אמש, כי גם אם יש הצדקה להגדלת שכר המורים הרי שהחלטתם להשבית היא נחפזת ובלתי שקולה. היא לא תקדם את המו"מ ורק תגרום להתבזות המורים ולשיבוש מיותר של סדרי החיים במדינה, התבזות זו איננה מגיעה למורים. סיים נבון. עתה נמסר, הכדור לידי הממשלה.

„משרד האוצר רואה בתמורה את הודעתם הפתאומית של המורים על אי־פתיחת שנת הלימודים — הודעה אשר באה ללא התראה ותוך גרימת עוגמת נפש לתלמידים ולהורים," — אמר המנכ"ל ויקטור מדינה. „אילו נענו המעסיקים לתביעות המורים, היו נותנים בכך גושפנקה לתוספת של אחוזים רבים מעבר לתוספות השכר שהוסכמו לגבי כלל המשק הציבורי," אמר.

לדבריו, בנוסף לתוספת בשיעור של 11 אחוזים, הוצעה למורים תוספת שכר שתבוא בגין התייעלות של המערכת, תוך שיתוף המורים בתהליך כזה. זאת על סמך סעיף 8 בהסכם המסגרת הקודם, אשר דיבר על תוספות שכר תמורת התייעלות. המורים דחו גם זאת על הסף ותבעו תוספות שכר מעל ומעבר, ללא התייעלות.

חתימות לכינוס הכנסת

סיעות מפ"ם ור"ץ החלו לאסוף חתימות בקריאה לכינוס דחוף של הכנסת לדיון בהשבתת הלימודים על ידי ארגוני המורים. ח"כ אמירה סרטני ממפ"ם פנתה גם ליו"ר ועדת החינוך של הכנס, ח"כ נחמן רז, בתביעה שהיוזמה לכינוס הכנסת תבוא מצד ועדת החינוך. סיעת ר"ץ אמרה, כי השבתת הלימודים מהווה מחדל נוסף של הממשלה. ראש תנועת צומת, ח"כ רפאל איתן, האשים אף הוא את הממשלה כולה באחריות לאי־פתיחת שנת הלימודים במועדה. איתן קרא להציב את החינוך בראש סדר העדיפויות הלאומי.

עימות בהרצליה

עם הכרזת השביתה של המורים, פירסם ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו, הודעה לפיה עיריית הרצליה תפתח היום את כל מוסדות החינוך. הוא קרא להורים לשלוח את ילדיהם לביה"ס. בהרצליה הוקם מטה חירום והוחל לאייש את כיתות הלימודים ע"י צוותים של מדריכים, הורים ועובדי העירייה והוטל עליהם להעסיק את התלמידים עד לשעות הצהריים. אמש כונסו בבית יד לבנים בהרצליה צוותי הורים וצוותי העירייה לתכנון ההפעלה. יחד עם זה פנה ראש העיר אלי לנדאו לשופט התורן להוציא צו שיחייב את המורים לחדש את הלימודים.

תגובת המורים: שביתה בגנים

כשיחה עם כתבנו אמר ברוך יכין, המכהן כיו"ר הסתדרות המורים בהרצליה כי נוכח הודעת ראש־העיר, הוא קיים שיחות בטלפון עם כל ועדי המורים והוחלט פה אחד לדחות את בקשתו. יתר על כן בתגובה להודעת העירייה, ישביתו המורים את הגנים ואת כיתות א'.

לימודים בטבעון

הסתדרות המורים הארצית נעתרה אתמול לבקשת מועצת קריית טבעון ואיפשרה לפתוח הבוקר את כל ארבעת בתי הספר היסודיים בישוב. ראש המועצה המקומית, עמיהוד בן דרור, מסר לכתבנו, כי פנה להסתדרות המורים לנוכח הרצח שאירע לפני כשבוע בקריית טבעון בו נרצח הילד חנן זגורי, שגרם לכך שרבים מבין הילדים נותרו בבתיהם עם משקעים ופחדים. פתיחת שנת הלימודים, תאפשר לדבריו, להפגישם שוב עם מערכת החינוך, ולשחררם מן הלחצים בהם הם נתונים.

מתנחל שירה מרכבו

(סוף מעמוד ראשון)

נהרג צעיר מרמאללה

אתמול נהרג בכפר דיר גסאנה צעיר ערבי, לוי ברגותי, בן 22, בנסיבות בלתי ברורות. תושבי הכפר טוענים כי חיילים ירו בו בשעת מרדף, אבל גורמים צבאיים אומרים כי לא ידוע על הרוג. אתמול נמשכה שביתת המסחר הכללית וכמה כפרים היא היתה מלווה בהפגנות שבהן היו פצועים.

צעיר מת מפצעיו

ברפיח היו ביום שלישי הפגנות שבמהלכן נפצע צעיר כבן 16, שהועבר לבית חולים מקומי. מאוחר יותר הוא הועבר לבית החולים תל־השומר ואתמול מת מפצעיו.

דובר צה"ל מסר, שהגופה הועברה למכון לרפואה משפטית כדי לקבוע את סיבת המוות, מאחר שתחקיר ראשוני העלה כי החיילים לא השתמשו בקליעים חיים, אלא נורו לעבר המתפרעים קליעי גומי וגאז מדמיע.

לא ישונו ההוראות

בבירורים שנעשו אתמול בין המתנחלים לבין גורמים מדיניים ובטחוניים, התברר כי צה"ל לא ישנה את הוראות הפתיחה באש הנהוגות היום, וכי רה"מ יצחק שמיר לא יביא לדיון בממשלה הצעה המקילה על המתנחלים את הוראות הפתיחה באש. אתמול נפגש יועץ רה"מ יוסי אחימאיר עם משלחת של מתנחלים ובהם דובר גוש־אמונים, נועם ארנון, ומישאל כהן, שנשקו נלקח ממנו לאחר תקרית שבה היה מעורב. בפגישה התברר כי כלי נשקם של מתנחלים אשר ירו להגנה עצמית יוחזר להם, אבל לא למתנחלים שירו בנסיבות התקפיות.

מערכת הבטחון הבהירה במגעים אחרים שלא יהיו שום שינויים בהוראות הפתיחה באש הקיימות.

שחל מזהיר ממליציות

„המדיניות המיוחדת של רה"מ כלפי המתנחלים עשויה להביא להקמת מליציה כסגנון הפלנגות בשטחים," אמר אתמול השר שחל. הדברים נאמרו בתגובה לדברים שאמר שלשום יצחק שמיר, בזכות הירויות בערבים משליכי אבנים. שחל טען אתמול כי „שמיר טועה שוב בתגובתו. הוא איננו מבדיל בין פעולה חוקית, שצריכה להנקט, לבין מתן רשות לאזרחים לקחת את החוק לידיהם". לדעת שחל, נראה כי המשך זריקת האבנים בשטחים גורם ליתיסכול אצל רה"מ.

מילוא: לפטור את שחל

סגן השר רוני מילוא, אמר אתמול בתגובה לדברים אלו, בשמו של שמיר, כי רה"מ פעל נגד החרמת נשק להגנה עצמית ממתיישבים ביו"ש. „מצער מאד שהשר שחל מוכן להפקיר יהודים בישראל לאבנים בקבוקי מולוטוב, ופוגרומים של ערבים, ולשלול מהם את האפשרות להגן על עצמם," לדעת מילוא יש לפטור את השר שחל מן הממשלה. „בשל ההשתלחות הפרועה שלו פעם אחרי פעם כלפי רה"מ, כדי שיוכל להפנות את עודפי האנרגיה שלו לחיפושי זהב בנגב".

להפקיע הנשק

ח"כ רן כהן מסיעת ר"צ פנה אמש במכתב לשר הבטחון וכו תביעה להפקיע את הנשק מן המתנחל שירה בחיילי צה"ל ומשולחיו.

בר־לב דוחה טענות על סחבת בהחזרת נשק שהוחרם ממתנחלים

מישאל כהן הפסיק את שביתת הרעב לאחר ששמיר הבטיח לפעול להחזרת כלי הנשק שהוחרמו ● כוחות הביטחון דרשו לפתוח בחקירה נגדו משום שפתח לדבריהם בירי ללא הצדקה ● שריד לרמטכ"ל ולמפכ"ל: אל תיכנעו ללחצים פוליטיים

זהבה מוזס, אבי בניהו

שר־המשטרה, חיים בר־לב, דחה אתמול טענות על סחבת בהחזרת כלי נשק שהוחרם ממתנחלים שהיו מעורבים בירי בגדה ובעזה.

חברי הכנסת אליעזר ולדמן ויובל נאמן טענו בפגישתם עם שר־המשטרה אתמול, כי ישנה אווירת התנכלות מצד השלטונות כלפי המתיישבים וביקשו למצוא דרכים שיספקו את צרכי החקירה במקרים בהם מעורבים המתיישבים בירי. כן דרשו לספק את צרכי ההגנה של המתיישבים ולאפשר להם נשק חילופי לנשק שנלקח.

בר־לב רחה את טענות חברי הכנסת והבהיר, כי בכל מקרה בו יש שימוש בנשק מחוייבת המשטרה עלי־פי החוק לפתוח בחקירה, לקחת את הנשק לבדיקה בליסטית ולברר אם היו נפגעים בירי.

במקרים בהם היה שימוש בנשק עלי־פי הנהלים והחוק — הנשק מוחזר, אם מתברר בחקירה כי יש צורך בנשק כמוצג משפטי — הנשק מוחזק עד תום הבירור המשפטי.

בפגישה הובעה תמיהה על צעדיו של המתיישב מישאל כהן, שנשקו נלקח על־ידי צה"ל לאחר שפתח בירי, משום שברשותו נותר נשק פרטי האמור לספק לו הגנה.

עוד נודע, כי גורמים בצבא דרשו לפתוח בחקירה נגד מישאל כהן משום שלדבריהם הוא פתח בירי ללא סיבה מוצדקת, דבר שעורר בהלה בקרב כוחות הביטחון שחשבו כי מדובר בגורם עויין.

גורמי המשטרה ציינו, כי רק בחמישה מקרים שאירעו בנפת יהודה נלקח נשק מהמתיישבים וטרם הוחזר, וזאת באותם מקרים בהם החקירה טרם הסתיימה, או במקרים בהם הנשק דרוש כמוצג משפטי.

נציגי המשטרה הבהירו, כי ישנו כיום הסדר של צה"ל בשיתוף המשטרה וגורמי הבטחון בישוב, לפיו מתיישב שנלקח נשקו הצה"לי אשר היה מעורב בירי, יכול לקבל נשק חילופי מגורמי הביטחון בישובו וככך להבטיח את הגנתו העצמית.

בסוף הפגישה סוכם, כי מפקדי המשטרה והתחנות באיזור נפת יהודה יקיימו מפגשים עם המתיישבים, בהם יובהרו הנהלים והפקודות לגבי שימוש בנשק על מנת למנוע אי הבנות בין המשטרה לבין המתיישבים בנושא זה.

הפסיק את שביתת הרעב

מישאל כהן הפסיק אתמול את שביתת הרעב שלו שנערכה למחאה על הצעדים הננקטים נגדו מאז שפתח בירי בעת שהותקף באבנים.

השביתה הסתיימה בעקבות פגישת חברי אמנ"ע „ארגון מן הנשק העברי", עם נציגי ראש הממשלה, אריה מקל ויוסי אחימאיר, שעסקה בהחרמת נשקם של מתנחלים מיהודה ושומרון והצעדים הננקטים נגדם.

הפגישה זומנה כהמשך לפניית ראש־הממשלה עם מישאל כהן שלשום ובסיומה הבטיחו נציגי ראש הממשלה ללוות כל מקרה בו יוחרם נשקו של כל אדם שהשתמש בו להגנה עצמית ולפעול להחזרת כלי הנשק שכבר הוחרמו.

מספר שעות לאחר הפגישה הוחזרו כלי־נשק של שני מתנחלים אליעזר שוחט, מקדומים, אשר ירה באוויר בעת שהוא ואשתו הותקפו בקלקיליה, ושל אלי גלבוע מחברון.

לא להיכנע ללחצים

חבר הכנסת יוסי שריד פנה אתמול במכתבים לרמטכ"ל ולמפכ"ל המשטרה ותבע מהם שלא להיכנע ללחצים פוליטיים ולא לתת בידי כל מתנחל כלי נשק ללא חקירה ובדיקה על פי המקובל.

ח"כ שריד, אומר, כי מאז פרוץ ההתקוממות בשטחים נהרגו 15 תושבים ערביים בידי לא מעט שטרם פוענח וכי קרוב לוודאי שנהרגו מירי מתנחלים.

„בשטחים נמצאים בין השאר גם קיצוניים ומסוכנים תומכי גוש ו„התחיה" הששים לכל חיכוך ויורים קלה על ההדק", אומר שריד.

ביהמ"ש העליון — לישיבה מן המניין בקציעות

אבי בניהו

במסגרת דיון בעתירה לבג"ץ שהגישו שני עורכי־דין יתכנס היום בית־המשפט העליון לישיבה מן המניין בתוך מתקן הכליאה של צה"ל בקציעות.

השופטים ומלוויהם יערכו גם סיור במתקן, בו כלואים גם עצירים מנהליים ושזכה לכינוי „אנצר 3".

על־פי החלטת הרמטכ"ל, ישיבת בית־המשפט והדיון בעתירה יהיו סגורים בפני התקשורת משום שהמתקן מוגדר כ„שטח צבאי סגור".

סיור עיתונאים שאלוף פיקוד הדרום ביקש לקיים במקום נדחה ונציג דובר צה"ל, שיקליט את הדיון בישיבה, יעדכן את התקשורת.

על־פי החלטות הצבא, יוכלו עיתונאים להגיע לשערי מתקן הכליאה ובסיום הדיון יינתן תדריך על נוהלי הכליאה וכן על סיור השופטים.

אסירה, חוקרת ערביה ומומחה הונגרי בכנס הבינ"ל לוויקטימולוגיה

רונית תמרי

אסירה מכלא נוה תרצה, אשר שפוטה על עבירות סמים, נשאה אמש הרצאה בנושא „הצורך הכפייתי להתוודות" במסגרת הכינוס הבינלאומי לוויקטימולוגיה (תורת הקורבן) שמתקיים בימים אלה במלון רמאדה רנסנס בירושלים.

מרים זגל הגיעה לאולם בלבוש אזרחי, ללא ליווי משטרתי וניתנה לה חופשה של 24 שעות כדי להשתתף בכינוס. היא שפוטה ל־8 וחצי שנות מאסר על עבירות סמים. היא סירבה להשיב לשאלות עיתונאים אשר התקבצו סביבה ורק אמרה, כי היא נרגשת מאוד וכי היה שווה לבוא לכינוס כדי להרוויח עוד 24 שעות מחוץ לבית־הסוהר.

זגל עלתה לבמה כאשר מימינה ומשמאלה יושבים שני שופטים זרים אשר הינחו את הפאנל. את ההרצאה נשאה באנגלית רהוטה במבטא דרום אמריקני (מוצאה מארגנטינה).

היא סיפרה, כי מילדותה רדף אותה רגש אשם בלתי מודע והיא חשה כי עליה לקבל עונש. „לכן, בתת־ההכרה הייתי חייבת להיענש. אני כנראה סובלת מהתיסמונת של רחף „כפייתי להתוודות. היה עלי להתוודות כי ביצעתי פשע בכדי להיענש".

היא קבלה על כך שהמערכת המשפטית אינה מסוגלת להתחשב במקרים רבים במניעים הנפשיים של מבצע העבירה ולהתאים את העונש לפי המניע הנפשי של המבצע. בצורה כזו גם החברה תהיה מרוצה מכך שאדם נענש ושגם לאדם עצמו לא ייגרם נזק בלתי הפיך. „השופטים נטו לייחס את העבירה שלי לבצע כסף והחמירו בעונשי. הם ראו לפניהם בן אדם אינטליגנטי ולא הבינו את הבעיה הנפשית ממנה סבלתי, אשר ידועה בספרות המקצועית כבעיית ס.ט.ס.י, צורך כפייתי להתוודות".

זגל סיפרה, כי היתה רדופה ברגשי אשם ורק בכלא ולאחר שעברה טיפול פסיכותרפי הצליחה להשתחרר מרגשות אלה שהיא חייבת להיענש. לדבריה, היא כבר מיצתה את העונש ולדעתה יש הצדקה לשחררה.

השופט המחוזי משה טלגם אמר לכתבת „על המשמר", כי סיפורה של מרים זגל הוא פיקנטי, אך אין לו שום קשר לוויקטימולוגיה. הוויקטימולוגיה טוענת שהאדם הוא קורבן של כל מיני מצבים. זגל טוענת, שהיא קורבן של תהליך הפלילה עצמית וכי היתה זקוקה להפליל את עצמה. זה היה טוב ויפה אם היא היתה מודה על פשע שלא ביצעה, אך היא ביצעה את הפשע ובעת איך יוצאים מזה היא אומרת שהיא קורבן של המערכת. היא קראה הרבה ספרות על כך והיא מזדהה עם מה שנאמר בספרות.

נושא אחר שמשך את כלי התקשורת וצלמי העיתונות בכינוס אתמול היה הרצאתה של הערביה נדרה קבורקיאן, מומחית לקרי־מינולוגיה, על הילדים הפלשתינים בשטחים הכבושים כקורבנות. היא סיפרה על כך שחיילי הכיבוש הישראלי מענים ילדים פלשתינים ורוצחים אותם והילדים הפלשתינים הינם קורבן של הכיבוש הישראלי. היא ראיינה ילדים פלשתינים בגילים שונים והטעימה, כי ילדים אלה סבלו מטראומות נפשיות כתוצאה מהתעללות חיילי צה"ל בהם.

מנחת הפאנל בנושא זה, השופטת שושנה ברמן, העירה, כי גם אזרחים ישראליים נפגעו קשה מיידוי אבנים של ילדים פלשתינים בני 15 ופחות מכך. „אני רוצה לומר לכם זאת," אמרה השופטת, „רק כדי לאזן קצת את התמונה".

יהודית קרפ הרצתה בנושא הפיצויים שיש לשלם לקורבנות של עבירות פליליות ומסרה, כי בישראל מתקנים עתה תקנות תחיקתיות בנושא זה שבהם הנאשם ישלם פיצוי לקורבן.

כן השתתף בכינוס פיטר מיקלוקן מאירלנד, אשר הירצה על קורבנות של פעולות טרור באירלנד.

ד"ר דני ברום, פסיכולוג קליני העובד בבית־החולים „עזרת נשים" הירצה על קורבנות תאונות דרכים.

נושא אחר היתה בעיית הסמים בגוש הקומוניסטי. ד"ר אנדרין גוש מהונגריה סיפר בכינוס, כי בעיית הסמים מתפשטת בארצו לממדים מפחידים, וכי כ־30 אלף מכורים לסמים קשים מצויים היום בהונגריה.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

סדרת קונצרטים לנוער
תשמ"ט 1988/89

קונצרט מס' 1 יום ג', 8.11.88	„הטבע במוסיקה" קורט זנדרלינג, מנצח
קונצרט מס' 2 יום א', 15.1.89	„בעיקר באך" קורט מאזור, מנצח
קונצרט מס' 3 יום ב', 30.1.89	„אורחיו הצעירים של המאסטרו" זובין מהטה, מנצח בהשתתפות התזמורת הפילהרמונית הצעירה
קונצרט מס' 4 יום ד', 3.5.89	„מהפיקולו לקונטרבאס" אריה ורדי, מנצח
קונצרט מס' 5 יום ה', 22.6.89	„מוסיקה ומחול" זאב דורמן, מנצח

כרטיסים ל־5 הקונצרטים
החל מהיום, 1 בספטמבר 1988 במחלקת המנויים (היכל התרבות) בכל יום בין השעות 13-10.
מחירים: כרטיס אחד (לכל הסדרה) 90 ש"ח.
לרוכשים 2 כרטיסים – מחיר כל כרטיס 81 ש"ח.
לרוכשים 3 כרטיסים ויותר – כל כרטיס 72 ש"ח.

שיחה ראשונה זה 8 שנים בין לך ולנסה לשלטונות

הוסכם לדון בביטול האיסור על פעילות „סולידריות" ● ולנסה חזר מוארשה לגדאנסק, הורה להפסיק את השביתות

רויטר

וארשה. — השלטונות של פולין קיימו אתמול שיחות עם מנהיג „סולידאריות" לך ולנסה, והסכימו להמשיך ולדון על לגליזציה מחודשת של האיגוד המקצועי הבלתי תלוי, שאותו הוציאו אל מחוץ לחוק ב־1982.

„הם הסכימו לדון בבעיה של סולידאריות", אמר איש הרוח הקאתולי אנדז'י סטלמאחובסקי, המתווך בין „סולידאריות" לבין השלטונות, לאחר השיחות.

הוא מסר לעיתונאים כי ואלנסה נסע חזרה מוארשה לגדאנסק, כדי לפתור את בעיית השביתות המשבשות את כלכלת המדינה. מקורות של „סולידאריות" אמרו, כי הוא ייתן הוראות להפסקת השביתות שפרצו ב־15 באוגוסט.

ואלנסה נועד אתמול בוארשה במשך שלוש שעות עם שר הפנים הפולני צ'סלאב קישצ'אק. היו אלה השיחות הראשונות עם השלטונות של פולין, מאז נאסר פעילותו של האיגוד המקצועי החופשי.

סוכנות הידיעות הפולנית מסרה, כי ולנסה וקישצ'אק שוחחו על נוהלים לשיחות נרחבות על עתידה של פולין, בין הממשלה, האופוזיציה וקבוצות פרו־ממשלתיות. ב־'81 חתם קישצ'אק על צו מעצר הבית של ולנסה.

בפגישה נכחו גם הבישוף יוז'ף דאמברובסקי, סגן מזכיר ועידת הבישופים הקאתולים, וסטניסלאב צ'יוסק, מזכ"ל התנועה הפטריוטית להתחדשות לאומית, שהיא ארגון פרו ממשלתי.

השיחה נערכה ביום השנה ה־8 להסכמי גדאנסק, עליהם חתם ואלנסה יחד עם השלטונות, להקמת „סולידאריות" כתור האיגוד המקצועי הבלתי תלוי הראשון בעולם הקומוניסטי.

„אני מקווה להשיג פינוי של שבע שנים", אמר ולנסה לכתבים בעת שנכנס למשרדי הכנסייה הקתולית הפולנית, לשיחות מוקדמות עם הבישוף דאמבורסקי.

תשעה נהרגו בהתפוצצות מטוס בקצה מסלול ההמראה בדאלאס

מטוס סיני גלש בנחיתה למי נמל הונג קונג, 6 אנשי צוות ונוסע נהרגו

המטוס הסיני שקוע במי נמל הונג קונג. (צילום: אי. פי.)

רויטר, סי"צ

דאלאס. — תשעה אנשים נהרגו, כ־30 נפצעו ולפחות 95 נוסעים ואנשי צוות ניצלו כאשר מטוס בואינג 727 של חברת התעופה האמריקאית „דלתא איר ליינס" התרסק אתמול בנמל התעופה דאלאס־פורט־וורת, מסר דובר של חברת התעופה.

אותו דובר הודיע קודם לכן על מותם של 15 איש, ולאחר מכן על 11. במסיבת עתונאים באטלנטה מסר, כי כ־60 איש לא נפגעו.

במטוס היו 105 נוסעים ואנשי צוות.

7 בני אדם נהרגו, כאשר מטוס נוסעים סיני מדגם „טריידנט" מיושן מתוצרת בריטניה ובו 89 נוסעים ואנשי־צוות התרסק אתמול במי נמל הונג קונג בעת שירד לנחיתה בתנאי ראות לקויים. 82 הנוסעים האחרים ניצלו. המטוס החליק ממסלול הנחיתה לתוך נמל הונג־קונג.

ששת ההרוגים הם אנשי צוות המטוס וההרוג השביעי גבר בן 30 מהונג קונג.

פיצוץ במשרדי מתנגדי האפרטהייד

רויטר, סי"צ

פיצוץ רב־עוצמה אתמול בבניין במכון יוהנסבורג, בו מרוכזים משרדי כמה ארגונים מתנגדי האפרטהייד, גרם לנזקים כבדים ולפציעתם של שבעה בני אדם.

דובר המשטרה אמר כי הנפגעים הוגדרו כפצועים קל. עד כה נמנעה המשטרה מלומר מה היתה סיבת הפיצוץ. אנשים המתגוררים בבתים סמוכים פונו מחשש לפיצוצים נוספים כתוצאה מפגיעה בצינורות גז.

הפגנות של סרבים ביוגוסלביה

רויטר

בלגרד. — אלפי סרבים ומונטנגרים חידשו אתמול את הפגנות המחאה שלהם במחוז קוסובו, בו יש רוב של אלבנים. ההנהגה הקומוניסטית של יוגוסלביה הכריזה נוכח ההפגנות המתמידות כי „המצב הפוליטי מדרדר מדי יום".

ההפגנות התקיימו במרכז העיר פריסטינה, בירת מחוז קוסובו, שידוע בו מכבר זעזועים אתניים. במחוז זה יש רוב לאוכלוסיה האלבנית והמיעוט הסרבי והמונטנגרי חושש מהשתלטות עליו.

עיראק: שט אל ערב שלנו דה קויאר: זמן השיחות אוזל

בגדאד. — עיראק חזרה ודרשה אתמול הסכם חדש במקום זה שנחתם ב־75', על נתיב המים שט אל־ערב בו עובר הגבול בינה לבין איראן. „שלום צודק, מכובד ובר־קיימא מחייב הסכם חדש במקום זה משנת 75'", הכריז עיתון מפלגת הבעת' השלטת „אל־תאוורה".

הסכסוך על דרך המים גרם למשבר הראשון בשיחות השלום בתיווך האו"ם בז'נווה. איראן טוענת כי הסכם אלז'יר מ־75' המעניק לה ריבונות על המחצית המזרחית של דרך המים, תקף גם כיום.

עיתון משרד ההגנה העיראקי „אל קאדיסיה" הדגיש, כי זכותה של עיראק על שט אל ערב אינה עומדת למשא ומתן. „עיראק לא תוותר על זכויותיה ההיסטוריות החוקיות, מבלי להתחשב איזה קורבן יידרש כתב העיתון.

„אוזל הזמן"

ז'נווה נמסר כי — מזכיר האו"ם חוויר פרס דה קוויאר אמר אתמול בהגיעו לסיבוב השביעי של השיחות במרכז האו"ם בז'נווה, כי „הזמן אוזל בשיחות השלום בין איראן לעיראק", וכי פתח במסע־דילוגים בין הצדדים בניסיון למצוא נוסחה מקובלת על שניהם, והוא מתכוון למנות נציג כמתווך בשיחות במקומו.

שני ראשי המשלחות, שרי החוץ טאריק עזיז מעיראק ועאלי עכבאר ולייאתי מאיראן לא קיימו שום מגעים מאז יום א'. מקורות בוועידה אמרו, כי מומחים משני הצדדים המקיימים מגעים בלתי־רשמיים שוקלים תוכנית פשרה בת שלושה סעיפים.

איראן מזהירה

איראן הזהירה אתמול כי המלחמה עם עיראק עלולה לפרוץ מחדש נוכח העיכובים וההשהיות בשיחות השלום, והזהירה את עיראק מהפרת הפסקת האש.

„או שיושג שלום בדרך של משא ומתן או שהפרות הפסקת האש של עיראק יובילו לחידוש המלחמה", באזהרה זו יצא רדיו טהראן, שציטט את המפקד העליון של הצבא האיראני עאלי עכבאר האשמי ראפסנג'אני.

משרד החינוך והתרבות

מטה פתיחת שנת הלימודים תשמ"ט

יפעל היום, יום ה' י"ט באלול תשמ"ט־1.9.88
בין השעות 07.00-14.00

מספרי הטלפון של המטה בירושלים הם:
278675; 278676; 278677;278678; 278679; 278680; 278681; 287682; 278683; 278684

מספרי הפקסימיליות:
278686 ,278687

מנהלי בתי־ספר ומנהלי מחלקות חינוך ברשויות המקומיות מתבקשים לדווח למטה על תקלות ואירועים בפתיחת שנת הלימודים

או נו: שני שלישים משטח בורמה עתה בשלטון העם

איי.פי. רויטר סי"צ

שלטונות בורמה הורו אתמול למפגינים לפנות לאלתר את משרדי הממשלה עליהם השתלטו בימים האחרונים, ואיימו לנקוט בצעדים נגדם.

בהודעה ששודרה ברדיו ראנגון, כלי התקשורת האחרון שנשאר בידי הממשלה, נאמר: „הממשלה אפשרה עד כה אסיפות שקטות ותהלוכות, אולם אם לא יפנו המפגינים את משרדי הממשלה, הם יצטרכו לשאת בתוצאות".

או נו, מי שהיה ראש ממשלת בורמה עד הקשר הצבאי של נה וין ב־62', אמר אתמול כי שני שלישים של המדינה נשלטים עתה בידי העם.

דיפלומטים מערביים אמרו כי בראנגון השתלטו נזירים בודהיסטיים ואזרחים על בנייני העירייה בשכונות שונות.

עוד מסרו דיפלומטים מערביים בראנגון, כי ממשל המפלגה השלטת התמוטט ב־40 ערים וישובים, וכי נזירים בודהיסטיים, סטודנטים ואזרחים אחרים הקימו ועדים בישובים אלה כדי לנהל את העניינים המקומיים.

ההודעה רומזת על אפשרות שהשלטונות יפתחו בדיכוי המוני, בעקבות קריאתם של מנהיגי הסטודנטים בימים האחרונים, לקיים עצרות המונים ושביתה כללית, כדי להגביר את הלחץ על המנהיגים הסוציאליסטים להיכנע לתביעותיהם. הקריאה להשבתה כללית הוכרזה ברמקולים מטנדר מסתרי שסייר בבירה.

כן נאמר בהודעה ברדיו ראנגון, כי עוד 1,200 מפגינים שהוחזקו במאסר, שוחררו אתמול מבתי־סוהר בערים ראנגון ומנדלאי, שם התמרדו בשבוע שעבר אסירים, ועשרות נורו בידי כוחות הביטחון.

העם שיוכל לבחור בפינושה או בפינושה מחה בצלצול מחבתות

סי"צ, רויטר

סאנטיאגו. — החלטת המשטר הצבאי בצ'ילה להעמיד את אוגוסטו פינושה כמועמד יחיד במשאל־עם ל„בחירת" הנשיא הבא, עוררה גל מחאות והפגנות שבהן נהרג צעיר ו־700 בני אדם נעצרו.

ארבעת מפקדי הצבא של צ'ילה, ביניהם פינושה עצמו, הודיעו כי הנשיא בן ה־72 יהיה המועמד היחידי במשאל־העם שיתקיים ב־15 באוקטובר. הציבור יידרש להשיב „כן" או „לא" על מועמדותו של פינושה לאחר שמונה שנות שלטונו.

עדי ראייה מסרו, כי הנער שנהרג נורה בבטנו ממכונית נוסעת. המשטרה הכחישה האשמות כי אנשיה אחראים לירי הקטלני.

בכמה מרכזים עירוניים יצאו אזרחים להפגנות שבהן הרעישו בהקשה על סירים ומחבתות — מחאה מסורתית במדינה זו.

סקרי דעת הקהל הראו בינתיים, כי פינושה מפגר אחר יריביו בהפרש גדול במרכזים העירוניים הגדולים אולם הוא מוביל בערי השדה ובאזורים חקלאיים.

2 רוסים ואפגני הצטרפו בחלל לצוות תחנת „מיר"

רויטר, סי"צ

מוסקווה. — החללית סיוז טי־אמ־6 ובתוכה שלושה קוסמונאוטים, ביניהם אפגאני אחד, השלימה אתמול את התחברותה לתחנת המחקר „מיר" בשעה 5.41 בבוקר לפני שעון גריניץ' — מסרה סוכנות הידיעות „טאס".

הקולונל ולאדימיר לייאקוב, הפיזיקאי ואלרי פוליאקוב ועבדול אחאד מוחמאנד, האפגאני הראשון בחלל, יצאו למסעם ביום שני. הם הצטרפו אל המפקד ולאדימיר טיטוב ואל מהנדס הטיס מוסה מאנארוב, המאיישים את „מיר" כבר 9 חודשים ויישארו בחלל עד ה־21 בדצמבר. שהותם בת השנה בתחנת המחקר תהיה הארוכה ביותר בתולדות חקר החלל.

לייאקוב ומוחמאנד יחזרו לכדור הארץ ביום שלישי הבא ופוליאקוב יישאר עם טיטוב ומנארוב כדי להשגיח על בריאותם עד שובם.

2 נהרגו „בטעות" בבית שמלכדה המחתרת האירית

דפנה ורדי (בריטניה)

שני אנשים נהרגו אתמול בצפון אירלנד לאחר שניסו להיכנס לבית שמולכר כדי לפגוע באנשי הצבא הבריטי. המחתרת האירית „אי.אר.אי." פרסמה הודעה בה הביעה צער על מותם של חפים מפשע, וציינה כי התכוונה לפגוע באנשי צבא.

השניים נכנסו לביתו של שכן צעיר שלא נראה באזור מזה מספר ימים, ורצו לשאול לשלומו. ברגע שפתחו את הדלת, התפוצץ חומר נפץ, הרג את השניים ופצע שכנה במרפסת דירתה. מחקירה ראשונית עולה שה„אי.אר.אי." חטפו את הצעיר מביתו ומלכדו את הבית, בהנחה שאנשי הצבא ייכנסו לבדוק מה קרה לצעיר.

שני חשודים בקשר עם ה„אי.אר.אי." נעצרו אתמול על הגבול בין גרמניה להולנד לאחר שבבדיקה שגרתית נמצאו במכוניתם שני תת מקלעים ושני אקדחים, אחד מהם נשא דרכון בריטי ובידי השני לא היו כל מסמכי זיהוי. בכיסי שניהם נמצא כסף אירי. כל נסיונות החוקרים להוציא מהם מידע על מעשיהם במקום עלו בתוהו והם אף סירבו לומר את שמותיהם.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 31.8.1988

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	יחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7108	1.7321	1.7195
דולר אמריקני	1	1.61	1.69	1.6368	1.6572	1.6453
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8736	0.8846	0.8774
לירה סטרלינג	1	2.70	2.83	2.7474	2.7816	2.7658
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2576	0.2608	0.2587
ין יפאני	100	1.18	1.23	1.1987	1.2136	1.2049
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7724	0.7821	0.7773
פרנק שוויצרי	1	1.02	1.07	1.0353	1.0482	1.0397
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2525	0.2557	0.2538
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2365	0.2395	0.2378
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2271	0.2299	0.2282
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3677	0.3723	0.3695
דולר קנדי	1	1.30	1.36	1.3210	1.3375	1.3277
דולר אוסטרלי	1	1.27	1.37	1.3159	1.3323	1.3221
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.56	0.6701	0.6784	0.6736
פרנק בלגי	10	0.40	0.42	0.4169	0.4221	0.4185
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2403	1.2558	1.2472
לירה איטלקית	1,000	1.15	1.23	1.1771	1.1917	1.1820

על היום
1.9.88

שבועון צה"ל ב"מחנה" מפרסם בגליונו מאמש שיחה ראשונה עם אלוף משנה ג', מפקד החטיבה של צה"ל בגזרת יהודה, שהורשע וננזף בעקבות מעורבותו באירוע בו נהרג צעיר בן־18 בכפר בני־נעים.

"המצב שאליו נקלעתי היה מסובך. טעותי בהחלטה שעשיתי בשטח ואני נותן את הדין, זהו חלק מהמחיר של מה שנקרא אחריות אישית", אומר אלוף מישנה ג' לכתב השבועון עמית גורביץ'. ומוסיף: "אם הייתי יודע לפני תשעה חודשים איך תסתיים התקופה, בכל זאת לא הייתי מוותר על השירות כאן".

דבריו אלה ואחרים של אל"מ ג' נשמעים כבאים מהלב. מובטאים קרוב לוודאי את תחושתם של רבים מקרב חבריו הקצינים הבכירים המתמודדים בסיטואציות בלתי־אפשריות מול נשים וילדים בגדה המערבית וברצועת עזה.

אל"מ ג' מבין את גזר הדין ואינו מתכוון לערער עליו. מבלי כל קשר לחומרת המעשה ולשיקול הדעת המוטעה של הקצין כפי שבאו לידי ביטוי גם בהליך המשפטי בפני סגן הרמטכ"ל, יודע אל"מ ג' לקחת אחריות ולספוג ביקורת. "אני לוקח על עצמי את האחריות לכך שהצעיר מת".

לא פלא שבעת, לאחר שהועבר מתפקידו כמפקד חטיבה, הוא הולך ללמוד עיתונאות באוניברסיטה.

"על המשמר" מביא כאן חלקים מהראיון.

אבי בניהו

נושא באחריות

להלן הראיון:

"אני משלם מחיר כבד על נשיאה באחריות, שגם עכשיו, אחרי המשפט, לא הייתי רוצה להימלט ממנה. לא הייתי רוצה להתנער. אני מקבל את תוצאות המשפט כמו שהן, ואיני מתכוון לערער עליהן לפני הרמטכ"ל. אמרתי לסגן הרמטכ"ל, לאלוף הפיקוד ואומר גם לך — אני לוקח על עצמי את האחריות לכך שהצעיר מת.

"מפקדים צריכים להיות תחת אותה ביקורת כמו חיילים, בכל מאת האחוזים, בעצם העמדתי לדין ובתוצאות החמורות של המשפט, יש גם משהוא חינוכי: ידעו חיילים, וגם מפקדים, שאף אחד לא עומד מעל החוק, אף אחד לא חסין מפני ידו של החוק. עצם זה שהועמדתי לדין ונענשתי, מלמד שדין אחד קיים גם לחיילים וגם למפקדים".

האם לדעתך תוצאות המשפט ישפיעו על חיילים? על מפקדים בשטח?

"אני מקווה שאף אחד לא ירתע להמשיך לפעול בדיוק כפי שפעל עד היום. צריך לפעול, צריך להמשיך לחשוב פעמיים על מה שעושים, אבל צריך להמשיך בנחישות, בדבקות במטרה, ואוי ואבוי לנו אם כתוצאה ממשפט אחד כל השאר כלפי מטה יהפכו להיות "ראש קטן". מי שיעבוד לפי הפקודות — והפקודות בשטח ברורות לגמרי — לא צריך להרתע".

ובאמת מה דעתך על הוראות הפתיחה באש?

"לדעתי, ההוראות ברורות ונהירות. החיילים מבינים אותן, ויודעים שמי שיפעל במסגרת החוק לא יקרה לו שום דבר. גם לי הפקודות היו ברורות, והן ברורות עד עכשיו. יתכן וטעיתי בהחלטה שלי בשטח".

קיימת אצל חיילים ואולי, גם אצלך איזה שהיא שחיקה או תסכול? בסופו של דבר אתם עוסקים כל הזמן בפעילות אינטנסיבית די רוטינה.

"יש שחיקה מסויימת. צריך לזכור שחייל, קצין, או מפקד שנמצא היום ביו"ש, מתמודד עם המון גורמים. קודם כל — עם אוכלוסיה מקומית עויינת שלא רוצה אותנו כאן; עם תקשורת שהיא בדרך־כלל מחפשת את החריג, הפיקנטי ולאו־דווקא את הדברים הטובים; עם אוכלוסיה יהודית, וכמובן, עם החיילים מלמטה, שלא תמיד מבצעים את הפקודות כפי שאתה רוצה. נוסף לכך, עובדים סביב השעון ביום ובלילה, בשבתות ובחגים, בלי משפחה, בהתמודדות עם מצבי לחץ חזקים מאוד".

שחיקה ותסכול מהסוג הזה יכולים להביא לטעויות?

"טעויות אנוש קורות בגלל אלף ואחת סיבות, בדרך־כלל מהבנה לא נכונה של האירועים, או מקריאה לא נכונה של השטח. טעויות נעשות גם על־ידי אנשים שרוחם איתנה והם בשיא פעילותם. אלא, שלא תמיד יש לך את הזמן להכנס להערכת מצב נכונה שתביא תשובה מעמיקה. במקרה הזה, בגלל לחץ בשטח, קיבלתי החלטה שבדיעבד, הסתבר, שטעיתי. אבל זה נכון אצל כל מקבלי ההחלטות בעולם, ולאו־דווקא ביו"ש".

היו חריגים בין החיילים?

"כל חריג שנתגלה טופל מיד. חריג הוא מישהוא שמאבד את עשתונותיו ומכה ללא צורך. זה מישהוא שלוחץ על ההדק מדי מדי ללא סיבה מוצדקת, זה התעללות מילולית או פיזית באזרחים ללא כל צורך. אני מאמין שאנחנו עולים על החריגים — והם לא רבים — ומטפלים בהם בצורה הטובה ביותר.

לאחרונה, הכו חיילים מיחידה סדירה מובחרת עצור פח"ע. הם גרמו לו חבלות שחייבו את אישפוזו. כתוצאה מכך, סמל היחידה נשלח למחבוש. אני עצמי שופט חיילים, ולא אחת ביקשתי מעורבות של מצ"ח".

מפקד שתמיד שפט, פתאום נשפט בעצמו. איך הרגשת?

"גרועה מאוד. הרגשה לא טובה. גם אם אתה בטוח שטעית ואתה מוכן לתת את הדין, בכל זאת זה לא נוח".

בזמן החקירה שהתנהלה נגדך המשכת בפעילות רגילה?

"וודאי. צריך לזכור שהארוע קרה ב־4 לאפריל. מאז הספקנו לנהל מערכה מאוד מאסיבית נגד הרבה מאוד כפרים. רק בחודש האחרון, מאז שהעניין צבר תאוצה בתקשורת, זה השפיע על מצב־הרוח, על הרגשת המשפחה. זה מכניס מימד של מתח בכל דבר שעושים.

"אני עוזב השבוע, וגם אם אני משלם מחיר אישי מאוד יקר, אני לא מתחרט. היה לי אישית חשוב מאוד לקחת חלק בתהליך פוליטי שקורה כרגע בשטח, שלדעתי, הוא בעצם מלחמה על דמותה העתידית של מדינת־ישראל".

אולי אתה למד פה משהוא גם על פרק האחריות האישית?

"אחריות אישית זה נושא שמלווה כל מפקד מרגע היותו טוראי ועד רגע היותו רב־אלוף. מפקד שלא מבין בטרם היותו מפקד, שהנושא של אחריות אישית הוא חלק מהמחיר שהוא עלול לשלם יום אחד, אז מוטב שלא יהיה מפקד".

ידעת שמבקרים באלפי עיניים כל תנועה שלך, משום שאתה המפקד?

"הבעיה היא לא הביקורת. הבעיה היא אותה מערכת ציפיות שיש לחייל ממפקד. אני דאגתי להיות נוכח בכל תקרית חמורה שהיתה אצלי בשטח, לא משנה באיזה שעה ובאיזה מקום. דאגתי לפקח אישית על הכוחות, יריתי בעצמי, הסתערתי בעצמי, ואני יודע שזה מה שגורם לחיילים לפעול בנחישות ובדבקות, כשהם רואים שהמפקדים שלהם נותנים להם פקודות בסגנון של "אחרי", ולא בסגנון של לשבת במשרד ולשלוח אותם על־ידי דיבור בקשר. אני יודע שהרבה מאוד תקריות הסתיימו מהר מאוד ובדרך שרציתי, מעצם היותי בשטח".

אתה אומר בעצם, שמי שלא עושה לא טועה?

"זה כלל ידוע. מעולם לא חשבתי שאני מחוסן מפני טעויות. ברור לי שככל שאתה מעורב יותר בשטח, אתה צפוי לעשות יותר טעויות. אבל, אם כבר מדברים על טעויות, אני מעדיף שאני אטעה מאשר אלה שמתחתי. כי כשאני טועה, אני יודע שטעיתי למרות ניסיוני הרב, וזה אומר שקשה היה לצפות מראש את מה שיקרה. גם אם לפני תשעה חודשים הייתי יודע שבתום התקופה אצטרך לשאת באחריות למעשי בשטח ואשלם מחיר יקר — אני לא חושב שהייתי משנה את דרכי. ויתרה מזאת — למרות שידעתי שאני עומד לדין בקרוב, המשכתי להסתובב בשטח, השתתפתי בתקריות, ויריתי באותם המקרים שבהם מותר היה וצריך היה לירות על־פי הנוהלים.

בשנה הקרובה תחל בלימודי עיתונאות. פה בחברון, למדת הרבה על התקשורת ועל צורת עבודתה. בשבועות האחרונים היא לא עשתה איתך חסד בלשון המעטה. והנה, אתה עובר לצידו השני של המתרס ומצטרף אל כוחותיה, אתה נכנע לה? מותר לה? מסכים איתה?

"אני לא מצטרף אליה, בטח שלא נכנע לה. אני הולך ללמוד אותה. האמת היא שאני צריך להתחיל לדאוג לעתידי, לקרירה חיים נוספת. מאחר ואותי מעניינת כתיבה כשלעצמה, אז מצאתי שיכול לעניין אותי ללמוד על העיתונות קצת יותר לעומק".

איך התקשורת טיפלה בפרשה שלך?

"מיעוטה בצורה הוגנת — ואני מבדיל בין העיתונים — אך רובה בצורה נבזית, מרושעת ובלתי מרוייקת".

אבל היית חושף את הפרשה כעיתונאי?

"אם הייתי עיתונאי, והיתה מזדמנת לידי הזדמנות לחשוף פרשה שנראית חריגה, הייתי עושה את זה. "כמו כל עיתונאי".

★

פורסם ב"במחנה"
הביא לדפוס ב"על המשמר" —
אבי בניהו

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר

ילדה כורדית שנפגעה מגז חרדל במיתקפה עיראקית – בבית־חולים בוואן

טראנספר מהסוג הבגדאדי

צבי גורן

יש חוקיות מוזרה בהתנהגות של סכסוכים נמשכים: הם מפנים מקומם למלחמות, והם קמים לתחייה ברגע שנדמה כי את מקומן עומדות לתפוס הפסקות־אש, הפוגות, שיחות שלום או הסכמי־שלום. באמריקה ובדרום אמריקה, בים התיכון ובאוקיאנוס השקט קיימים כיום, אלה בצד אלה, סיכויי שלום וסיכוני מלחמה, וכל קיטלוג של אלה ואלה ייחשב כציניות לשמה.

כך גם אפשר להרגיש נוכח הטיפול הרב־צדדי שמעניק כיום מזכ"ל האו"ם פרז דה־קויאר לכמה וכמה פתרונות — רצויים אך רחוקים — הגיוניים יותר או פחות, ואפילו דחופים, או כאלה שכבר התרגלנו לנוכחותם עמנו, ואם ייעלמו ניאלץ להמציא להם תחליף כדי שלא יאבד לנו צלמו של המצפון. אבל, ככל שייראה לנו מוזר, למרות כל המרץ המושקע על־ידי הקהיליה הבינלאומית ושלוחיה בפתרון סכסוכים בינלאומיים, יש סכסוכים שאינם זוכים להיכנס ליחידה לטיפול מדיני־בינלאומי־נמרץ. על אלה אמנם מרבים לדווח או לדבר במילים־מילים־מילים, אבל הכלל הקובע הוא, כי אין מקום להתערב בהם כל עוד אינם פורצים את מחסום ההגדרה של "עניין פנימי". אולי משום כך אין האו"ם מטפל בעניינים כמו צפון אירלנד, קמפוצ'יה, נאגורנו־קאראבאך, אריתריאה ואחרים. ומי יתן ידו להתערבות כזאת, שעלולה להכניס פנימה את האו"ם ואת שאר שוחרי הפתרון בקהיליה הבינלאומית? ואם אצלנו האו"ם הוא "שמום" (ולא בכדי), מה כבר יגידו משמימיו?

משום כך, כדאי איפוא לומר כבר עתה: הפרשה הכורדית היא ממין הסכסוכים הטובים לבעלי מצפון ורעים לפוליטיקאים. המשותף לשני הצדדים היא אי יכולתם האובייקטיבית לפתור את הסכסוך הזה, הן משום שהוא "פנימי" מזה, הן משום שהוא "בינלאומי" מזה. שאיפתם הכנה של הכורדים ל"הגדרה עצמית" ראויה להתבוננות, יאמרו בנדיבות שועי תבל, וראויים בני העם הזה לאהדה. אבל הם לא ינקפו אצבע, ואפילו לא זרת, כל עוד אין בה תרומה כלשהי לשאלת האינטרסים של וושינגטון ומוסקבה, או אם חס וחלילה פתרונה עלול להוליד חיקויים לא רצויים ודווקא בתחומי־השפעה מובהקים של אלה.

הרים ערים וכפרים

עתה, משנדמה כי מלחמת המפרץ, מתגנדרת בקרקע הביצתית של שיחות שלום והפסקת אש, נשמעה לפתע זעקתם הנמשכת והנשכחת של הכורדים: אלפי פליטים מנסים להימלט מהנשק הכימי של בגדאד, שאותו היא מפנה עכשיו לעברם, לפי טענתם, ותורכיה מסרבת לתת להם מקלט. לצד האיום הפיסי חזה עליהם, מצביעים הכורדים גם על כוונותיו של סדאם חוסיין "לפתור" את הבעיה באמצעות תכנית ליישוב מחדש של המורדים שתוצאותיה שינוי פני כורדיסטאן. לפי התכנית הזאת, מתכוונת בגדאד להעביר כמיליון כורדים ויותר מאזורי ההרים [illegible] שוכנים בהם. אם יעשה זאת, יטול חוסיין [illegible]

עם תום מעשי האיבה במלחמת המפרץ פתח שליט עיראק במיבצע "ליישובם מחדש" של כמיליון כורדים. לדברי דיפלומטים מערביים משתמשים העיראקים לצורך זה בנשק כימי ■ רצח עם – "עניין פנימי"?

סאדאם חוסיין. ה"פתרון" הכימי

האחיזה הגאוגרפית של הכורדים ותוכניתם לכונן להם אוטונומיה (וליתר דיוק, [illegible] ששטחה יכלול נתחים מעיראק, מאיראן ומתורכיה). את הטראנספר הכורדי מבצע שליט עיראק בתותחים, ודיפלומטים מערביים מדווחים כי יש עדויות לכך שהעיראקים משתמשים בנשק כימי. הדיווחים מספרים כי מיד עם תחילת הפסקת האש בין עיראק לאיראן החלה המתקפה העיראקית על המורדים הכורדים סמוך לגבול תורכיה. ואף כי הכורדים טוענים כי אנקרה סגרה את הגבול, נראה כי בשלושת השבועות שעברו הצליחו בכל זאת כ־20 אלף כורדים להימלט אל תורכיה. אמצעי אחר של שליט עיראק לקדם הטראנספר הכורדי הוא הרס עריהם וכפריהם. על פי הדיווחים כבר הוקמו ערי אוהלים והשוכנים בהן ממתינים להעברתם אל מקומות שהוקמו במישור ולאורך הדרכים הראשיות. כך ייקל על כוחות הבטחון של עיראק לפקח ולשלוט על הדיירים, ועל פעולותם של המורדים.

הגז דולף מעבר לגבול

הנהגת הכורדים מזהירה עתה כי בגדאד מכינה מכה של 150 אלף כורדים, מרביתם פליטים, והם מצביעים על ריכוזים של צבא עיראק בגבולה הצפוני, התוחם בינה לבין סוריה ותורכיה. הדיווחים גם מספרים כי שר ההגנה של עיראק ורמטכ"ל צבאה מצויים בקו העימות והם מכינים את המתקפה הגדולה על השטח הנשלט בידי המורדים הכורדים הנמשך לאורכם של 380 קילומטרים של הגבול עם תורכיה. עובדה היא שבגדאד איננה מוכנה לקבוצת הפיקוח של האו"ם שהוקמה לעניין מלחמת עיראק־איראן לפלוש גם אל האזורים הכורדיים. מקורות שונים מספרים כי סדאם חוסיין הגיב בכעס לפנייתו של פאהד מלך סעודיה כאשר הוא ביקש ממנו להרפות מהכורדים. כאשר תיגמר המלחמה נגד איראן, הוא אמר למלך, הוא יטפל בכורדים "אחת ולתמיד", לפי דברי אותם מקורות. הסימנים מראים כי הוא התכוון לכך ברצינות, וכי יש לחשוש לחייהם של כ־150 אלף כורדים בעתיד הקרוב. פניות של האו"ם, הפרלמנט האירופי, הסנאט האמריקני וממשלת בריטניה נענו אמנם כרגעי, אך לא רק שלא הרשימו את העיראקים במעשיות שמאחוריהן, אלא שהן גם נענו בשתיקה רועמת או כצחנת ארי בקנה. חברי פרלמנט תורכיים מדווחים כי אזורים חקלאיים נרחבים בצד התורכי של הגבול הושמדו, וכי מכוורות הדבש המרובות נמחו כליל כתוצאה מגז העצבים וגז החרדל שדלף אל תורכיה מעברו העיראקי של הגבול.

הקושי העיקרי הוא איפוא ביכולת של מדינות־חוץ להשפיע על המתרחש בעיראק, ולשכנע את בגדאד שרצח־עם איננו עניין פנימי. כמחמישה מיליון הכורדים שבעיראק (ומספר כולל בני העם הכורדי) אינם עניין [illegible], חייבת להיות דרך לעמוד לימינם. [illegible] מצא את תעצומות הנפש לכך [illegible], אולי משום שהם נראו לו אסטרטגיים יותר. צריך אם כן לשכנע את וושינגטון ובעלות בריתה, וכן גם את מוסקבה [illegible], כי העם הכורדי הוא "אזור [illegible]", ויש לו חשיבות אסטרטגית לא פחות, [illegible]. החשיבות הזאת, יש [illegible] לדמות האנושית של כדור הארץ. [illegible] אם הבית הלבן והקרמלין יתעלו על עצמם, אולי גם מדינות ערב יחקו את [illegible] אלה גם אלה ממהרים להושיט סיוע צבאי, טכני, כלכלי, לממשלות (וגם למורדים [illegible]). מן הראוי שיובהר לכל הצדדים, כי [illegible] לא יהיה במאה הזאת רצח־עם. אך בתחום [illegible], וככל הנראה גם במקרה שלפנינו, [illegible] האחרון הוא קול הבוכה, הממאן להתנחם.

מ"מ ראש דסק יום: חנה איש־הורביץ

המאזן הצבאי במזה"ת 88־1987

קץ "שבע השנים הטובות"

בספר "המאזן הצבאי למזרח התיכון 88־1987", שראה אור השבוע, קובעים מחבריו – חוקרי המרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת ת"א – כי סוריה עדיין לא הגיעה, להערכתה, לאיזון אסטרטגי עם ישראל ■ יחסי הכוחות הימיים הכמותיים נוטים לטובת צי ערב – חיל הים הישראלי שומר על עדיפות איכותית ■ העורף אינו חסין ■ שיפור בכושרו של צד"ל

אבי בניהו

השורה התחתונה של ספר המאזן הצבאי למזרח התיכון 88־1987, שראה אור השבוע, היא שעבור מדינת ישראל נסתיימו "שבע השנים הטובות". מעתה, נוכח האיומים והתהליכים בזירת המזרח התיכון, חייבת היערכותו של צה"ל להשפיע גם על תפיסות בטחון וכמובן גם על תקציבי הבטחון.

הספר, המחזיק 506 עמודים, הוכן על־ידי צוות חוקרים "מהמרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה" באוניברסיטת תל־אביב. במסיבת עיתונאים אתמול הציגו עורכי הספר ומחבריו את ההתפתחויות והמסקנות במספר תחומים עיקריים בזירה ובראשם סיומה של מלחמת עיראק איראן וכן ההתקוממות העממית בשטחים המוחזקים.

המאזן הצבאי במזרח התיכון מתייחס לשנת 1987 ולרביע הראשון של שנת 1988 והוא נחלק לשני חלקים. החלק הראשון כולל שישה פרקים הדנים בהתפתחויות האסטרטגיות־מדיניות באזורנו ובכללם: תהליך השלום, ההתקוממות בשטחים, לבנון, המלחמה במפרץ, מעורבות המעצמות באזור והטרור המזרח תיכוני.

בחלק השני חמישה פרקים המציגים את המאזן הצבאי האווירי, הימי, את התמורות שחלו בצבא הסורי ואת המשמעות למאזן הצבאי עם ישראל. פרק מיוחד מוקדש לאיום טילי קרקע־קרקע וחומר לחימה כימי על העורף הישראלי ובחינת המצגות האוויר האסטרטגיות העיראקיות במפרץ.

מטרייה או "כיפוף"

בתחום תהליך השלום, אומרים מחברי הספר, כי הנקודה המרכזית הינה הוועידה הבינלאומית שעליה הסכימו בשעתו חוסיין ופרס, אך עבור שניהם היה זה מושג בעל תוכן שונה בתכלית. פרס ראה בוועידה מטרייה שתיתן לחוסיין חופש פעולה למשא ומתן ישיר עם ישראל ואילו חוסיין לא התכוון ואינו יכול לסגת מן הקונסנזוס הערבי, המחייב ועידה בעלת סמכויות רחבות שתוכל ל"כופף" את ישראל.

ההתערבות הסורית הצבאית בבירות והמצב בדרום לבנון

מחברי הספר סבורים שלמרות אי הנוחות לישראל מההתערבות הסורית בביירות, יש לה גם יתרונות עבורה, כמו למשל הכבדה על יכולת הפעולה של אש"ף והחיזבאללה, פיצול הצבא הסורי והסטת מוקד העניין הסורי. לדעתם, הנוכחות הסורית בביירות השפיעה גם על ההתפתחויות בלבנון במובן של מיתון מסויים, אך לא מנעה הקצנה, לעיתים, של הפעילות החבלנית המופנית כלפי ישראל, כשפעולת הגילשון שביצע ארגונו של אחמד ג'יבריל בחודש נובמבר אשתקד בולטת בכך.

אשר לצבא דרום לבנון סבורים חוקרי המרכז, כי צד"ל שיפר את כושר עמידתו באזור הבטחון לעומת שנת 1986, וכיום, יחד עם המעורבות הצבאית של ישראל שם, ישנו בטחון טוב יותר לישובי הצפון.

המלחמה במפרץ הפרסי

במרכז למחקרים אסטרטגיים מתבצעת כעת עבודה בנושא ההשלכות של אפשרות סיום המלחמה במפרץ. "כנס בינלאומי שיעסוק בנושא זה יתקיים בשבוע הבא באוניברסיטת ת"א, בהשתתפות מומחים ידועי שם מהעולם.

בספר אומרים החוקרים, כי המעורבות הימית האמריקנית במפרץ, החל מחודש יולי 87', היוותה נקודת תפנית במלחמת המפרץ הארוכה והיה בה פוטנציאל להביא לסיום המלחמה או להסלמתה, אולם כיום ברורה יותר תרומתה של ארה"ב לסיום המלחמה.

הטרור במזרח התיכון

הטרור השיעי הנתמך על־ידי איראן פעל במפרץ וכן בדרום לבנון. החיזבאללה המשיך בנסיונותיו לפגוע בצה"ל. פעילותיו בתח"ל סוכלו רובן ככולן. בעיית בני הערובה בלבנון המשיכה להיות בלתי פתורה. פעילות ארצות־הברית נגד לוב ב־1986 המשיכה להשפיע ב־1987 על ירידת היקף הטרור בזירה הבינלאומית. עם זאת סבורים החוקרים כי הפעילות החבלנית הגוברת בשטחים במהלך השנה האחרונה משקפת את עליית המתח באוכלוסיה הפלשתינית שהתפרץ באותה שנה.

האינתיפאדה

בימים אלה עוסקים עשרות חוקרים במסגרת "המרכז למחקרים אסטרטגיים" בנסיון לבחון את ההתקוממות העממית בשטחים ואת השלכותיה על מדינת ישראל. החוקרים בחרו שישה תסריטים שעשויים להתפתח מהאינתיפאדה ומסקנותיהם אמורות להתפרסם בחודש ינואר, לאחר הבחירות בארץ ובארה"ב.

בספר שיצא לאור השבוע מתייחסים החוקרים להתקוממות בשטחים וקובעים, כי האינתיפאדה היא הישג פוליטי לאש"ף, שמבחנו נעוץ כעת ביכולת לממשו על־ידי צעדים פוליטיים שיתקבלו על דעת הקהל בישראל ובעולם. בספר בעניין זה נאמר, עוד כי מעמדו של חוסיין בשטחים נחלש והוא אינו יכול לשאת ולתת על הבעיה הפלשתינית. "במקביל לא נוצרה אופציה פלשתינאית משום שאש"ף והפלשתינים בשטחים עדיין אינם מסוגלים לעשות את השינויים הדרושים כדי להתקבל כשותפים למשא־ומתן".

אולם גם מעמדה של ישראל בשטחים נחלש, שכן על־ידי שימוש בכוח צבאי בלבד אינה יכולה להחזיר את המצב לקדמותו ולהביא לרגיעה.

מחבר הפרק על ההתקוממות, תא"ל (מיל) אריה שליו, אומר, כי האינתיפאדה יוצרת לישראל קשיים ובעיות וכי אש"ף עומד בפני הכרעה אסטרטגית, אם ליצור תנאים כשותף למשא־ומתן עם ישראל, אם לאו. דברי באסם אבו שריף ואבו איאד באו להכשיר את הקרקע לשינוי האסטרטגי הזה, אומר שליו.

חוקרת הטרור ענת קורץ אומרת, כי יש לצפות לעליית מה של אחוזי הפיגועים בטרור על רקע האינתיפאדה מצד גורמים טרוריסטים שונים, אולם לדעתה אין לצפות להרחבת המאבק העממי בשטחים, בו משתתפים ילדים ונשים.

אבי בניהו

המאזן הצבאי
מאזן ימי ערבי־ישראלי

במסגרת התפיסה הסורית לאיזון אסטרטגי, זכה גם הצי הסורי לערנה — חידוש כוח הצוללות, שיפור משמעותי בהגנת החופים, הצטיידות בטילי "ספאל" ועוד. הצי הסעודי הפך ממשמר חופים בראשית שנות השמונים לכוח ימי הראוי להתחשבות בשתי זירותיו. באשר לצי הלובי סבורים החוקרים, כי למרות המכה שספג מהצי השישי במארס 1986 ולמרות בעיות כוח האדם והתחזוקה בצי הלובי, מדובר עדיין בכוח ימי שעל ישראל להתחשב בו. האיומים הימיים הכמותיים והאיכותיים הגוברים חייבו את חיל הים הישראלי ואת המטה הכללי של צה"ל לקבל החלטות לחידוש הכוח הימי תוך כדי המשך השיפורים והפיתוחים השוטפים.

עדיפות לישראל

החוקרים קובעים, כי למרות יחסי הכוחות הימיים הכמותיים הנוטים בבירור לטובת צי ערב, יש עדיין לחיל־הים הישראלי עדיפות איכותית, אף כי הפער הזה הצטמצם. בעת מלחמה עתידית יתכנו ירוטים או נסיונות פגיעה בשיט אל מדינת ישראל וממנה. כן גדלה יכולת צי ערב לפעול בקירבת חופי מדינת ישראל. בזירת ים־סוף, על פי הדו"ח חלה ירידה משמעותית בכוחו של חיל־הים הישראלי.

המאזן האווירי

בתקופה האחרונה חלה האטה בבניית הכוחות האוויריים באזור, בעיקר בשל קשיים כספיים. הקיצוצים בצבא הסורי לא פגעו עם זאת בחיל־האוויר ובמערך ההגנה האווירית הסורית. למרות קליטת טייסת ראשונה של "מיג 29" ושיפורים במערך ההגנה האווירית אין עדיין לסורים הערכה שהושג "איזון" באוויר אל מול חיל האוויר הישראלי.

בירדן, מהווה עדיין המערך האווירי והנ"מ נקודת תורפה ומכאן החתירה לרכישת מטוסי־קרב מתקדמים (מיראז' — 2000 ו"טורנאדו") תוך המשך ההישענות בנשק נ"מ נייד על ברית־המועצות.

במצרים נמשכת ההסבה לציוד מערבי (רכש וקליטת מטוסי "אף־16" משופרים, מיראז' 2000, הוקאיי, מזל"טים, טילי קרקע־אוויר ניידים ועוד) וכן הכנסת רכיבים מערביים לציוד המזרחי.

חיל האוויר הסעודי שיפר את כוחו באופן משמעותי עם קליטת מטוסי "אווקס" (מטוסי התראה), מטוסי התידלוק האווירי והמשך העיסקאות המפורסמות עם בריטניה ועם ארצות־הברית, כאשר העסקות עם בריטניה הן בין היתר משיקולי גיוון הציוד ומקורות הרכש.

חיל האוויר העיראקי המשיך ברכישת נסיון מבצעי ופיתח את יכולתו בתקיפת מטרות עומק, כפי שהדבר בא לביטוי במלחמה נגד איראן.

ביטול ה"לביא"

מול אלה, בלט בחיל האוויר הישראלי ביטול פרוייקט "הלביא" שאיפשר רכש מטוסי "אף־16" ו"אף־15" נוספים. עם זאת, הדבר מבליט את תלותה של ישראל במקור רכש אחד. הצמצום בתקציב הבטחון חייב גם ירידה בסדר־הכוחות בחיל־האוויר וגרם להדממת מטוסים. במקביל לכך נמשכת המגמה לשיפור והשבחת הציוד הקיים (שיפור "פנטומים" ומסוקים).

החוקרים קובעים, כי חיל־האוויר הישראלי שומר עדיין על עליונותו האיכותית מול יריביו הערבים. הם מציינים שדווקא מדינות ערב המתונות עסוקות בבניית כוח אווירי התקפי ובכל מקרה גדלה במקצת יכולת החדירה של מטוסי תקיפה ערבים אל מדינת ישראל.

תמורות בצבא הסורי היבשתי

הקטנת מערך הצבא הסורי ביבשה בשל הקשיים הכלכליים (צעד עליו הוחלט בדמשק לפני כשנתיים) לא מרחיקה במיוחד את סוריה מהשגת היעד של איזון אסטרטגי עם ישראל. אדרבא, במקביל גדל מערך המילואים הסורי וכן המערך האווירי וההגנתי.

עם זאת, לדעת החוקרים, נראה שהשינויים הקטינו את סיכוני המלחמה היזומה מצד סוריה בעתיד הקרוב. לדבריהם, גם היחסים המורכבים עם ברית־המועצות אין בהם כדי לעודד את סוריה למלחמה בישראל.

הדבר הזה אינו מנטרל את האפשרות להתלקחות נסיבתית בגבול הסורי על רקע קיום מוקדי החיכוך.

טילי קרקע־קרקע ולחימה כימית

בניגוד לעבר, אין העורף הישראלי יכול להיחשב כיום כחסין מפני תקיפות טילי קרקע־קרקע ואולי גם משימוש בחומר לחימה כימי.

לקחי השימוש בשני אמצעים אלה במפרץ יכולים להיות מאלפים לישראל, על אף השוני בין שתי הזירות. טיל קרקע־קרקע העיראקי ששוגר לעבר טהראן תרם תרומה נכבדה לסיום המלחמה שם.

טיל הקרקע הסורי מיועד בעיקרו להרתיע את ישראל (ועל־ידי כך לצמצם את חופש פעולתה) מתקיפת העורף הסורי ולהוות מעין משקל־נגד לעליונות של חיל האוויר הישראלי.

מחברי "המאזן הצבאי" אומרים, כי אין לזלזל אף ביכולתו של טיל מדוייק יותר (דוגמת "ס.ס. 21") לפגוע ולשבש זמנית גם יעדים צבאיים ישראליים.

הנשק הכימי, ובכללו ראשי החץ בטילים, מיועד בעיקרו להוות משקל־נגד ליתרון המיוחד לישראל בתחום הפוטנציאל הגרעיני. הסבירות להפעלתו היזומה כלפי ישראל נראית נמוכה בשל כושר הגמול הישראלי הגבוה. עם זאת, לא ניתן להוציא מחשבון שימוש סורי בנשק כימי כשצבא סוריה יעמוד בפני התמוטטות.

בתחום השינויים בכוחות הצבאיים באזור מפרט הספר החדש תהליכי התעצמות ברוב צבאות ערב המלווים בתוספת טנקים ומטוסים. אין כל ספק, כי מירוץ החימוש במזרח התיכון מגיע לשיאים חדשים וכי מלחמה עתידית באזור תתאפיין בעוצמת אש אדירה ובשחיקת הכוחות.

אשר לישראל מפרט הספר, כי צי הטנקים קטן לעומת 1986 בכ־120. לעומת זאת נוספו כ־90 טנקי "מרכבה" חדשים. מספר קני הארטילריה גדל בכ־100 ומסתכם ב־1200. סה"כ מספר מטוסי הקרב של ישראל מגיע ל־680, כאשר 90 מהם מצויים באחסנה.

את ספר המאזן הצבאי האסטרטגי ערך תת־אלוף (מיל) אהרון לברן והמשתתפים העיקריים בו הם זאב איתן, (תא"ל (מיל), אריה שליו, תא"ל (מיל), עודד ארן וד"ר ענת קורץ.

הצבאות העיקריים במזרח־התיכון ● טבלת השוואה

	חיילים (באלפים)	מטוסי קרב	מסוקים	מטוסי תובלה	טנקים	צוללות	בסיס ימי
ישראל	540	682	220	91	3790	5	3
מצרים	1213	600	196	47	2400	11	7
אירן	1705	163	253	120	1100	—	8
עיראק	1080	705	587	86	5500 בערך	—	3
ירדן	122.5	107	56	15	1025	—	—
לוב	130	537	235	123	2800	6	5
סעודיה	91.2	190	110	73	550	—	10
סוריה	750	650	290	32	4100	3	4

פרחים, רבותי, פרחים

פרחים בקנה (הנשימה)

הופעת נזלת אלרגית תלויה בנטייה תורשתית ובמגע עם האלרגן שנה אחר שנה. פרחים, חתולים ובן־הזוג הם חלק מן הגורמים

עיטוש, חסימת האף, הפרשה מימית מן האף, דמעות וגירוד העיניים, גירוי באף ובגרון, הרגשת כובד וכאבי ראש הם לרוב סימן ל„קדחת השחת" בשפת העם, למעשה זו תגובה אלרגית לאבקת פרחים או נבגים של פטריות. התגובה האלרגית מלווה בהרגשת חולשה, עייפות, דיכאון ועוד. הרופאים מבינו אף לות סממנים לתגובה אלרגית. יש לדעת שנזלת אלרגית או תגובה אלרגית מופיעה אצל בני אדם בזמנים שונים, בצמוד להופעת הגורם המעציבי — סוג מסוים של אבקת צמחים, או נבגים.

ייתכן והדבר קשור גם בשינויים במזג־האוויר. כדי שהאלרגיה תפעל צריך לא פעם לשרור יובש, או להפך, לחות, חשוב גם שתהיה רוח המובילה את הלרגנים לסביבה קרובה או רחוקה.

סימני הכר לנזלת אלרגנית היא העטשתיות, גירוד בעיניים בחך ובאף, אדמימות או בצקת בלחמית ושינויים אלרגיים בעור. סממנים אלה מופיעים בצירופים שונים וברמת חריפות שונה.

תגובה אלרגית לפריחת צמחים נובעת מרגישות לאבקה החודרת לגוף. תגובת הגוף יכולה להיות סוערת, אך קורה שהיא פחות חריפה. על כל פנים הגוף מגיב לחומר זר כהפרשת היסתמין המשפיע על הרקמה הרגישה ביותר, ואז מתחילה שרשרת של תגובות שמוצאות את ביטויה בבצקת מקומית, שגשוג רקמת החיבור, גודש כלי הדם ועוד.

באלרגיה להבדיל מנזלת זיהומית. התופעות התולניות חוזרות מדי שנה באותה תקופה. ד"ר ישראל גלזר, יועץ למחלות אלרגיות, טוען בעיתון „המכביתון", כי מלבד אבקת צמחים ונבגי פטריות גם מזונות עונתיים ואף חרקים עלולים לגרום לנזלת אלרגית.

ראוי לזכור שקיימת גם תגובה אלרגית גם לחיות־בית, למשל חתולים, סוג מסוים של צמר. יכול גם אחד מבני זוג להיות אלרגי ל„חצי השני שלו". אך אלה מקרים נדירים.

לנזלת אלרגית, קיימת חשיבות מבחינת בריאות הציבור שכן היא גורמת לירידה בתפקוד הנפגע בעבודה ובמשפחה, כמו־כן יכולים להיגרם סיבוכים כגון דלקת סינוסיטיס, גנחת ועוד.

הופעת נזלת אלרגית תלויה בנטייה תורשתית ובמגע עם האלרגן שנה אחר שנה. ייתכנו מצבים בהם המחלה תופיע כמה פעמים בשנה. אפשר לקבוע ולאבחן מחלה אלרגית על סמך תדירות הופעתה, חשיפה לאבקה מסוימת. אפשר אף לנסות ולבדוק תגובות לסוגי צמחים הפורחים באותה עת. אך קשה למדי לקבוע בוודאות את מקור התגובה האלרגית בכל מקרה, ובמקרים מעטים אפשר לנסות ולמנוע היחשפות לגורם המביא לאלרגיה.

זהבה מוזס

צדק סדומי

בספר חדש, שבו מנתח מיכאל רז שטיינקריצר פרשיות־פשע מפורסמת, טוען המחבר שהתערבות פוליטית מכוונת את החקירות הפליליות

עטיפת הספר „מדינה במחדליה": לא ראיתי, לא דיברתי, לא שמעתי

מערכות פוליטיות משתמשות במשטרה לצרכיהן — מאשים מיכאל רז־שטיינקריצר, לשעבר חוקר היחידה לחקירות הונאה, שבפיקודו של זיגל, והיום מורה להיסטוריה ואזרחות. בספרו החדש, „מדינה במחדליה" שאותו הציג אך אתמול מעלה המחבר ומנתח פרשיות־פשע רבות, שהעסיקו בעבר את הציבור בארץ, ושחלקן עדיין עולה חדשים לבקרים לעמודי העיתונות.

הספר כולו כתוב מנסיונו והאישי של הסופר, הן כחוקר והן כעצור, שהוחס אליו, לדבריו, היה סאריסטי, למרות שהראיות הנוגעות בו הושתלו, לטענתו, על־ידי חוקריו.

המחבר גם משתמש בציטוטים, קטעי־עיתונות ופסקי בית־המשפט, היוצרים בצורת עריכתם בספר תמונה מעוררת חלחלה של הרס החברה, בה אנו חיים. על עטיפת ספרו כותב המחבר, כי „הספר מוכיח, שקיים מכנה משותף בין „העסק הביש" במצרים בשנת 1954 ופרשת פולארד וכל מה שביניהן... לבין שיטת ממשל, המעדיף טובת המפלגה על פני המדינה".

למרות שבסיום ספרו קורא רז לאזרח שאכפת לו, „כי יתן קולו ביום הבחירות רק למפלגה שדוגלת בשינוי שיטת הבחירות", הרי הוא מסביר, כי אין בכוונתו להשתמש בספר, המאשים מערכות רבות בארץ בעיוות ובטיות הצדק, כדי לנגח מפלגה זו או אחרת.

בפרק העוסק ב„חקירות ידלין ורצח השר", הוא נעזר בעברו כחוקרו של אשר ידלין ובספרו של האחרון, כדי להוכיח את צדקת מסקנותיו, ש„עסקני מפלגות שולטים במדינה שלטון ללא מיצרים, וכו'... הרשות המחוקקת מתחייבת להצביע עבור המבצעת". בפרק העוסק בפרשת עמוס ברנס, והנקרא „הצדק הסדומי וחפות ברנס", הוא טוען, כי „עוד לא היה רצח במדינה שעניין את הדרג הפוליטי כמו פרשת ברנס. זאת, כשהוא מאשים חוקרים בפרשה בשבועת־שקר בפני בית־המשפט, כשהוא מגייס לעזרתו את ראש צוות החקירה הראשון בפרשה, סנ"ץ חנא חורי, הקובע כי ברנס אינו יכול להיות הרוצח, למרות גילוי מכונת האמת. הוא משתמש גם בדו"ח יהודית קרפ, שאמרה כי „אם ירחה נשיא בית־המשפט העליון את בקשתו של ברנס למשפט חוזר, עלול ברנס לצאת שיריו נקיות ודרכו חסומה".

לאור כל הנתונים, שאותם מציג מיכאל רז בספרו, הוא קובע חד־משמעית שמבחינה מקצועית לא ניתן היה להרשיע את עמוס ברנס ברצח החיילת רחל הלר, וכי מה שהרשיעו הינו התערבות הדרג הפוליטי בחקירה.

בפרסום ספרו המאשים לא ראה מיכאל רז סוף־פסוק והוא הקים יחד עם קצין־משטרה לשעבר, רב־פקד יצחק קרן ממשטרת ים, ועם עמוס ברנס, עמותה למען צדק במדינה, שתפעל כדי למנוע מדרשויות לחקור את עצמם ולאפשר להם לטייח, ולעוות משפטי צדק.

„אין אני מכיר מדינה דמוקרטית בעולם, שיש לחוקרים מעמד כזה והשפעה גורלית מכרעת על הרשעתו של נחקר. זה קורה בין השאר גם בבתי־דין פנימיים למשמעת. אדם נתון לחסד או לשבט בידי חוקר, שיש לו אפשרויות לפרש את הממצאים, כהתאם לצרכי החקירה" — אומר רז.

מעניין לציין, כי לאחרונה וכמשך פרק זמן ארוך למדי, מתעוררים אזרחים רבים, בתוכם אף מפורשי המשטרה, הן קצינים והן שוטרים, וטוענים כנגד שיטות פעולתה של המשטרה ודרכי החקירה. זאת, תוך שהם מביעים פקפוק רב בהקשר לרשימת השגיה של המשטרה.

עמוס ברנס. עניין את הדרג הפוליטי

אשר ידלין. עסקני מפלגות שולטים במדינה

מנוחה נכונה

כאשר ישנים על מזרן בריא, החיים נראים אחרת. מקבץ מזרנים חדשים

כשליש עד רבע מזמננו אנו מבלים על המזרן, אמר ד"ר זאב דביר, ראש החוג לפיזיותרפיה של בית־ספר לרפואה שליד אוניברסיטת ת"א, אך תשומת לב מועטה הקדישו החוקרים לבדיקת הנושא. ד"ר דביר, מרצה לביומכניקה — תורת התנועה האנושית והנדסת אנוש, אומר כי קשה למצוא אבזור שלו השלכה גדולה על בני אדם מאשר המזרן.

השוק בימים אלו נשלט על־ידי מזרני קפיצים המחוברים האחד לשני, שיטה הנהוגה כ־200 שנה, ללא שינויים משמעותיים. בזמנו ריפדו את המזרן בעשביים, קש או צמר גפן, היום נוהגים בספוג, אבל הטכנולוגיה נשארה כשם שהיתה. עיצוב שמרני של המזרן, כאשר הקפיצים מחוברים האחד לשני, גורם לכך שכאשר מופעל לחץ על נקודה מסוימת — למשל מתחת לישבן או לכתפיים, נוצר שקע גדול למדי שכן קפיץ סוחב קפיץ. אי־לכך לא ניתן להגיע להתאמה טובה בין השוכב ולבין המזרן. במקביל, נפוצה דעה שמזרן קשה הוא בריא יותר. למעשה התכוונו בעלי דעה זו לגרום לכך שלא ייווצר שקע, מקור לאי־נוחות. ד"ר דביר טוען כי מיטת קרש כפתרון לבעיות גב היא בגדר מיתוס. לפי גישה זו שואפים להתאים את הגוף למזרן, ולא להפך. שכיבה כזו על מזרן קרש גורמת לעקמומיות עמוד השדרה תוך כדי שכיבה.

בארץ מציעים לצרכנים מזרני סנדוויץ', מזרנים דו־שכבתיים שבצד אחד גומאוויר רך ומצד שני קשה. המושג הנפוץ — מזרן אורתופדי אינו אלא גימיק של פרסומאים. ישנם מזרנים ספציפיים במערכת הטיפולית של בתי־החולים, כגון מזרנים המונעים פצעי לחץ. קיימים מזרנים נוספים לצרכים ספציפיים של מחלקות אורתופדיות, אך הצרכן הבריא אינו זקוק לסוג זה של מזרן. לעומת זאת ניתן לדבר על מזרנים ארגונומיים, שהם מחוכבנים כך שיתאימו במידה מירבית לגופו של השוכב עליו ויבטיחו נוחות מירבית.

אם כן מהו המזרן הנכון? המחשבה המודרנית אומרת מזרן מסוגי או פוליאורתן בצפיפות מתאימה, כאשר בתוך החומר שקועים קפיצים אינדיבידואליים אשר אינם קשורים זה לזה. לחץ על קפיץ אחד אינו גורם לשקיעתו של השכן. השקיעה היא נקודתית נוצר במקום הישבן, הכתפיים, כמקביל ... עלייה במקום של עמוד השדרה, ...

מערכת התמיכה של המזרן ... כשהלייסטים חופשיים לשני הכיוונים ... מערכת של רשתות להן מתיחות ... אופקית ומתיחות נוספת אנכית. ... מודרנית יש אפשרות שינוי ... והרגליים. יש מיטות עם מספר ... מפרקים המאפשרים התאמה בנקודות ... עד למצב של כמעט ישיבה. ... האופטימלי מבחינה בריאותית.

ד"ר הגר פטיש ממרכז להנדסת ... הוסיף ואמר, כי יש בעיות רבות ... במתכונת החדשה יכולות לפתור, כמו ... תנאי־נוחות בעת השינה ללוקים באירוע ... הלב, לחולי סוכרת, לסובלים מליקוי ... חולי כליות ועוד.

בפגישה עם כתבים במרכז להנדסת ... בדיזנגוף סנטר בת"א, המארגנים הציגו את המזרן החדיש „על קרביו". היה שם ... קפיצים שקועים בתוך הפוליטילן ... מזרן עם „נקודות" אוויר ...

בין האטרקציות מיטת מחשב עם ... המאפשרת להתאים לכל אדם מיטה ... הרגלי שינה שלו, או המלצותיו של ...

כאשר הצרכן קונה מיטה כזו ורוצה לשנות את המתכונת, הוא יכול לעשות כן כאשר ... למרכז הבריאות בדיזנגוף ושם נבחן על־ידי מיטת־מחשב ומקבל „פלט" המנחה ... מיטתו כיצד לשנות מתכונת קיימת ...

וה„עיקר" — כמה זה עולה? ובכן ... שגובהו 18 ס"מ עולה 441 ש"ח למיטה ... לזוג המחיר הוא פי שניים. ישנם 10 ... בסיסים עם אפשרויות הרמת הראש, ... הרגליים וכו'. סוג אחר עולה יותר ... ממיטה זוגית: מיטה עם בסיס המתפעלת על־ידי מנוע חשמלי לשם שינוי תנוחות ... מועיל ללוקים בלבם. אפשר גם לבחור ... מטוטלת, היא מגיבה בתנועות ...

האפשרויות מגוונות לכל מי שהשקל ... בכיסו או בחשבון הבנק שלו.

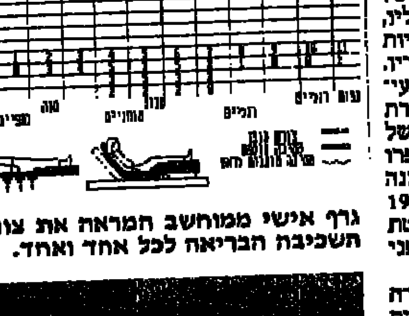

גרף אישי ממוחשב המראה את צורת השכיבה הבריאה לכל אחד ואחד.

מיטת עץ שכולה בריאות

בעריכת יואב אביב

אירופה יפאן וארה"ב

ייצור כלי־רכב מכניס לקופתן של מדינות העולם מיליארדי דולרים. יש מדינות שכלכלתן מבוססת על ייצור כלי רכב. היפאנים לבדם מייצרים יותר מ־12 מיליון מכוניות בשנה. האמריקנים דורכים במקום. על דרום־קוריאה וספרד נשמע עוד בעתיד

איכות אירופית, אמינות יפאנית ומרחב אמריקני

נתונים סטטיסטים בדרך־כלל מעניינים את היצרנים או את העוסקים בענף הרכב. אבל מעניין לדעת מספר נתונים, שחלקם עשוי להפריך אי־אלו שעות ולשפר אי־אלו ידיעות. כך, למשל, כדאי לדעת שמאז מלחמת העולם השנייה יוצרו בכל העולם יותר ממיליארד מכוניות. עלפי נתונים של היצרן היפאני טויוטה נעות כיום בעולם קצת יותר מחצי מיליארד מכוניות. קצב ייצור הרכב בעולם מתקרב לכ־10 אחוזים מסך המכוניות הנמצאות על הכביש.

אי־אפשר להתעלם מן המהפך שחל בשנים האחרונות בעולם הרכב. עד 1985 החזיקה ארצות־הברית בבכורה בייצור כלי־רכב. בשנת 1986 עלתה יפאן ותפסה את המקום ראשון בטבלת הייצור והמכירות. האמריקנים מייצרים כיום כ־10 מיליון כלי־רכב בשנה ומספר דומה הם ייצרו גם באמצע שנות ה־60.

אם נחבר את מספר כל כלי־הרכב שיוצרו באירופה בשנת 1987, נראה כי אירופה מקדימה את יפאן וארה"ב — 13.7 מיליון כלי־רכב באירופה לעומת 12.25 ביפאן ו־10.9 מיליון בארה"ב. אם נפרק את הנתונים, נראה כי מתוך 500.1.. מיליון כלי־רכב הנעים על כבישי העולם, ארה"ב היא עדיין הראשונה — 176.... מיליון מכוניות, מתוכן 135.671 מכוניות נוספים. רמת המינוע בארה"ב היא ... כלי רכב ל־1000 איש, דהיינו: מכונית אחת לכל 1.7 איש.

... מאוחר ניצבת יפאן, בה נעות 47.9.. מיליון מכוניות, ושם יש רק 400 כלי־רכב לכל 1000 איש. שהיינו: מכונית אחת לכל 2.5 איש. בגרמניה המערבית יש 28.9.. מיליון מכוניות וברמת המינוע במדינה זו אפשר לראות הפתעה מסוימת: מכונית אחת לכל 2.1 איש. מהתרשמות ניתן להבין, שרמת המינוע במדינה זו גבוהה הרבה יותר.

צרפת נמצאת רק מעט אחרי גרמניה, במכוניה נעות 24.796 מיליון מכוניות ורמת המינוע היא של מכונית אחת לכל 2.2 איש. באיטליה נעות כיום 23.856 מיליון מכוניות ורמת המינוע היא 417 מכוניות לכל 1000 נפש, דהיינו: מכונית אחת לכל 2.4 איש. אחרונה נציין ברשימה זו את אנגליה עם 22.755 מיליון כלי־רכב ורמת מינוע דומה ליפאן.

אם להתייחס לשוק המכוניות היפאני, הרי שנתונים שפירסמה התאחדות יצרני הרכב ביפאן מראים, כי אף אחת מבין 15 המכוניות הנמכרות ביותר ביפאן אינה מיובאת לישראל.

את הבכורה במכירות תפסה הטויוטה קורולה, שנמכרה ב־235.544 יחידות ביפאן עצמה. גם המכונית השנייה היא מתוצרת טויוטה, וזוהי המארק 2 — 172.235 יחידות. השלישית ברשימה היא ניסן סאני 171.353. שלוש המכוניות הבאות ברשימה גם הן מתוצרת טויוטה וההונדה סיביק המפורסמת נמצאת רק במקום התשיעי ברשימה המכובדת הזו: 103.201 מכוניות. מתוך 12.25 מיליון המכוניות, שיוצרו ביפאן, רק 6 מיליון נמכרו לשוק המקומי והיתר יוצאו. יבוא הרכב ליפאן עמד על 97.750 מכוניות בלבד, וגם כך זוהי עלייה של 43 אחוז ביחס לשנה קודמת. לכן אז יובאו ליפאן רק 68 אלף כלי־רכב.

כשליש מסך הייבוא ליפאן היה של אודי — פולקסווגן — 32.5 אלף מכוניות, ומיד אחרי־כך ב.מ.וו — 21 אלף כלי רכב ומרצדס — 18.7 אלף מכוניות. 67 אחוז מהייבוא ליפאן היה מגרמניה. ראוי לציין, כי בסך־הכל הכללי היתה ירידה של 10 אחוז בייצור רכב פרטי בעולם ועלייה כמעט דומה בייצור משאיות.

פרט מעניין נוסף הוא, שיפאן היא יצרנית המשאיות הגדולה בעולם. וספרד הגדילה את מכירותיה השנה, והיא ייצרה 1.4 מיליון מכוניות. את הקפיצה הנחשונית ביותר ביצעה דרום־קוריאה, שהרכיבה וייצרה 977 אלף כלי־רכב לעומת 600 כלי־רכב שנה קודם לכן — עלייה של כ־63 אחוז.

מפעל הרכבת המכוניות בקרית־גת נותר בינתיים על הניר, וישראל איננה מופיעה ברשימות בעולם.

חמשת ענקי הרכב היפאנים

1. טויוטה — 3.638.279 מכוניות ומשאיות.
2. ניסן — 2.226.313 מכוניות ומשאיות.
3. הונדה — 1.241.122 מכוניות ומשאיות.
4. מיצובישי — 1.231.196 מכוניות ומשאיות.
5. מזדה — 1.197.782 מכוניות ומשאיות.

עשר האירופיות הפופולריות

1. פולקסווגן גולף/ג'טה 1.005.482 — 8.25 אחוז מהשוק.
2. פיאט אונו 682.260 — 5.6 אחוז מהשוק.
3. אופל קדט/ווקסהול אסטרה 626.938 — 5.1 אחוז מהשוק.
4. פורד אסקורט/אוריון 620.150 — 5.0 אחוז מהשוק.
5. פיג'ו 205 — 542.646 — 4.5 מהשוק.
6. רנו 5 — 524.873 — 4.3 אחוז מהשוק.
7. פורד פיאסטה 386.619 — 3.2 אחוז מהשוק.
8. פורד סיירה 380.700 — 3.1 אחוז מהשוק.
9. רנו 21 — 367.784 — 3.0 אחוז מהשוק.
10. רנו 11/9 — 366.349 — 3.0 אחוז מהשוק.

יואב אביב

וולוו מחדשים טכנולוגיות

יצרנית הרכב וולוו, שהצעות לגביה חלוקות לעיתים, מחדשת טכנולוגיות, שיטה חדשה לפיקוח על זיהומי המפלט, גל־שקט, והלקוחות של החברה בעולם שמרנים כמו המכוניות. הם מעדיפים צבע לבן

חברת „מיצובישי מוטורס" מכרה לחברת וולוו את הפטנט המכונה „הגל השקט" (גל מאזן). „הגל־השקט" יורכב בוולוו GLT 740, שיצא לשוק כבר בתחילת 1988. הפטנט היפאני כבר נקנה על־ידי חברת „פורשה" לדגם 944.

„גל השקט" המותקן מעל ומתחת לגל הארכובה משני צדדיו, מסתובב בקצב כפול מזה של גל הארכובה. הדבר מבטל את הרעידות הנגרמות על־ידי התנועות הגלגול ומאפשר להשיג במנוע בעל 4 צילינדרים פעולה חלקה, כמו במנוע של 6 או 8 צילינדרים.

חברת „מיצובישי מוטורס" מתקינה את כל מערכת השקט במנועי ה־4 צילינדרים שלה מאז 1975, והיא זכתה למוניטין טוב בעקבות זה. בסך־הכל יצאו לשוק כ־5.3 מיליון מנועים עם גל שקט. גל הארכובה השקט מורכב ... 300 בבנזין דיזל ובדגמי גאלאנט 1.6 רגיל ואוטומטי מתוצרת מיצובישי, המשווקים בישראל.

חברת וולוו תציג השנה שיטה חדישה לפיקוח על זיהומי המפלט. המערכת האלקטרונית החדישה רושמת פעולות חשובות, כמו תערובת הדלק ואופן פעולתן של מערכות ההתנעה. אם אחת מהמערכות האלה פגומה, נדלקת מנורת „בקרת מנוע" הממוקמת יחד עם מנורות האזהרה האחרות. מנורה זו מתריעה, שישנו פגם, המשפיע על יעילות ממיר הטיהור (הקטליטי).

הביקורת המתבצעת במוסך במערכת הדלק כוללת בדיקת יחידת הבקרה, מדידת אוויר ובדיקת מערכת הוויסות והחיישן לחום המנוע. במערכת ההתנעה נבדקים מערכת הבקרה, החיישן לזעזועים, איתות והטענה ממערכת הדלק וממערכת ציון הדממה.

מוולוו נמסר, כי בקליפורניה חוקק לאחרונה, חוק שיחייב התקנת מנורת „בקורת המנוע", על־מנת למנוע זיהום האוויר. מסקר שערכה חברת וולוו עולה, שהצבע הלבן הוא הצבע המועדף על לקוחות החברה, בשנת 1988.

19 אחוז מרוכשי וולוו מעדיפים את הצבע הלבן, 11 אחוזים כסף מטלי, 9 אחוזים אפור מטלי, 8 אחוזים כחול מטלי, 7 אחוזים בירוק מטלי, 5 אחוזים ירוק־כסף מטלי ו־4 אחוזים שחור.

הסקר שבוצע מראה, שהשוודים, הגרמנים, הצרפתים והאיטלקים מעדיפים את הצבע הלבן על־פני הצבעים המטליים ואילו הבריטים והאמריקנים מעמידים במקום הראשון צבעים מטליים.

להערכת מומחי וולוו בחירת הצבע תלויה ומושפעת מאזור מגוריו של הרוכש ומהשפעת המכונית על מעמדו. אצל אנשים רבים הצבע המטלי מייצג מעמד...

יוסף שמי

טאץ'־ווד

איפה יש עץ?

אם אתם מאמינים באמונות תפלות יש לכם בעיה. כיום, 68% מן החומרים המרכיבים את המכונית הם מתכת. 11% — פלסטיק, 8% — חומרי עזר, 5% זכוכית, 3% אלומיניום, 2% — חומרים אל־מתכתיים, 2% — מוצרים טבעיים ו־1% עץ.

רק 1% עץ, המסתתר, בדרך כלל, במקורות בלתי נגישים לחלוטין לכף היד. ומה עושים בשעת חירום, כאשר יש להקיש בעץ, כדי לעצום את עין הרע ולסתום את פי השטן?

ללאה איטן, בוגרת מסלול עיצוב במכון לאמנות של מכללת „אורנים" יש פתרון. ענק TOUCH WOOD", הנישא על צוואר ומונח על החזה, מוכן ומזומן לפעולה בעת נסיעה. רק הקש בו והדרך פנויה.

(צילום: יוסי דנה)

כביש חלק או כביש משובש

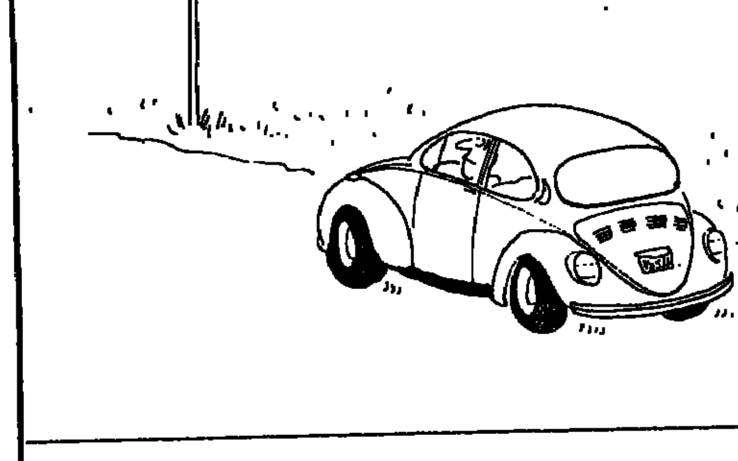

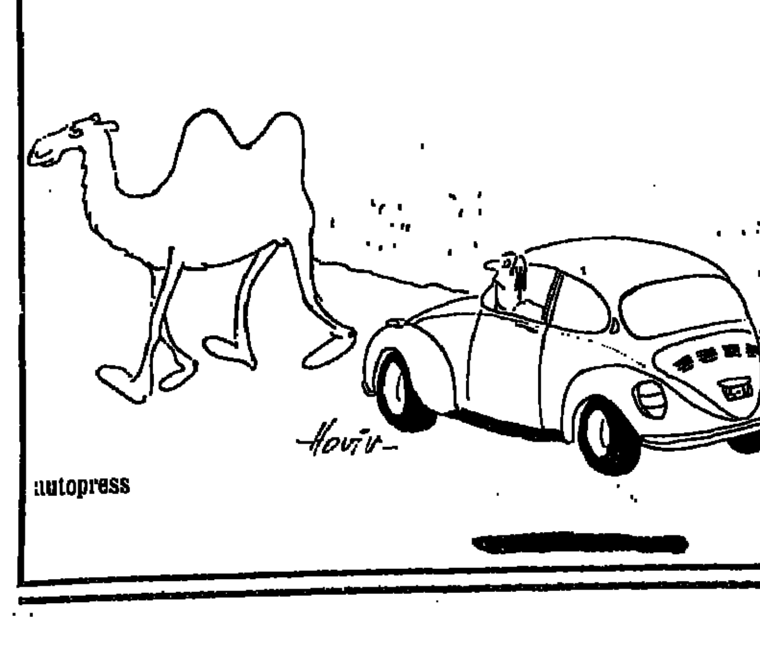

autopress

תגובות

הבדל קטן וגדול

יוסף לפיד

החמיא לי מאוד, ש„על המשמר" הקדיש בגליונו מ־1.8.88 שני מאמרים לאישיותי הצנועה.

ידידי צבי טימור משיב על טענתי, שהסוציאליזם כשיטה חברתית וכלכלית פשט רגל בכל רחבי תבל וגם אצלנו. נימוקו העיקרי כאשר ל„אצלנו" הוא, שלא רק חברות של חברת העובדים פושטות־רגל, אלא גם חברות פרטיות. וזה בדיוק העניין. אם כאשר חברה פרטית פושטת רגל, היא מפסידה את כספי בעליה, כאשר חברה הסתדרותית פושטת רגל, היא מפסידה את כספי הציבור. זה כל ההבדל הקטן והגדול.

באשר לרשימתו של אריה פלגי, המתחילה בניסיון נואש למדי להתנצח בדבר אנקדוטה חסרת־חשיבות, הנוגעת לאפיזודה משותפת לי ולידיד־נעורים שלי, צבי ארז מקיבוץ רביבים: הכותב מתקשה להסתיר את שמחתו לאיד, שתוכנית הרדיו שלי „השבוע שלי" הופסקה. הוא אינו טוען שהתוכנית לא היתה מעניינת, מרתקת, טובה, אינטליגנטית או תרבותית, אלא שניתן לי חופש לביטוי בלתי־מוגבל, ולכן השאלה שבפיו אינה מדוע הופסקה התוכנית בצורה כה שרירותית, אלא מדוע הירשו לי לשדרה זמן כה רב. אין זה אלא אופייני לאדם הגדל בצל המרקסיזם, שהדבר המטריד אותו איננו מדוע מונעים ממישהו להתבטא, אלא מדוע הירשו לו להתבטא.

שמאל מופרך

מקומה של רצ הוא ימינה מתנועת „העבודה". בוודאי בנושאים הכלכליים־חברתיים. היא מונעת על־ידי הרצון למצוא־חן בעיני הציבור

אורי שדה

חשותפות על הסכם העודפים האחרון של רצ עם העבודה הוכיח בעליל מהי שאיפתה של רצ. הצהרת אלוני בוועידה האחרונה של תנועתה, כי לא לעולם תישאר רצ באופוזיציה גם מרמזות על מרצונה האמיתי. אבל יותר מכל, הצטרפות צוקר וזורשובסקי לליכוד, בעניין הצעתם לפקח על הבחירות להסתדרות בוועדות ממשלתיות, מוכיחה, כי רצ כלל אינה דוגלת בשוויון, עזרה הדדית ואחוות־עמים. שכן, לא פעם הוצהר על־ידי מנהיגים ברצ, כי השם סוציאליזם אינו אומר להם כלום. אז היכן היא משובצת בשמאל?

לדעתי, מקומה של רצ הוא ימינה מן „העבודה". בנושאים הכלכליים־חברתיים בוודאי השפעת הליברליזם החופשי הוא שקובע ברצ, והקול המקורב לעובדים נשמע בדממה דקה. גם כאן מי שמייצג אותו הציע (לפי העיתונות) להקים ועדת חקירה ממלכתית, שתברוק את הכשלון האומלל של „כור". דרך אגב, גם איש הליכוד תומך בצעד זה. ממש אידיליה. לא בהרס ההסתדרות תימצא הדרך לפתרון בעיות מפעלי „כור", לשם כך יש מוסדות פנימיים, שבהם הדבר ייעשה מתוך כוונה כנה, תוך שיתוף העובדים בהבראת המפעלים.

את רצ מוביל הפופוליזם בתקשורת: זו מאוד מוצאת חן בעיניהם, במיוחד הטלוויזיה. איך אמרה מנהיגת האחיות — מפ"ם היתה איתנו כל הזמן: אבל היו חברי־כנסת ואחרים (רמז לרצ) שבאו לראות האם יש טלוויזיה. אם לא היתה — אמרו שלום והלכו. יש אומרים, כי הצמדת צלמי עיתונות וטלוויזיה הם ההתמחות של רצ (אולי צריך ללמוד מהם).

לפני זמן־מה פורסם ב„השבוע בקיבוץ הארצי" ראיון עם בועז מואב, יו"ר ההנהלה הארצית של רצ מה, שם אמר: „אין הבדלים בינינו. ההבדל המהותי והקבוע נמצא בתדמית המפלגות, המצביע על פער בסיכויים האלקטורליים לטובת רצ. מפ"ם גם ותיקה עם מסורת וגישה דוקטרינרית ארוכה. אני לא מאמין" — אמר מואב — „שמפ"ם תוכל להסתגל לרעיון שמנהיגות רצ תהיה המובילה הדומיננטית". על־פי הניתוח שלו צריך להיות שמאל מתון, ולכן יש להתרחק ממפ"ם. זה שאמרתי, רצ אינה בצד שלנו. גם המנגנון של מפ"ם מפריע. למואב, שלא לדבר על הרכוש, אך „בכלל" — אומר מואב — „העולמות שלנו שונים. צריך ללכת עם המדיה. לא לשבת בסניפים ולא להסיע בוחרים לקלפי".

מי שעיין היטב בראיון הנזכר, אכן יגיע למסקנה אחרת: מה שמריץ את רצ זה הפופוליזם התקשורתי ומציאת־חן בעיני הקהל. לכן אני לא רצ.

אי־אפשר לשתוק

לכבוד
נשיא המדינה
מר הרצוג,
שלום רב

הנדון: קריאה לסובלנות בין עמים בישראל.

הנני אזרחית מבאר־שבע. לפני כשנה שמעתי את המושג טרנספר, ובמקביל — קריאה לזריקת יהודים מישראל. החלטתי לא לשתוק לנוכח ביטויים חסרי־אחריות של מנהיגים קיצוניים משני העמים, ואירגנתי תערוכת־שלום, שמשתתפים בה יהודים וערבים, באמונה שצעדי זה יתרום לשלום. נדהמתי, כשנתקלתי בביורוקרטיה ובסירוב לקבל את תערוכת השלום שאירגנתי.

הראשונים שפתחו לפני את דלתותיהם באהבה היו חברי מועצת כפר ערערה. גיליתי, שחייתי בשקר לגבי ערביי ישראל וזו האמת שלי, אדוני הנשיא. התערוכה לא זכתה לסיקור, למרות שהזמנתי אנשי תקשורת. הצטערתי כשיומיים אחרי זה נזרק בקבוק־תבערה, שזכה לסקירה רחבה.

כך הבנתי, שאנשי ציבור ותקשורת תרמו להטעיית הציבור היהודי, כיוון שעל־ידי הבלטת השלילי בלבד מתקבלת תמונה שקרית על ערביי ישראל, ונעשה בכך עוול לשני העמים גם יחד. עכשיו, כשיש אינתיפאדה כואב לי, כי הגורמים שהתעלמו מהבעיה הפלשתינית במשך 40 שנות קיומה, הם שמנצלים עובדה זו ומספרים לעם היהודי: „אנחנו נלחמים למען קיומנו". ואני יודעת, שמקסימום אנחנו נלחמים למען כיבושנו.

אדוני הנשיא, בוכה אני על נערה יהודיה, המחפשת השלום ומוצאת את מותה שם. בוכה אני על ילד ערבי שמת באינתיפאדה. כי השנאה, אדוני, משתוללת ויש לעצור אותה ומוטב שעה אחת קודם!

צר לי על שריפות יערות, אך מבצע „עץ תחת עץ" אינו פותר הבעיה, כי קודם לכן צריכים לכבות את הגפרור, שמדליק את השנאה בין העמים כאן, כמו גנדי וכהנא. לפני כן צריכים המנהיגים לפתור את הבעיה הפלשתינית. אפילו אם זה כרוך בישיבה עם אש"ף — אם זה יביא שלום, זה שווה! ולו רק למען מניעת מותו של ילד אחד בלבד, יהודי או ערבי, לא משנה!!

בינתיים, אני האזרחית הקטנה, מרגישה זעקה גדולה, הנתקלת באטימות ובדממה. פונה אני אליך, אדוני הנשיא, שתצא בקריאה למתן האלימות, לסבלנות וסובלנות בין העמים בישראל, ושתפעל למען הפסקת פעילותם המנוגדת לחוק של גנדי וכהנא. תורתם הגזענית, הגורמת לאלימות וחוסר צדק לערביי ישראל, אזרחי המדינה, עלולה להביא אסון לעמנו. אני פונה אליך, שתשפיע על משרד החינוך, שיגיש יותר תוכניות לדו־קיום ושלום.

מקווה אני, שיימצא פתרון מדיני ומיידי, על־מנת למנוע טרגדיות נוספות של משפחות שכולות משני הצדדים. שנגדל כולנו בשמחה עם ילדינו ויבוא האור על אורנו. אמן!!

בכבוד רב,
נאווה שביט־כהן
„באמצע הדרך"
מאמיני שלום בישראל

מניות ההסדר

התחרות על הפדיון הגדול

● בנק הפועלים פתח את המיתקפה על הכספים המשתחררים בסוף אוקטובר

במונחים בנקאיים נקראים הצרכנים הקטנים „משקי־בית", ואלה מחזיקים במניות בנקים שבהסדר בסכום של 950 מיליון דולר. על־פי הערכות האוצר, רוב משקי הבית יפדו את המניות בסוף אוקטובר השנה. בתהליך הפדיון באוקטובר 87, רק שליש מהציבור נענה להצעות להצטרף לתוכניות ההמשך של האוצר, וכיום מעריכים כי רק כ־20 אחוז ייענו להצעות שפירסם האוצר השבוע.

השאלה היא, האם אכן כדאי להצטרף להסדר הארכת המניות שמציע האוצר. לפני שמתחילים לבחון את האלטרנטיבות המצויות בידי בעלי המניות הבנקאיות, אפשר לתת עצה כללית חשובה: אין שום סיבה למהר ולהחליט. הוראות לפדיון המניות ניתן לתת החל מהיום ועד ה־18 באוקטובר ומומלץ להמתין, כיוון שהבנקים מתחילים בימים אלה בהתחרות על כספי פדיונות המניות, ותחרות על סכומים כה גדולים חייבת להתבטא בהטבות חדשות. בנק הפועלים החל את המירוץ אתמול ויש להניח כי הבנקים האחרים יצטרפו אליו כבר בימים הקרובים.

אריה אבנר ואליהו ברעמת, [illegible] למנכ"ל בנק הפועלים, הציגו אתמול את מערכת ההטבות שמציע הבנק למחזיקי המניות הבנקאיות. בנה"פ יפעיל תוכנית חדשה, „רב־רווח", המציעה חבילת הטבות בכל אפיקי ההשקעה, כולל תוכניות חיסכון, קרנות נאמנות, ניירות־ערך ופקדונות שקליים. התוכנית מאפשרת לבעלי המניות הבנקאיות, גם אם אינם לקוחות הבנק, לקבל בסניפיו תעודה מיוחדת רשומה על שמם, ובעל התעודה יוכל לנצלה מאוחר יותר. ההטבות המוצעות במסגרת התוכנית: מענק חד־פעמי של 0.5 אחוזים על הפקדה במסגרת תוכניות החיסכון, הנחה של 50־83 אחוז בדמי ההוספה בכל קרנות הנאמנות של קבוצת בנק הפועלים, הנחה של עד 60 אחוז בעמלת רכישה של מניות או אגרות־חוב בבנק, [illegible] ריבית בפקדון ה„שקל הדווחי" והלוואה בריבית של „פריים" בתוספת 0.75 אחוז לחודש לתקופה של עד שנתיים, למפקידים בתוכניות חיסכון, קופות גמל, קרנות [illegible] בפקדונות שקליים לתקופה של שלושה חודשים ויותר.

במקביל מפעיל בנק הפועלים תוכנית חיסכון המבטיחה, בעת ובעונה אחת, הצמדה למדד וכן לאחד ממטבעות החוץ העיקריים: היין, הליש"ט הפרנק השווייצי, המרק הגרמני, הדולר וסל המטבעות. כן יוצע פיקדון מיוחד בשקלים לשלושה חודשים והמפקידים בו יקבלו ריבית של פריים בתוספת 4 אחוזים לשנה — כיום ריבית נומינלית של 19 אחוז לשנה. למפקידים להשקיע כבר עתה כספים שייפדו בסוף אוקטובר, יוצעו הלוואות גישור לתקופה של חודשיים בריבית של 1 אחוז לחודש. גם בנק הפועלים שולח בימים אלה הודעות אישיות לכ־200 אלף מחזיקי מניות בנקאיות ומציע להם להשתמש בשירותי יועצים מיוחדים בכ־83 מוקדים.

מי מחזיק מניות ההסדר העומדות לפדיון	במיליוני דולרים
משקי בית	950
תאגידים	520
קרנות נאמנות	400
גמל ופנסיה	500
סה"כ	2,370

כפי שמראה הטבלה, מרבית המניות הבנקאיות מוחזקות על־ידי תאגידים, קרנות נאמנות וקופות גמל ופנסיה, ומעריכים כי הסכום הזה ימוחזר בקלות יחסית.

אודי נחשון

שלושה ימים של פחד

● ביצוע פיחות שלושה ימים לפני פדיון מניות ההסדר עשוי לחסוך לממשלה מאות מיליוני שקלים ● ספק אם הממשלה תסתכן בכך ערב בחירות

בבורסה מביאים בחשבון גם אפשרות של פיחות השקל באחד משלושת הימים האחרונים לפני ה־31 באוקטובר 88', אף־על־פי שבדרך כלל מניחים כי לא יהיה פיחות לפני הבחירות לכנסת, ב־1 בנובמבר.

בתום כל יום מסחר בניירות הערך של הבנקים המסחריים שבהסדר מפרסמת הבורסה לא רק את שעריהם אלא גם את תשואותיהם השנתיות הדולריות, בתוספת הערה כי „התשואות השנתיות חושבו בניכוי הפסד הנובע מפדיון לפי שער הדולר שיפורסם שלושה ימים לפני 31.10.88". הבורסה הוסיפה הערה זו, משום שמניות ההסדר נהפכו בפועל לאיגרות־חוב צמודות לדולר, שפדיונן יהיה לפי שער הדולר היציג שבנק ישראל יפרסם. לא ביום הפדיון, 31.10.88, אלא שלושה ימים לפני הפדיון.

ב־20.10.83 התחייבה הממשלה להעמיד את הסכומים שיידרשו לרכישת ניירות הערך היוצאים לפדיון, לפי שער הדולר היציג, שיהיה שלושה ימים לפני יום הפדיון. כך נוצר מצב, שכל פיחות בשקל עד ה־28 באוקטובר עלול להגדיל עוד יותר את סכום הכסף, שהממשלה תיאלץ לשלם תמורת מניות הבנקים היוצאות לפדיון ב־31 באוקטובר 88'.

לעומת זאת, עשוי פיחות באחד משלושת הימים שבין ה־28 ל־31 באוקטובר לאפשר לממשלה לרכוש את מניות ההסדר היוצאות לפדיון בשקלים שערכם יקטן בשיעור הפיחות. פיחות ב־10%, למשל, עשוי לחסוך לממשלה סכום בשקלים בשווי של 300 מיליון דולר על 3 מיליארד הדולר שהמחזיקים במניות ההסדר יבקשו לפדות.

בבורסה חוששים מפני הפצת הידיעה שקיימת אפשרות של פיחות השקל בשלושת הימים האחרונים לפני ה־31 באוקטובר 88'. המזהירים טוענים, שהפצת ידיעה זו עלולה להביא ל„בהלת פיחות" מסוכנת, אף כי יש ספק גדול אם הממשלה תעשה זאת, ימים ספורים לפני הבחירות.

הידיעה כי קיימת אפשרות של פיחות באחד משלושת הימים האחרונים עשויה גם להשפיע על רבים שלא יבקשו לפדות את מניות ההסדר שברשותם. כך יוכלו לבטל את סכנת ה„הפסד" מפיחות אפשרי ומפדיון „לפי שער הדולר שיפורסם 3 ימים לפני 31.10.88".

מי שמבקש לפדות את מניות ההסדר ל־1988, חייב להודיע על כך לבנק שבאמצעותו הן מוחזקות עד יום ג', 18.10.88. המסחר בהן ייפסק ב־19.10.88. באותו יום ידווחו חברי הבורסה על כמות של כל מניות ההסדר שביקשו לקוחותיהם לפדות.

הבורסה תפרסם את הכמות שתישאר למסחר מכל אחת ממניות ההסדר עד ל־1991. על־פי הערכה נוכחית של הבורסה, תישאר בידי הציבור כמות מספקת למסחר תקין. לכן יחודש, ככל הנראה, המסחר במניות ההסדר ביום א', 23.10.88. אבל הרבה תלוי בכמות שתישאר בידי הציבור אחרי סיכום הבקשות לפדיון ב־31.10.88, ביום האחרון לפני הבחירות לכנסת, ב־1.11.88.

אלחנן הורוביץ

במסדרונות / גל אגם

תעתועי הריבית

אז למה מחכים?

כסף הולך לכסף — אימרה עתיקה זו נכונה בעיקר בישראל. מי שיש לו סכומי כסף נכבדים, ויודע להשתמש בהם ולהשקיע אותם, יזכה בנתחים נאים של רווחים. מי שאין לו כסף וחי ממשיכות־יתר אוכל אותה. הסיבה לכל אלה היא במעט אחת — הריבית הבנקאית.

לא מהיום ולא מאתמול צועקים אלה שאין להם — המושבים, הקיבוצים, מאות מפעלי תעשיה וגם הרבה הרבה אזרחים קטנים — שהריבית בישראל היא רצחנית, הורסת וממוטטת. אבל, כמו הסיפור בעניין מזג האוויר בבריטניה, שהכל מדברים עליו ואיש אינו עושה משהו לגביו.

לפני שנתיים־שלוש היה המצב חמור במיוחד. האינפלציה כבר ירדה מ־480 האחוזים הנוראים שאליה הגיעה באביב של שנת 1985, אך הריבית נותרה גבוהה עד מאוד, עושקת ושוחקת את הנאלצים לשלמה. אך אליה וקוץ בה. אפשר היה לסבור לפחות שריבית זכות תהיה גם היא נאה. שלפחות מי שמצוי ב„פלוס" בחשבון, או משקיע במה שהיה או [illegible] או בכל צורה אחרת — יזכה בתמורה הולמת. ולא היא, המירווחים — וזה הפער שבין הריבית שנוטל ממך הבנק לזאת שהוא משלם לך — היו ונשארו גדולים, כמעט ללא תקדים בסוגם בעולם הפיננסי.

נכון, 1988 היא כבר שנה טובה יותר, [illegible] — פחות גרועה. מראשית השנה, כאשר הריבית על האשראי השקלי עמדה על 48 אחוזים, חלה ירידה ל־40 אחוזים בחודש אוגוסט, והמצב — ירידה של אחוז, בממוצע כמובן, לחודש.

אך זה איננו מספיק, וריבית עודנה גבוהה: לדברי שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, „פי שניים ממה שהיא צריכה להיות בתנאי המשק הנוכחיים", ולדברי מנהל המחלקה המוניטארית בבנק ישראל, ד"ר דוד קליין, „גבוהה מדי וצריכה לרדת בקצב מואץ בחודשים הקרובים".

ומהו קצב מואץ זה? ודאי שלא אחוז לחודש, שהרי צריכה להיות תאוצה לעומת המצב הנוכחי. וכבר, אולי 2 אחוזים, 3 אחוזים.

הבנקים, מצדם, לא כל־כך מתרשמים מהשיחות האישיות שקיימו עימם בראשית ובאמצע השבוע הזה ראשי בנק ישראל, הנגיד פרופ' מיכאל ברונו וד"ר דוד קליין. הם סבורים, שקשה יהיה להוריד עכשיו עוד את הריבית בשיעורים ניכרים.

אז מה יעשה בנק ישראל כדי לעודדם לעשות כן?

ד"ר דוד קליין: „בנק ישראל ינקוט עתה מדיניות של הקצאת סכומי כסף גבוהים יותר במיכרזים המוניטריים השבועיים שבמסגרתם מוענקות הלוואות לבנקים, ויעשה הכל למניעת גרעונות נזילות של הבנקים כדי שאלה יוכלו להרחיב את מתן האשראי".

אחת הדרכים „לשכנע" את הבנקים תהיה, כבר בתקופה הקרובה ביותר, הגדלת סכום המיכרזים לבנקים אף מעבר ל־750 מיליון השקלים שיועמדו לרשותם במיכרז שיהיה היום ובעוד שבוע. יתכן שהמיכרזים יגיעו אף לסביבות מיליארד ש"ח במיכרז אחד.

באוצר, במשרד התעשייה והמסחר ובבנק ישראל יודעים גם יודעים, שהריבית הגבוהה, הנוכחית והקיימת במשק — חייבת לרדת. מספיק חובות עצומים, שספק אם חלק גדול מהם יוחזרו אי־פעם, רובצים על חברות, מפעלים, מושבים וגם על סתם אזרחים.

כדי לעודד את הדרוש המואץ של הצמיחה במשק, לאחר שכבר ברור לחלוטין שיש מגמה של האטה כמעט בכל ענפי המשק, חייבת הריבית לרדת, האשראי השקלי חייב שוב להתרחב בקצב מהיר יותר מ־5 אחוזים ריאלית בשנה. ההשקעות במשק חייבות להתחדש, שכן אלה, לדאבוננו, מצויות בכל בירידה.

הורדת הריבית, יחד עם הקטנת המירווחים בין ריבית הזכות לחובה, ונקיטת צעדים שיגרו תחליף להיטל בן שלושת האחוזים על האשראי מחו"ל, שיבוטל ב־15 בספטמבר — יביאו אולי בעוד חודשים אחדים את הריבית בארץ, וזהו עיקר, ימצא את המשק למצב נורמאלי יותר בזה, שאפשר לצפות ממדינה בעלת משק מבוסס השואפת לצמיחה ולא לחזרה לימי הכלכלה השוקעת.

מה שברור הוא, שבבחירות הקרבות היום מהלכים למפלגות גדולות כקטנות, במה לעסוק בתחום הכלכלי. הריבית הרצחנית תהיה בוודאי אחד הנושאים שבראש סולם העדיפויות, בהאשמות ההדדיות שיישמעו ברדיו ובטלוויזיה ויתפרסמו במודעות בעיתונות.

כאמור, את מזג האוויר בבריטניה אי־אפשר לשנות, את הריבית בישראל — עוד אפשר. אז למה מחכים?

כלכלת הבריאות — לא על טהרת השוק החופשי

שתי עבודות בנושא שירותי הבריאות התפרסמו באחרונה. הראשונה, עבודתם המשותפת של הפרופסורים איתן ברגלס ואפרים צדקה, והשניה של אגף התקציבים במשרד האוצר, שהוגשה לוועדת החקירה הממלכתית בנושא הבריאות.

אגף התקציבים יוצא מההיבט של החיסכון התקציבי הרצוי, הקטנת חלקה של הממשלה בתקציב שירותי הבריאות והגדלת חלקו של האזרח. ברגלס וצדקה מביאים ניתוח אינטלקטואלי מעמיק של המערכת ושלוש בעיות היסוד הכלכליות — כמה לייצר, איך לייצר, ואיך לחלק. בתחום מערכת הבריאות, אין מדינה בעולם הפותרת את שלושתן על־פי כוחות השוק. כמה לייצר ואיך לחלק לא נפתרו מעולם על־פי תנאי השוק החופשי, תחרותי או לא תחרותי. בכל מקום בעולם מתערבת הממשלה במידה ניכרת. הסיבות לכך טמונות באי־ודאות. השוק לעולם לא יקבע מחיר נכון של השירות. הלקוח אינו יודע בדיוק לאיזה שירות הוא זקוק, כלומר המוכר, שהוא הרופא, קובע במידה רבה גם את הביקוש.

הצעירים מסבסדים את הקשישים

משבר המימון של מערכת הבריאות מוסבר ע"י ברגלס־צדקה באי־הוודאות השורר בשוק זה. למשל, בשוק המכוניות המשומשות הקונה לא יכול לעמוד על טיב המכונית. לכן הוא מוכן לרכוש אותה רק במחיר הממוצע. לפיכך, מכוניות טובות מהממוצע אינן יכולות להשיג את המחיר הנכון ולכן לא יציעו אותן למכירה. כלומר, באופן הדרגתי תרד רמת המכוניות המוצעות למכירה, ועימן ירד גם המחיר, שיגרום לכך כי עוד מכוניות יוצאו מהשוק, והאיכות תרד עוד יותר. בסוף יוותרו בשוק רק גרוטאות, והמחיר יהיה בהתאם.

משל זה מאפיין, לדעת המחברים, גם את מערכת הבריאות הציבורית. רוב המשתמשים בשירות הם מהאוכלוסייה הקשישה, הנזקקת לימי אשפוז וביקורים אצל רופא פי 3־4 מהצעירים. דמי הביטוח נקבעים על־פי הכנסתו של המבוטח. הצעירים משלמים עבור שימוש־יתר של הקשישים. כמו בשוק המכוניות המשומשות, הצעירים והעשירים מסבסדים את הקשישים ואת המשפחות מרובות הילדים. לכן אם ההשתייכות וולונטרית, הם יפרשו ובקופ"ח ישארו רק הקשישים והעניים. קופ"ח נאלצת להעלות תעריפים או להוריד את רמת השירות. כתוצאה מכך עוזבים עוד עשירים ועוד צעירים, המקורות הכספיים מידלדלים עוד יותר ובסופו של דבר מידרדרת קופת החולים לרמת שירות ירודה ועם אוכלוסייה קשישה או מרובת ילדים.

ניתן למנוע תהליך זה רק בכפייה, על־ידי ביטוח בריאות ממלכתי לכלל האוכלוסייה, או ע"י ביטוח בריאות ממלכתי חלקי רק לאוכלוסייה הקשישה ולמיעוטי היכולת. יתר חלקי האוכלוסייה, במקרה זה, ירכשו ביטוח בשוק התחרותי, בהתאם למספר הנפשות ורמת השירות הרצויה להם.

ברגלס וצדקה מצדדים בביטוח כל הסיכונים, כי אין סכנה שמוסדות ללא כוונות רווח ישאפו לרווחי־יתר. הם מצדדים בתשלום מסויים עבור תרופות, למניעת בזבוז ואגירה ע"י הצרכן, בעוד שלגבי תשלום בעד ביקורים אצל רופא הם חלוקים בדעותיהם.

ביקורים מיותרים גורמים להגדלה משמעותית בהוצאה לבריאות, אולם גביית תשלום בעד ביקורים היא כפייתית. אם התשלום ייגבה מקשישים ובעלי משפחות מרובות ילדים, תהיה בכך פגיעה קשה בעקרון הצדק החברתי. לגבי הצעירים ובעלי שכר גבוה, החולה נושא בהוצאה של אובדן זמן, היקר אצל בעל השכר הגבוה, נמוך אצל בעל השכר הנמוך ואפס אצל פנסיונרים.

חשיבות האיבחון המוקדם

הנימוק השני, לא להקשות על ביקור אצל רופא, הוא שאין להקשות על האיבחון המוקדם שהינו חשוב ביותר בתהליך הטיפול במחלות. דחיית האיבחון המוקדם עלולה לעלות באישפוז ממושך ויקר. ריבוי הביקורים אצל רופא בישראל מתקזז בימי אישפוז קצרים יותר בממוצע. מכל מקום, תשלום בעד ביקור אצל רופא לא נראה כדאי לברגלס־צדקה, במיוחד אם ישוחררו מתשלום זה מיעוטי היכולת והקשישים.

פרופ' אפרים צדקה
הידרדרות לגרוטאות

הדגם האידיאלי של קופת־חולים, לדעת ברגלס וצדקה, מאחד את הפונקציות של מתן ביטוח ואספקת השירות, על מנת למנוע שירותים בלתי נחוצים (ואישפוז מיותר על חשבון המבטח וכו'). כאשר קיימות מספר קופות, הן מתחרות על איכות השירות או על גובה דמי הביטוח. בישראל קיימת סטייה מהדגם האידיאלי, במיוחד בקופ"ח הכללית, המחזיקה בתי־חולים בבעלותה, בעוד שמחיר יום אישפוז, שנקבע ע"י הממשלה, נמוך מהעלות. לכן כדאי יותר לקנות ימי אישפוז אצל ספקים אחרים, כגון „הדסה" או הממשלה. שיטה זו פוגעת בקופ"ח הכללית, יחסית לקופות אחרות.

מחיר יום האישפוז הוא מחיר ממוצע ואין זה מודד טוב, כי יום אישפוז יכול לכלול ניתוח לב פתוח, בעוד יום אישפוז אחר עשוי להתבטא בהחלמה או בהמתנה. כך נוצר תמריץ להשתמש בבתי החולים הממשלתיים לשם ניתוחים יקרים. גם שיטת התקציב הגלובלי, לפי מספר החולים, אינה מעודדת בתי־חולים ליעילות.

לדעת ברגלס וצדקה, עוד שני גורמים מפריעים להקצאה יעילה במערכת הבריאות — הגודל היחסי של קופ"ח הכללית והגישה האזורית הנוקשה. התרופה לכך, לדעתם, בדצנטרליזציה של קופ"ח, בהתחשב ביתרונות לגודל, מה שצריך להתבצע בתכנון ושיקול דעת. כן הם חושבים שיש לאפשר תחרותיות בתוך האזורים.

הם מציעים גם אמצעים למניעת הרפואה האפורה או השחורה, ע"י מיסוד האפשרויות להגיע למומחה או לקצר תורים. כל עוד לא קיים שוויון מוחלט בהכנסות, אי־אפשר לקיים שוויון מוחלט בשירותי הרפואה.

פרופ' איתן ברגלס
קופ"ח – שיטה יעילה

לכן עדיף שהפרטים המוכנים לשלם עבור שירות באיכות טובה יותר ישלמו זאת לבית־חולים בצורה גלויה, מאשר לעובדי ביה"ח בצורה אפורה. לנוכח קיומה הנרחב של רפואה אפורה, קשה להתעלם מהתופעה. לכן ממליצים ברגלס וצדקה לאמץ את המלצות ועדת טריינין, להקמת „שירות רפואי נוסף" לקיצור תורים ולבחירת הרופא הרצוי ע"י ציבור מעוניין, אבל במסגרת בית החולים. שיטה זו תאפשר לקופות החולים להבטיח שירותים נאותים באיכות טובה לכלל האוכלוסייה. יש להשוות שיטה זו עם השיטה הקיימת, כולל התופעה של רפואה שחורה, ולא עם השיטה שהיא אולי אידיאלית אך איננה קיימת, וספק אם ניתן יהא לקיימה אי־פעם — קובעים איתן ברגלס ואפרים צדקה.

צבי טימור

(רשימה ראשונה)

קשיים בליברליזציה

קרטל הכוספה לא בוטל

קרטל הכוספה, בו שותפים כל המפעלים לייצור שמנים בהם מייצרים כוספה (מזון מרוכז לבעלי־חיים), שהיה אמור להתבטל היום, 1 בספטמבר 1988 — לא בוטל. לדברי זאב גלמור, הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשייה והמסחר, הקרטל לא בוטל כי המועצה להגבלים עסקיים טרם דנה בנושא. ללא אישורה והחלטתה של המועצה, אי־אפשר היה לבטל את הקרטל.

מדוע המועצה לא עסקה בנושא? אותה מועצה ביטלה את הקרטל של שמן מאכל ב־1 בפברואר השנה, ואיפשרה ליברליזציה בענף לפי המלצת ועדת ארז שמונתה על־ידי השר. המלצה אחרת של ועדת ארז היתה הנהגת ליברליזציה בתחום הכוספה, וביטול הקרטל. כאשר הונהגה, כאמור, הליברליזציה בשמן מאכל והקרטל בוטל, הודיעה המועצה כי ב־1 בספטמבר יבוטל קרטל הכוספה. המועצה גם ידעה כי אחד התנאים לליברליזציה בשמן המאכל הוא ביטול קרטל הכוספה. לזאב גלמור אין תשובה, אולם לדבריו, ביטול קרטל הכוספה יתבצע תוך מספר ימים.

מה יהיה מחיר כוספה־סויה, שיצרני השמן תובעים להעלותו, למרות ירידת המחירים של פולי סויה בשוק העולמי?

גלמור: את מחירי הכוספה קובעים במשרד החקלאות.

אהרון פרחיה, הממונה על המחירים במשרד החקלאות, קובע חד־משמעית, כי משרדו לא יאשר שום עלייה במחירי הכוספה עד לביטול הקרטל. לדבריו, מחיר הכוספה — 647 ש"ח לטונה — גבוה במיוחד. הוא מזכיר כי לפני ארבעה חודשים היה מחיר טונה כוספה 469 ש"ח לטונה, היינו עליית מחיר בשיעור 38 אחוז. העלייה במחירי סויה כוספה נבעו, לדבריו, מעליית מחיר פולי הסויה בשוק העולמי, כתוצאה מהבצורת בארה"ב. פרחיה מרגיש, כי כל עוד קיים קרטל הכוספה, לא תהיה עליית מחירים. אחרי הביטול, השוק יהיה חופשי והמחיר ייקבע לפי היצע וביקוש. מה עם ההיטל בשיעור 19 אחוז המוטל על יבוא כוספה סויה? לדברי פרחיה, משרד החקלאות תומך בהגנה על התוצרת המקומית. פרחיה מציין, כי תישאר בתוקף ההנחיה שאפשר לייבא רק 10 אחוז מהכמות הנצרכת של כוספה. הכמות השנתית הנצרכת של כוספה היא בין 360 אלף ל־380 אלף טונות. כלומר, ההוצאה השנתית לרכישת כוספה נאמדת בכ־25 מיליון ש"ח.

בחברה ליבוא מיספוא, המשותפת למשביר המרכזי (51) ולארגוני הקניות של הקיבוצים והמושבים, יש דריכות וערנות בעניין ביטול קרטל הכוספה. הם הספקים של כוספה וגרעיני מיספוא לכל מכוני התערובת בהתיישבות העובדת. זאב גונן, מנכ"ל החברה, וצבי שרף, המרכז את לשכת מכוני התערובת, מצויידים בכל הנתונים. לדבריהם, התייקרות בגרעיני מיספוא, ובמיוחד פולי סויה, באה בעקבות הבצורת בארה"ב. על גל הבצורת רוכבים גורמים ספקולטיביים. מחיר בושל (בטונה — כ־39 בושל) פולי סויה באמצע חודש מאי האחרון היה 5 דולרים. מחיר בושל פולי סויה בסוף חודש יולי, כאשר הידיעות על הבצורת בארה"ב היו בשיאן, היה 11.5 דולר. עתה ירד המחיר ל־8.5 דולר הבושל. גונן מעיר, כי מוזר מאד שדווקא עכשיו, כאשר מחירי פולי הסויה בירידה, דורשים היצרנים המקומיים העלאת מחירי כוספה סויה בשיעור של 7.5 אחוזים ל־693 ש"ח הטונה. אשר לספקולציות במחירי פולי סויה, לדברי גונן ושרף, גם במדינות אמריקה הדרומית בהן מגדלים פולי סויה וגם באירופה היתה התאמה למחירים בארה"ב, למרות שלא היתה בצורת.

העלייה הדרמטית במחירי פולי הסויה, ובעקבותיה העלייה במחירי כוספת הסויה, הניעו את החברה ליבוא מיספוא להרחיב את השימוש בתחליפים, שהם כמובן זולים מכוספת סויה — טפיוקה, מיובאת מתאילנד, שהיא גידול שורשי כמו תפוחי־אדמה. הטפיוקה מעובדת לקמח ומשמשת במזרח הרחוק למאכל אדם ולהאכלת בעלי־חיים. לארץ היא מגיעה בצורת כופתיות דחוסות. המחיר — 70 דולר לטונה בשער הנמל. הערך התזונתי נמוך משל כוספת סויה, אך גם המחיר נמוך יותר. אתמול גמרו לפרוק 28 אלף טונות טפיוקה והיא נמצאת כבר במכוני התערובת. בשל המחירים הנמוכים מייבאים כוספה כותנה מתורכיה ומוצרי לוואי מתירס שמייבאים ממדינות השוק המשותף.

גונן מציין, כי יצרני הכוספה המקומיים, שהם בעלי המפעלים לייצור שמן מאכל, דורשים כי יוטל היטל מיוחד על יבוא התחליפים, בדומה להיטל על יבוא כוספת סויה, בגובה של 19 אחוז. לדבריו, אין לכך שום הצדקה. הוא מצפה שמשרד החקלאות יזכור כי הוא מייצג קודם כל את החקלאים.

חיים מרגלית

מחלוקת האוצר — בנק־ישראל

אמנון גולדשמידט נגד עדי אמוראי

בבנק ישראל לא אהבו את ההודעות שפירסם משרד האוצר בעיתונים, המזמינות מומחים להערכת שוויים של הבנקים שבהסדר המניות. המפקח על הבנקים, אמנון גולדשמידט, יודע את כתובתו המדוייקת של סגן שר האוצר, עדי אמוראי, המטפל בנושא המניות הבנקאיות, אבל הוא טרח אתמול להעביר הודעה גם לעיתונות בעניין זה. בהודעה מבשר גולדשמידט כי פנה לאמוראי והודיע לו, שהערכת שווי הבנקים שבהסדר תצטרך להתבסס בעיקר על המידע המתפרסם בדו"חות לציבור, בשל הסייגים החמורים בדבר המידע שבבנק רשאי להשתמש.

ואם לא די ברמז העבה הזה ששלח המפקח, בוויכוח אי־נחיצותם של סקרים יקרים, הוא מוסיף עוד הבהרה. מהפיקוח על הבנקים נמסר, מציין דובר בנק ישראל, כי בכוונת המפקח להרחיב באופן משמעותי את המידע לציבור הכלול בדו"חות הכספיים השנתיים של הבנקים החל מ־1988. ובכך יש לתרום לתהליך הערכה אשר יתבסס על מערך דיווח זה. עכשיו נראה איך עדי אמוראי מזמין סקרים.

אודי נחשון

ללמד את הפולנים

יש לנו מה ללמד את הפולנים בכל נושאי החקלאות, ויש לנו מה ללמוד מהם — הכריז שר החקלאות אריק נחמקין, השוהה עתה בפולין, בשידור בטלוויזיה הפולנית לאחר פגישתו עם שר החקלאות הפולני, ולדיסלב ויאבה.

בשיחה עם השר הפולני הועלו נושאים אפשריים לשיתוף פעולה בין שתי המדינות בתחום החקלאי. נחמקין הזמין את השר הפולני לביקור בישראל. בסתיו הקרוב תגיע לארץ משלחת חקלאית מפולין כדי להמשיך בשיחות. נחמקין ערך בפולין מספר סיורים, בעיקר במכוני מחקר ובחוות לגידול בקר.

ישראל מספקת לפולין פרות לחלב. לפני מספר שנים זכו שם פרות מישראל במקום הראשון בתנובת חלב.

חיים מרגלית

תוניסיה לקראת רפורמה כלכלית

תוניסיה מתכוונת לבטל את הפיקוח על מטבע החוץ ולהפוך את הדינאר למטבע בר־המרה במלואו עד אמצע שנות ה־90' — מסר נגיד הבנק המרכזי התוניסי, איסמאיל חאליל. הוא היתווה תוכניות לשלב השני של תוכנית ה־7־שנתית מרחיקת־לכת, שלדבריו תהפוך את המשק התוניסי לאחד הליברליים ביותר בעולם הערבי.

„אנו ממש בשלבי שינוי גמור של שוק הכספים כולו, ומתכוונים להקים בורסה למטבע החוץ. זה יהיה צעדנו הבא", אמר. לדבריו, עומדת ממשלת הנשיא זיין אל־עבדין בן־עלי להנהיג ליברליזציה של המטבע עד לשנת 1991.

כדי להכשיר את הבנקים התוניסיים לשינוי ננקטים מספר צעדים. בעקבות הרפורמות האחרונות, יכולים כיום תוניסים רבים להחזיק בחשבונות מט"ח. שערי הריבית שוחררו כדי להגביר את ההתחרות בין הבנקים, יותר עצמאות.

חאליל, שתיאר גישה של הדרגתיות לרפורמה, טען בתוקף כי ביטול הגבלות המטבע הוא הכרחי כדי למשוך משקיעים זרים. „אני משוכנע שההגבלות הללו היו אחד המכשולים החמורים ביותר בפני משיכת הון", אמר. „מבחינה פסיכולוגית, הכל משתנה כאשר אומרים למשקיע שזו ארץ חופשית ושהוא רשאי להביא מה שהוא רוצה ולחזור להוציאו". עם זאת הזהיר, כי יש חשיבות בליברליזציה של המשק, לרבות הפרטה של לפחות מאה מפעלים ממלכתיים גדולים, בטרם יגשו לרפורמות במטבע.

„הממשלה החלה בהפרטה, מדיניות המחירים תהיה יותר ליברלית והוא הדין ברוב היבוא. לאחר כל אלה, הליברליזציה של המטבע תהיה הרבה יותר קלה", אמר.

חאליל אמר עוד, כי הצעדים החדשים יהוו מרכזה של תוכנית־חומש חדשה בה יוחל ב־1992, והוסיף: „אנו מנצלים את התוכנית הנוכחית כדי לשקם את המשק, להגביר את היעילות ולהנהיג ליברליזציה, ואחר־כך נתחיל לטפל במטבע".

לדבריו, אין לו ספק כי משקה של תוניסיה, שצמיחתו ב־1987 הגיעה ל־5.8 אחוזים — למעלה מן התחזית והצמיחה הגבוהה ביותר בצפון־אפריקה — תהיה חזקה די צרכה כדי לעמוד בהתחרות עם מדינות אחרות. „על־פי התוצאות הראשונות, אנו מאמינים שאנו בדרך הנכונה", הדגיש.

הוא ציין, כי הרזרבות של תוניסיה במטבע־זר, שהגיעו ל־565 מיליון דולר ב־1 באוגוסט, הן הגבוהות ביותר זה 30 שנה, בשל גידול ביצוא, בתיירות ובתקבולים מעובדים תוניסיים בחו"ל. כן חלה עלייה גדולה בהשקעות בתעשיית היצוא. בעלי העסקים חשים כיום ביטחון, לאחר אי־הוודאות שאיפיין את השנים האחרונות לשלטונו של הנשיא הקודם, חביב בורגיבה. „כיום שורר אקלים פוליטי וכלכלי טוב מאוד, ובעלי העסקים מרוצים מאוד מן המצב", אמר חאליל, בציינו כי תוניסיה, שפנתה לקרן המטבע הבינלאומית ואל הבנק העולמי, לאחר שהתרוקנות מלאי הנפט גרמה לה מחסור חמור במט"ח מקיימת את כל התנאים שהציבה לה קרן המטבע, ואין לה תוכניות לקחת הלוואות נוספות.

ג'ונתן קלייטון, רויטר

מבזקים כלכליים

חוק ערי פיתוח

■ משרד האוצר נערך, יחד עם יתר המשרדים, ליישום מהיר של חוק ערי פיתוח ולביצוע הנושא בשנת הלימודים תשמ"ט — מסר דובר האוצר, בעקבות השלמת מלאכת החקיקה בעניין זה. האוצר מקיים מגעים רצופים עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, על מנת להביא להחלה אדמיניסטרטיבית של הסעיפים הנוגעים לשנת הלימודים תשמ"ט: גני־ילדים, מעונות־יום, בתי־ספר יסודיים ועל־יסודיים, וכן הנושאים הקשורים במלגות חינוך, הכשרה טכנולוגית וחוגים לילדים.

מעבדה למוצרי נפט

■ המעבדות החדשות של חברת „פז", המוגדרות כמתקדמות בסוגן בשטח מוצרי הנפט, נחנכו בימים אלה בשטח מתקני „פז" בחיפה. המעבדות שוכנו בבניין רב־תכליתי חדש, שבתכנונו ובהקמתו יושמו טכניקות חדישות ושולבו דרישות בטיחות, התחשבות בצרכי ההווה והעתיד ומתקן מיוחד לביצוע ניסויים ולפיתוח מוצרים חדשים. בהקמת הבניין ובציודו הושקעו יותר מ־1.5 מיליון דולר.

„ישראל איננה פולין"

■ נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, יהושע מאור, פנה אל שגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג, במחאה על שהממשל האמריקני החליט לבחון את זכותה של ישראל להקלות בסחר עם ארה"ב — על רקע היחס לו זוכים העובדים הערביים בשטחים. במברק ששיגר לשגריר פיקרינג מזהיר מאור מפני הטעות שעשה הממשל בהכנות לדיון בנושא זה. „ישראל איננה פולין, והחוק האמריקני שהוחק ביוזמת האיגודים המקצועיים, בא לדאוג ליחסי הסחר של ארה"ב עם מדינות טוטליטאריות ולא עם הדמוקרטיה היחידה באיזור — ידידת אמת ובעלת־ברית של ארה"ב, קובע מאור.

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

בדידות, התפוררות, מוות

„סוף משחק", מאת בקט, בתיאטרון נוה־צדק

ציפי שוחט

חינה רוזובסקה ב„סוף המשחק". תלות הדדית סאדו־מזוכיסטית. משפיל ומושפל מתחלפים בתפקידים

ההצגה הפותחת את העונה בתיאטרון נוה־צדק היא „סוף משחק", בבימויו של פולק שמשחק גם בתפקיד הראשי. ב„סוף משחק" של בקט, כמו מחזותיו האחרים, עוברת כתימה מרכזית התהייה והחרדה שלנו מול מצבו האבסורדי של האדם בעולם; המחזה מטפל בבדידות, בהתפוררות, במוות ובזרימת הזמן המעגלית וחסרת המשמעות. „בשביל מה כל הקומדיה הזו יום יום", אומר המשרת במחזה, „בואו נפסיק לשחק, אני עייף מכל המשחקים האלה... האושר בשבילי זה להפסיק את הקיום". דמויותיו מתקיימות בעולם חסר עבר וחסר עתיד והן יותר טיפוסים מאשר דמויות בשר ודם. גם העלילה היא, למעשה, אוסף של סיטואציות, ללא התחלה וסוף וחסרת התפתחות דרמטית עם שיא. כאן, כמו ב„מחכים לגודו" חוזרת התבנית של הסטודנט הגרמני ששר ולאדימיר בפתיחת המערכה השנייה. על כלב שנכנס למטבח וגנב להם ונהרג על־ידי הטבח ונקבר על־ידי חבריו הכלבים, אשר העמידו מצבה על קברו שבה נחקק סיפורו של כלב, אשר נכנס למטבח וגנב מעט לחם על־ידי... וכו' וכו'.

במחזה ארבע דמויות. האם (יוסי פולק) הארון ושחקן לשעבר, קלוב (פטר גרדיש) משרתו ו/או בנו המאומץ וזוג הורים, נל (חינה רוזובסקה) ונאג (שמואל וולף) הנמצאים בשלב של גסיסה וכלואים בפחי זבל; המחזה מתרחש בחדר סגור הנמצא בשום מקום ובכל מקום. אל העולם שמחוץ לחדר אפשר להציץ רק דרך שני חלונות המוקמים סמוך לתקרה — רק שהעולם שמחוץ לחדר הפסיק, כנראה, להתקיים.

הקיום של כל דמות במחזה תלוי בדמויות האחרות. האם תלוי במשרת שמאכיל ומשקה אותו, המשרת מתקיים בזכות ה„הנדנודים" של האם ושניהם תלויים בזוג קשישים שיש להם את המפתח למזווה, והקשישים תלויים בהאם שנותן להם אוכל וסוכריות. נוצרת מערכת של תלות הדדית סאדו־מאזוכיסטית, שיש בה משפיל ומושפל, המתחלפים ללא הרף בתפקידים. על זה המחזה.

יוסי פולק שזו לו עבודת הבימוי הראשונה (להוציא את רוזנצ'נץ קרוזו בבימרתף ב„הבימה") רץ עם המחזה הזה כבר חמש שנים. ניסה להעלות אותו בחיפה ואחר־כך ב„הבימה" — רק שכלום לא יצא מזה. מה שלא התאפשר לו בתיאטרון הממוסד התאפשר לו בנוה־צדק. „לא ראיתי שום הצגה של „סוף משחק", הוא אומר, „אני לא יודע אם יש לי איזה בשורה חדשה. נראה לי, שזה מחזה אדיר, מתאים למה שקורה כאן ובעולם. המחזה כתוב על־ידי גאון. הוא מדבר על משהו שכולנו לא מתעסקים — וזה הסוף".

צוות השחקנים כולו, להוציא את פטר גרדיש, הוא מחוץ לתיאטרון נוה־צדק. לחינה רוזובסקה זהו קאם־בק אחרי היעדרות של יותר מעשר שנים מהבמה. שמואל וולף הגיע מ„תיאטרון חיפה" ופולק עצמו מ„הבימה". היחיד מהאנסמבל של נוה־צדק הוא, כאמור, פטר גרדיש, איתו שוחחתי.

איך היתה העבודה עם פולק?

„פולק ביים את המחזה כמו פרטיטורה. זהו סוג של עבודה מאוד מדוייקת — גם בגלל בקט וגם בגלל שיוסי מאוד קפדן. אין שום דבר שהוא מקרי בהצגה".

מיהו קלוב שאתה מגלם?

„קלוב הוא משרת שתלוי בארון שלו לחלוטין. אפשר גם להבין מהטקסט שהוא בן מאומץ — אבל זה לא בטוח. הוא מקבל בכניעה טוטאלית את כל מה שקורה מסביבו. הוא אף פעם לא שואל למה הוא אומר „למה אני תמיד עושה מה שאתה אומר לי, אתה יכול להסביר לי?" הוא לא מודע לשום דבר, הוא קיים כמו צמח ומגיב כמו חיה, אין בו מורכבות של מחשבה. היינו צריכים לעבוד הרבה כדי לא לעשות דמות פסיכולוגיסטית".

איך עבדת על הליכת הגרוו בהצגה?

„בחזרות הלכתי עם נעליים לחוצות שהיו בהן גם משקולות. זה נתן לי את התחושה של המגבלה שיש לדמות. בהצגות אני כבר לא זקוק לזה יותר — כי התרגלתי כבר.

„ההליכה של הדמות היא ליצנית — כי הוא בן־אדם החלק התחתון שלו נתפס והוא לא יכול לשבת. הושפעתי מ„השמן והרזה" של הסרט האילם. הייתי צריך למצוא את האלמנטים הליצניים ואחר־כך להבליט אותם, כדי להביע את האלמנט הטראגי".

התפקיד שאתה מגלם כאן, שונה מיתר התפקידים שעשית בזמן קבוצת הצ'אטרון, שרצתה תיאטרון רלוונטי ואקטואלי. איך אתה מרגיש עם זה?

„אני מאושר שעשינו בזמן הקבוצה את מה שעשינו. התקופה ההיא היתה חשובה. עכשיו יש ניהול חדש וגישה אחרת. בתור שחקן אני נהנה ממיגוון התפקידים —לפעמים הייתי רוצה שזה יהיה יותר ישיר ומכוון. אני תמיד מתחבר לחומרים ולחברה שאני חי בתוכה. מנסה להעביר את זה גם דרך התפקיד. במחזה הזה אני מתייחס לעניין החברתי — לאו דווקא הקיומי.

כשהחברה שלנו, כאן בארץ מתירה את הערכים המוסריים, מתנכרת טוטאלית ומאבדת את מוסריותה — נשאר מה שנשאר וזו בדידותו של היחיד ומלחמת הקיום שלו.

האדם בעולם כזה נותר לו רק לשחק ולהעביר את הזמן".

סמלי המלכות

חילופי גברי בין מנכ"לים בתיאטרון חיפה

גיורא מנור

נועם סמל — פעילות נמרצת ורבת אירועים

ממש בימים אלה מסיים נועם סמל את שמונה שנות כהונתו כמנכ"ל התיאטרון העירוני של חיפה. תחתיו יבוא אלי מלכא, מתרגם ואיש ספרות, מי שהיה האחראי לסיוריו הרבים של התיאטרון הלאומי „הבימה" ברחבי העולם. ואחרי הצצה חטופה בעולם האינטריגות הביזנטיני של להקת המחול בת־דור, פנה למעשה לאמרגנות בינלאומית, בעצמאי, ועכשיו נעתר לפניית תיאטרון חיפה, לשמש כמנכ"לו.

אחריותו של מנכ"ל בנק או בית־חרושת ברורה: לעשות רווחים. תפקידיו של מנהל כללי במוסד אמנותי כתיאטרון, מוגדרים הרבה פחות. הרי ברור מראש, שלצד האמנותי, ועל כן למנהל (או המנהלים) האמנותיים, זכות וטו בכל עניין מהותי. למעט אולי ענייני כספים. בגרמניה, ובכך יוצא דופן התיאטרון הגרמני הממסדי, קיימת אחדות פרסונאלית בין ניהול אמנותי וכללי, בדמות ה־GENERAL INTENDANT — תואר כמעט מלכותי, של אישיות האמורה לאחד ידע תרבותי ויכולת להציע רעיונות כימתיים ולעצב תבניות דרמטורגיות עם כשרון ליחסי־אנוש, מזל בבחירת במאים וצוותים וגם בניהול כל המשא־ומתן הפוליטי עם המוסדות המסבסדים, העירוניים או הממלכתיים. כינינו, כמה אנשים ברוכי כשרונות כאלה אפשר בכלל לקוות למצוא באוכלוסיה בת 4 מיליון, כמו אצלנו?

למעשה, אני יכול להעלות בזיכרון רק דמות אחת כזאת, הלא הוא גרי בילו, שאגב, החל את דרכו בתיאטרון חיפה ומשם נדד לתיאטרון לנוער, לבאר־שבע, שהיה לתי־אטרון שהוא הקים כמעט בניגוד לרצון העיריה... והעסוק בשנים האחרונות בניהול בית־צבי.

נועם סמל הלך בתיאטרון חיפה בדרך העקיפה, של פעילות נמרצת ורבת־אירועים, שיצאה לפועל דרך המנהלים האמנותיים, שפעלו לצידו: עמרי ניצן בשנים 1981־1984, הצמד גדליה בסר ויהושע סובול עד ראשית שנה זו, ועכשיו ג'ילברטו טופאנו, שימשיך את כהונתו בימי מלוך אלי מלכא.

ב„תקופת סמל" היה התיאטרון לא אחת במרכזן של סערות, שטילטלו את מועצת עיריית חיפה, ולפעמים היה אף הרושם, שראשי העיר היו, בעצם, מעדיפים תיאטרון פחות מוצלח ופחות „מדובר" על פני להקתם, שמחזותיה המקוריים מוצגים באירופה כולה, המוזמנת להופיע בפסטיבל אדינבורג וכן מגיעה לסיור באמריקה.

ברור, שאת ההחלטות שקבעו את בחירת הרפרטואר, הכולל את „נפש יהודי", „גטו או „הפלשתינאית", ואת פיתוח התיאטרון הנסיוני בואדי סאליב, את הפיכתם של שחקנים ערבים מקוריון למרכיב נכבד ומקובל על הכל. שכולן נעשו בימי כהונתו של נועם סמל — יש לזקוף לזכותם של המנהלים האמנותיים. אבל, ללא תמיכתו של המנכ"ל — ספק אם כל זה היה יוצא לפועל.

נועם סמל עומד לצאת לניו־יורק ולהיות הקונסול הממונה על התרבות שלנו שם (אין בניו־יורק שגרירות. ועל כן הוא לא יהיה נספח). אני מניח, שלא יהיה לו קל לנתק הנמרץ והרגיל להחליט ולבצע, להיתרגל לנהלים המסובכים של משרד־החוץ, ולהתרגל המסורתית של קשתו"ם (קשרי תרבות ומדע) — מחלקה, שתקציבה שואף לאפס, שאנשיה מותשים ממאבקים על מה שהיה אמור להיות מובן להנהלת משרד־החוץ. זה אומר, שבימים קשים אלה, התרבות והאמנות, שישראל מצטיינת ברמתם, הם אחד האמצעים הטובים ביותר לטיפוח קשרים עם העולם.

אני מניח, שלאלי מלכא לא יהיה קל להיכנס לנעליו של קודמו בתפקיד. ולהתאים את תפקידו למה שנעשה בתיאטרון העירוני: על הקואליציות בעיריה והנציגים של אלוהים עלי אדמת חיפה בה. בעצם, אולי נסיונו כנועם סמל בדיפלומטיה העירונית מכשיר אותו גם לתפקידו החדש, ואילו אלי מלכא ישתלם בדיפלומטיה בעיר הנמל...

ברור, שלמרות „המלך מת־יחי מלכא" ומתחילת תקופה חדשה ברחוב פבזנר, השינוי בתיאטרון חיפה יצטרך להיות הדרגתי. ככלות הכל, ג'ילברטו טופאנו רק החל את תקופת כהונתו. ועובדות רבות נקבעו בתיאטרון חיפה בימיהם של עמרי, גדליה, יהושע ונועם, וממילא הרפרטואר נקבע זמן רב מראש. אני מחסכן בניחוש, שאם עיריית חיפה מצפה, שבימי טופאנו־מלכא מאבקיה עם/על התיאטרון העירוני שלה יהיו קלים יותר — היא משלה את עצמה.

אלי מלכא (שהוא, אגב, יליד חיפה ומשפחתו מתגוררת שם) הוא איש־ספרות ואמנות. אבל גם אדמיניסטרטור מנוסה. זה צירוף נדיר למדי, העשוי לשמש בסיס להצלחתו של המנכ"ל החדש. אלי הוא איש נעים־הליכות, אבל לא ותרן, וכמוהו ג'ילברטו טופאנו. איך יסתדרו השניים, וכיצד ינהלו את מאבקיהם עם בעלי־הבית שלהם בעיריה קשה לצפות מראש, ולא נותר אלא לאחל להם הצלחה.

תקליט קלאסי

אלה לזר־שריף

רקויאם נדיר ביופיו

רוברט שומאן: רקויאם אופ. 148, הלן דונט — סופרן, דוריס זוטל — אלט, ניקולאי גדה — טנור, דיטריך פישר־דיסקאו — באריטון.

רקויאם ל„מיניון" אופ. 98ב', אנדריאה אנדונאן — סופרן, מכטהילד גאורג — אלט, דיטריך פישר־דיסקאו — בס. מקהלת איגוד המוסיקה העירוני של דיסלדורף, התזמורת הסימפונית של דיסלדורף, ברנרד קליי — מנצח. אי.אם.איי. CDC 7491642, הקלטה דיגיטלית (1983), ת"יק 1988, "46'37" ד'.

בקטלוג יצירותיו של שומאן מופיעה המילה „רקויאם" שלוש פעמים. כולם נכתבו בשנים האחרונות ליצירתו של שומאן. בת"ק זה נמצא שניים מן הרקויאמים הללו וכל מי שיאזין לו יתפלא, כמוני, מדוע לא תפסו יצירות אלה את המקום הנכבד הראוי להן בין היצירות המקהלתיות, המבוצעות לעיתים מזומנות.

הרקויאם ברה במול מג'ור מבוסס על הנוסחה המקובלת של המיסה הקתולית. מעניין לדעת, שזו אולי היצירה עם כמות הסקיצות הגדולה ביותר, ששומאן כתב אי־פעם. הסיבה לכך היא, שיצירה זו, כמו אחרות בתקופה זו של שומאן, נכתבה לפי עקרונות מתימטיים חמורים ומדויקים, עד כדי יחסים פרופורציונליים בין מספרי התיבות בכל פרק ופרק. היצירה יפה מאוד, אינטימית ודרמטית. תפקיד המקהלה גדול, קטעי הסולו מעטים.

הרקויאם ל„מיניון" ידוע מעט יותר. זוהי יצירה קצרה (11'42 ד'), שהולחנה לטקסט של גתה בגרמנית. קלרה שומאן, באחד ממכתביה מספרת, שזה זמן רב לא הושפעה כה חזק מיצירה, שיש בה שילוב כה מושלם בין המילים והמוסיקה כמו ברקויאם הזה, ושלא יכלה למנוע מדמעותיה לזלוג על פניה, בשעה ששומאן ניגן לה את המוסיקה. יצירה זו היא יצירת־מופת, שבה באים לידי ביטוי כל המיוחד במוסיקה של שומאן והידע העשיר שלו בכתיבה לקול.

הביצוע של המקהלה והתזמורת של דיסלדורף בניצוחו של ברנרד קליי, מנצחם הקבוע שבינתיים כבר עזב אותם, מניח את הדעת. התזמורת מצלצלת יפה, המקהלה היא מקהלת חובבים וכתור שכזו, שירתה סבירה בהחלט. יכולתי לדמיין לעצמי ביצוע בעל השראה גדולה יותר, אך כיוון שלא ידוע לי על ביצועים נוספים של היצירות האלו, אפשר בהחלט להסתפק בביצוע הנוכחי.

בין הזמרים הסולנים נמצא גם מיודענו פ'ישר־דיסקאו, וכן ניקולאי גדה, הלן דונת ואחרים. למרות השמות הגדולים, אין הרגשה שהושקעה עבודה אמיתית בקטעי הסולו והאנסמבלים והם, לדעתי, החלקים החלשים יותר בביצוע הזה. יש לביצוע ניחוח אותנטי כאשר המבצעים דהיינו התזמורת והמקהלה, הם של העיר דיסלדורף, שהיתה עיר מגוריו של שומאן ושבה ביצע לראשונה אתה הרקויאם ל„מיניון". את הרקויאם הלטיני לא הספיק שומאן לשמוע בחייו.

להקלטה חסרים ברק ונוכחות, שאותה אנו רגילים לשמוע בהקלטות המעולות של היום. לת"ק זה ערך אספני רב, בהיותו עשוי לעניין את אלה הרוצים להעשיר את ספרייתם ביצירות־מופת בלתי מוכרות, וכן את שוחרי המוסיקה המקהלתית.

מרבינסקי — המנצח האגדי

פרוקופייב: „רומיאו ויוליה", סויטה מס. 2 אופ. 64.
צ'ייקובסקי: „מפצח האגוזים", אופ. 71 (מבחר קטעים). התזמורת הפילהרמונית של לנינגרד, יבגני מרבינסקי — מנצח. פיליפס 420 483-2PH, הקלטה אנלוגית חיה (1981), ת"יק 1988, "59'14" ד'.

יבגני מרבינסקי, שנפטר בשנה האחרונה, היה מגדולי המנצחים בעולם ודמות אגדית ונערצת בברית־המועצות. הוא כיהן במשך שנים רבות כמנצח הקבוע של התזמורת הפילהרמונית של לנינגרד. מכיוון שלא הירבה לצאת את מולדתו, הוא ידוע בעיקר מן ההקלטות, שחלק גדול מהן נעשה בעת ביצועים חיים. מרבינסקי, שהחל את הקריירה שלו כמנצח בלט, התפתח במהרה לאחד מגדולי הפרשנים של הספרות הסימפונית.

לביצועי הסימפוניות של צ'ייקובסקי ושוסטקוביץ' אין דומה לו, והוא נחשב תמיד לאמת־מידה שעל־פיה יימדדו כל הביצועים האחרים.

ת"ק זה מציג שתי סויטות מתוך בלטים ידועים. ההקלטות נעשו בעת קונצרט חי, והן מן הטובות ביותר, שזכה להן מרבינסקי. הסויטה מתוך „רומאו ויוליה" של פרוקופייב מפגינה נגינה דרמטית, וירטואוזית, בעלת סגנון יחיד במינו, אך ההפתעה הגדולה היא בסויטה מתוך „מפצח האגוזים". יש כאן מעין מקח־טעות. מי שירצה לשמוע את ולס הפרחים, את המחול הסיני או את הריקוד הרוסי, צפויה לו אכזבה מרה. מרבינסקי הרכיב בעצמו סויטה מן הקטעים הפחות מוכרים של הבלט המקורי, כאילו רצה לומר: רבותי, מפצח האגוזים אינו רק שישה מחולות ופתיחה קטנה, אלא יש בו עושר רב יותר ודרמה אמיתית. גם כאן הנגינה יוצאת מגדר הרגיל בשלמות ובנקיון. זוהי מוסיקה רוסית, כפי שהרוסים היו רוצים לשמוע אותה. למעריציו של מרבינסקי — תקליט חובה.

מוסיקה

בכורה ישראלית של דביוסי

יצחק שור

את העונה הי51 שלה תיפתח התזמורת הסמפונית ירושלים רשות השידור, בנגינת בבכורה ישראלית של סמפוניה מאת קלוד דביוסי, בניצוחו של לורנס פוסטר.

במכירה פומבית של עתיקות, שנערכה במוסקבה ב־1933 נמצא ספר שכלל יצירות מאת דביוסי לארבע ידיים. בין יצירות אלה נמצאה יצירה בלתי מוכרת, שכותרתה: „סמפוניה בסי מינור לארבע ידיים". השוואת כתב היד עם כתבים אחרים של המלחין הצרפתי אישרה, כי אכן, זוהי יצירה מקורית, שהוקדשה לנדז'דה פון־מק, הפטרונית של צ'ייקובסקי, שדביוסי עבד בשירותה.

לפני שנים אחדות פנתה הוצאת „פטרס" הגרמנית למלחין הישראלי נועם שריף, וביקשה ממנו לתזמר את היצירה ולצרפה להוצאה המתוקנת והמהודרת של כל יצירות דביוסי. בראיון לנח איתן, עורך „גתית", כתב ועת של הנוער המוסיקאלי, מספר שריף, כי דביוסי לא הקפיד לשמור על כתבי היד שלו. הוא גם היה בטלן ולא אהב לתזמר את יצירותיו. זוהי יצירת נעורים, שנכתבה ב־1880, כאשר היה דביוסי בן 18. משך נגינתה הוא 12 דקות בלבד.

היצירה בתזמורו של שריף נוגנה בבכורה עולמית בדיסלדורף, במרץ השנה, בניצוחו של הישראלי דוד שלון, שאף יזם את פניית הוצאת „פטרס" מפרנקפורט אל נועם שריף. „בתזמור, אומר שריף, השתדלתי להתרחק ככל האפשר מן האמצאות הדביוסיות המאוחרות. ניסיתי לברר לעצמי את עולמו התזמורתי מתוך יצירותיו הקודמות. ניסיתי למצוא את ההשפעה הוואגנרית מחד גיסא ואת ההשפעה של צ'ייקובסקי מאידך גיסא, בהקשר לחומר המוסיקאלי ביצירה זאת של דביוסי".

בקונצרט תנגן פנינה ולצמן את הקונצ'רטו החמישי („המצרי") לפסנתר ולתזמורת מאת סן־סאנס. כן תנגן התזמורת את הסמפוניה „האיטלקית" מאת מנדלסון.

בעונה הקודמת ניצח יועצה המוסיקאלי החדש של תזמורת ירושלים, לורנס פוסטר, על סדרה אחת בלבד, והוכיח את עצמו כמנהיג מוסיקאלי.

אולם הנרי קראון, יום ג' 6.9, יום ד' 7.9, מוצ"ש 10.9, ב־20.30.

ארוחה שלפני הארוחה

ביטלו את יום הלימודים הארוך, האריכו את שעות העבודה ובבתים רבים הילדים חוזרים מבית־הספר שלוש־ארבע שעות לפני ההורים. הארוחה המרכזית נדחית לשעה 4 או אף 5 אחר־הצהריים. באקלים שלנו זה לא נורא, כי אחר־כך מסתפקים בארוחת ערב קלה.

הבעיה היא שהילדים באים בצהריים רעבים ובהחלט מגיעה להם ארוחה שלפני הארוחה, לא סתם סנדוויץ' או חצי אבטיח, אלא אוכל של ממש, שיקנה תחושה של שובע ויספיק [illegible] להכין שיעורי בית או לשחק.

יש ילדים המסוגלים לחמם ארוחת צהריים המוכנה בעוד מועד, אבל אז יוצא להם לאכול שתי ארוחות צהריים ביום, או שאין ארוחה משפחתית. אחרים מסוגלים להכין להם ארוחה, אבל לא תמיד יש להם חשק. אם לא הכינו להם משהו מוגדר, אולי אפילו עם פתק, הם יקנו בדרך הביתה המבורגר או פלאפל, או שיחפשו במקרר משהו לטעמם, במקרה הטוב — יחסלו את מלאי הפירות, סביר יותר שיגמרו חצי חבילת גלידה או את העוגה.

אין ברירה — צריך להכין לא רק ארוחת צהריים אלא גם ארוחה שלפני ארוחה, מנה אחת שתהיה משביעה אבל לא תשמש תירוץ ש„כבר אכלתי". אם אפשר — לפחות בקיץ — רצוי שתהיה זאת מנה שאינה דורשת חימום, אלא אם אחד הילדים יודע ואוהב להתעסק במיקרוגל או בטוסטר־אובן. ה„מנה" כפופה לתנאים אחרים:

א. טעמו של הילד. אם לכל אחד מהילדים טעם אחר, אין ברירה — מכינים ואריאציות שונות. זה יותר פשוט מכפי שחושבים, נניח שאחד הילדים שונא פלפל ירוק ואחר אינו נוגע בבצל. אם המנה היא ירקות ממולאים ממרח גבינה לבנה — הממרח הוא אחיד, אלא שממלאים בו פלפל חצוי (וזורים עליו בצל קצוץ) או מלפפון חלולה קצת.

ב. תיאבון הילד.

ג. בריאות הילד. אם הוא סובל ממשקל עודף — מגבילים את הסוכרים והפחממות; אם הוא רזה מדי — מפטמים אותו באורז, מקרוני ואגוזים; אם הוא זקוק לוויטמינים מסוימים — הרופא ודאי מסר לכם רשימת מצרכים המכילים ויטמינים אלה.

ד. גיל הילדה ומידת עצמאותו. כל אחד לפי יכולתו. אפשר, כמובן, להטיל על הגדול והעצמאי ביותר לחמם/לפרוס/להגיש לכל האחרים, אבל אין זה הוגן להפוך זאת לנוהג קבוע.

ה. הזמן שנותר עד לארוחת הצהריים. ה„מנה" שנועדה לשעתיים לפני ארוחת הצהריים תהיה שונה מזו שאחריה מחכים לאוכל עוד 4 שעות.

ו. הרגלי האכילה של הבית והתקציב. האם נהוג לאכול בשר פעמיים ביום? האם שומרים על כשרות והפרדת מאכלי בשר וחלב? כל אחד והבעיות שלו.

סלט ירקות גדול הוא פתרון אידיאלי לארוחה שלפני הארוחה, אלא שאם נכין אותו בבוקר הוא לא יהיה טרי בצהריים, ורק ילד מאוד מאוד רעב יאכל ממנו. צריך איפוא להסתפק בסלטים עמידים, כאלה שטעמם משתפר כשהם שמורים במקרר. בקיץ מתאימים זה מרקים קרים, אם הילד אוהב מרקים, אחרת, הוא לא פראייר, למה שיאכל פעמיים ביום מרק? ירקות ממולאים הם רעיון גדול, אין סוף אפשרויות גיוון והוא הדין בפשטידות, והכוונה לאלה שהן טעימות גם כשהן קרות.

רעיונות אחדים לארוחה שלפני הארוחה מובאים ב„מרשמים למחברת", אבל זאת רק טיפה בים האפשרויות, שצריך לנסות בתקווה שהילדים יאמצו אותם. (צב"ש)

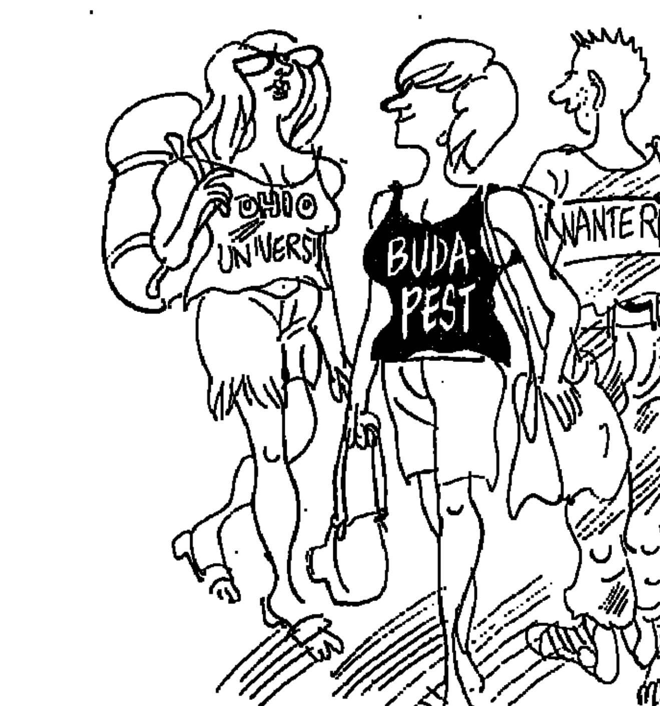

ג'וג'י בעיני שמוליק כץ

להתאים מהירות לסף הסבל

לפני שנתיים יצא לשוק המכשיר המהפכני להסרת שיער ברגליים ושמו בישראל „סופט אנד איזי". „רך וקל" אם תתעקשו לתרגם. אכן אפשר סוף סוף להסיר שיער יחד עם השורש והרגל נשארת חלקה ורכה. המכשיר הפך ללהיט ובחודש הראשון נמכרו 10 אלפים בישראל בלבד. עד היום נמכרו בארץ ובעולם 200 אלף יחידות.

אבל, כמו בכל דבר טוב, גם כאן נשאר איזה עוקץ, ולאו דווקא בצורת שיער דוקרני כמו אחרי גילוח. הסקרים דיווחו כי לכשליש מהמשתמשות הפעולה מלווה בכאב מסוים. היצרנים של סופט אנד איזי, מפעל „מפרר" מקיבוץ הגושרים, בשיתוף עם המפיץ, חברת הלנה רובינשטיין חיפשו פתרון לבעיה זו ומצאו שהכל תלוי בסוג השיער. קשה וזיפי דורש תלישה מהירה, רך וארוך — איטית. אגב, הסקרים דיווחו גם שבשמוש חוזר הכאב פוחת ואף נעלם.

עתה יוצאים לשוק שני דגמים משוכללים של אפיליידי (זה השם של סופט אנד איזי בחו"ל): טריו ואולטרה. שניהם בעלי שלוש מהירויות, ואת האולטרה ניתן להפעיל על ידי סוללות נטענות, נוח מאוד מאוד לאשה עסוקה, הנזכרת לטפל ברגליה כשהיא תקועה בפקק תנועה.

המהירויות השונות מאפשרות לכל משתמשת להתאים את ההפעלה לסוג השיער ולסף הסבל שלה. מי שרכש את המכשיר הישן לא יוכל להחליפו לחדש כי לדעת היצרנים — גם הישן הוא טוב. אפיליידי טריו עולה 109 ש"ח ואולטרה 139 ש"ח. בקשיש מקבלים קרם מיוחד וספוג קטן לניקוי עור הרגל.

חיה יוסף

שי לקשישים

עמותת „עמית" מירושלים, בחסות מרכז השלטון המקומי ורשתות היפרכל ושופרסל, יזמה את המבצע „חג שמח לקשיש". בין ה־31.8 ל־7.9 יוכל הציבור לרכוש בחנויות הרשת, במחיר סמלי של 10 ש"ח, שקית שי, המכילה מצרכים ומטעמים. השי יחולק על־ידי מתנדבים רבים, כולל בני נוער, שיוסעו במוניות של נהגים מתנדבים וברכב של הרשויות המקומיות. בתל־אביב יצטרף למונית הראשונה ראש העירייה שלמה להט וימסור במו ידיו את השי לקשישי העיר. אין כל סיבה שגם ראשי עיריות ומועצות אחרות לא יתפסו טרמפ על המבצע, כי הרי הבחירות המוניציפליות רק נדחו לחודשים אחדים.

התגייסי להדסה ישראל

בשבוע שבין 4 ל־9 לספטמבר פותח ארגון נשי הדסה ישראל במבצע כלל ארצי לגיוס חברות מתנדבות. להדסה ישראל 15 סניפים בארץ, מאילת עד כרמיאל ובמסגרתם פועלות 1,700 חברות. השנה מתכוון הארגון להרחיב את הפעילות בתחומי החינוך, הבריאות, הסברה בנושא בטיחות בדרכים וסיוע למחלקות הילדים בבתי־החולים של הדסה. הסיסמה „הזכות להעניק — לא רק לקבל" מזמינה את המתנדבות החדשות למשרדי הארגון, ברח' שטראוס 24, ירושלים.

מרשמים למחברת

משהו בצהריים

רעיונות אחדים לארוחה־שלפני־הארוחה, אותה משאירים לילדים במקרר, שיאכלו כשהם חוזרים מבית־הספר ולא ימותו מרעב עד לארוחת־הצהריים המשפחתית, מאוחרת.

טחינה פלוס

מרבית ילדים אוהבים טחינה ואין כל סיבה למנוע אותה מהם, אלא אם הם סובלים מעודף משקל. טחינה תוצרת בית בריאה, מזינה, משביעה, מכילה הרבה מיץ לימון טבעי (ויטמין C), שום כתוש (לא אבקה) ופטרוזיליה. במיקסר או במעבד מזון מכינים אותה סמיכה. שומרים במקרר ואפילו הילד העצלן ביותר מסוגל לשפוך ממנה על משהו רציני. לגיוון: ביצים קשות * כדורי בשר * דג פילה מטוגן * פרוסות חציל מטוגנות * כרובית מבושלת * חומוס מבושל * צנון מרוסק * רצועות פלפל * קציצות מירקות * פשטידה * כל אחד מהמוסיפים של „טבעול", אם הילדים יכולים לחמם אותם.

כדורי בשר הודו

הולך טוב עם טחינה, אבל אפשר גם עם לחם.

400 גרם בשר הודו טחון; לחמניה; ביצה; מלח; פלפל; כף שמן; כף פטרוזיליה קצוצה; כף אבקת מרק עוף.

שורים את הלחמניה במים פושרים וסוחטים מעט. מערבבים היטב (במעבד מזון) עם כל החומרים. פרט לאבקת מרק. אם העיסה קשה — מוסיפים לה עד רבע כוס מי־סודה. בידיים רטובות יוצרים כ־8 כדורים קטנים. מרתיחים כוס וחצי מים עם אבקת מרק, מכניסים לתוך המים הרותחים את כדורי הבשר ומבשלים, על אש קטנה, 20 דקות. מסננים. מי־הבישול טובים למרק ואת הכדורים אפשר לאכול קרים.

סלט עשיר

1 כוס אורז מבושל; 1 כוס קוביות נקניק, או בשר מבושל, או צלוי (שאריות צלי בקר, עוף, דג מבושל, מטוגן, או משומר, (טונה, למשל); 3 כפות בצל ירוק קצוץ; מלפפון כבוש; 2 ביצים קשות (לא הכרחי), 2 שיני שום; מלח; פלפל; כוס מיונית (אפשר מדוללת בלבן או שמנת); פטרוזיליה קצוצה.

קוצצים את המלפפון והביצים, מערבבים עם האורז והבשר (דג, נקניק וכו') מכינים רוטב מהמיונית והתבלינים, מערבבים וזורים למעלה פטרוזיליה. לגיוון: במקום אורז אפשר להשתמש בקוביות של תפוח אדמה שבושלו בקליפה: באיטריות מבושלות ומצוננות — גרגרי תירס...

כיוון שיש גם גיוון רב בתוספת טעם (דג, טונה, עוף, נקניק) — קיימים לסלט זה אינספור גירסאות.

סלט כרוב אדום

ראש קטן של כרוב אדום (כ־1/2 ק"ג); מיץ מלימון אחד; גביע שמנת חמוצה; ביצה קשה; כף פטרוזיליה קצוצה; כף בצל קצוץ דק; תפוח עץ גרנד; מלח; פלפל; סוכר.

קוצצים את הכרוב, מרתיחים מים עם מעט מלח, שמים לתוכם את הכרוב, מרתיחים ומבשלים 3 דקות. מסננים היטב, מתבלים במיץ לימון ומצננים. בינתיים מרסקים [illegible] את התפוח, מערבבים את החלמון עם השמנת והבצל הקצוץ, מערבבים את הכל ומקשטים בשבבי חלבון.

ירקות ממולאים

מתאימים כל הירקות שניתן לאכול בלתי־מבושלים מלפפון, עגבניה, פלפל ירוק או אדום, פטריות גדולות; לפת; גבעולי סלרי עלים, קולורבי...

מילוי: מכינים סלט ירקות מבושלים במיונית * אפונה ירוקה וקוביות נקניק * סלט עוף ותפוחים: סלט ביצים... או גבינה מתובלת.

גבינה מתובלת

גביע קוטג' או 250 גרם גבינה למריחה 50 גרם חמאה מרוככת (לא הכרחי); מלח; פלפל; וגם:

* 4־5 צנוניות קצוצות דק ומלפפון טרי, מרוסק בפומפייה;
* ביצה קשה ו־2־3 עלי נענע טריים, קצוצים דק מאוד. אפשר גם קליפת לימון מרוסקת;
* 2 כפות אגוזי פקאן או מלך גרוסים, כף שמנת ופטרוזיליה קצוצה;
* חצי כפית כרויה (קימל) וכפית פפריקה מתוקה;
* כמות שווה של גבינה „אמריקנית" מרוסקת.

פשטידות

פשטידות מכינים מכל דבר אכיל ומה שעושה אותן אכילות זה התיבול. ניתן להכין פשטידות (טעימות גם כשהן קרות) מירקות חיים (קישואים, פטריות, תפוחי אדמה) או מבושלים (שבושלו במרק), מאיטריות, אורז, בשר, גבינה או תפוחי־עץ. על שני כוסות „חומר בסיסי" לוקחים ביצה אחת ושקית אחת של שמנת מתוקה. מתבלים לפי הטעם. „מחזקים" בקמח או סולת, משמנים היטב את התבנית, זורים בה פירורי לחם, מפזרים שבבי חמאה או מרגרינה. אופים עד שהפשטידה שחומה, אם מתכוננים לאכול אותה קרה — אין לזרות עליה גבינה צהובה.

מתנדבת מעולם אחר

הונגרית היא לכל הדעות שפה של מבוגרים, של ותיקי המקום. מי יכול לתאר לעצמו איש צעיר גורס בין שיניו הברות מוזרות אשר כאלה? תתפלאו: ראיתי בארץ צעירים דוברים הונגרית! במו אוזני שמעתי אותם וזה באמת היה משונה — לפחות בהתחלה. אורשויה, יולן, מריה, כל אלה ועוד, מסתובבים בחצר קיבוץ געתון ומוסיפים את שלהם לדנית, להולנדית ולשווייצרית שבהן אין כבר שום חידוש.

ג'וג'י מדברת גם אנגלית. בת 23, יפת־עיניים ונאת גזרה — סטודנטית באקדמיה לאמנויות בפראג. לקבוצה שהתארגנה לבוא לישראל, הגיעה דרך חברה שלומדת באוניברסיטת פייג', שהעומדים בראשה יזמו את בואם של הסטודנטים לגעתון.

... וכפי שהיא באמת

ג'וג'י נולדה ברוסיה סמוך לגבול ההונגרי. ההורים שהיו בעלי אורחות הונגרית, מימשו את זכותם בשנת 1976, ועברו להונגריה. „היה להם ברור", אומרת ג'וג'י, „שהאפשרויות וחופש הבחירה שיהיו לנו בהונגריה, לא יהיו מנת חלקנו ברוסיה. והם עשו זאת ממש בדקה ה־90, כי אחרי 76' כבר היה המעבר בלתי אפשרי".

ג'וג'י היתה בת 11 כשהגיעה המשפחה לאגר, עיר גדולה במזרח הונגריה, שיצאו לה מוניטין בשל תעשיית היינות ובשל יופייה המיוחד. „הייתי ילדה ולא חשבתי בהבדל", היא אומרת, „אבל זכור לי שההורים נראו מאושרים ושמחים יותר. נפתחו אפשרויות ללימודים, ליציאה לחו"ל, להתבטאות חופשית. כשמתבגרים זהו שוני מהותי, איכות חיים שאין לה מחיר".

כבר בתיכון ידעה ג'וג'י שהמסלול העתידי שבו תבחר, יהיה בתחום האמנות. למדה ציור בשיעורים פרטיים והכינה עצמה לבחינות הכניסה הקשות לביה"ס לאמנויות בבודפשט. „60 תלמידים מתוך 600 מעוניינים מתקבלים לביה"ס", מספרת ג'וג'י, „ואני הייתי בין המאושרים שמצאו עצמם בפנים. טעמתי מעט מכל דבר, כדי שאוכל במשך השנה לבחור במקצוע הרצוי והמתאים לי ביותר".

את המעבר ללימודים בצ'כיה, תכננה ג'וג'י כבר במשך השנה. ראתה עבודות נהדרות שנעשות שם, מכירה את המסורת הצ'כית בתחומי האנימציה, תיאטרון בובות, איור ספרים, והחליטה לנסות להתקבל לאקדמיה בפראג. „יש לי משפחה שגרה בעיר, כך שבעיית דיור לא היתה לי".

ג'וג'י הצליחה להשתלב במסגרת של חילופי סטודנטים, ונכון להיום, היא לומדת ב„אקדמיה פיין ארט" הצ'כית. „פראג היא עיר יפהפיה. קטנה יותר מבודפשט, פחות אנשים ברחובות ובחנויות, האוויר נקי יותר", מעידה ג'וג'י ומוסיפה, „מבחינה חברתית יש בעיה, כי האנשים מאופקים וסגורים וקשה ליצור ולפתח קשרים. אין בעיר אווירה של חופש ופתיחות כמו בבודפשט. את הרוסים, למשל, לא אוהבים (בלשון המעטה), אבל לא מעיזים לדבר. בהונגריה לעומת זאת מתבטאים חופשי חופשי, גם ברחוב וגם על הבמות במסגרת מופעי סאטירה וקאבארט".

דיסקו גם

„נראה לי, שחיי סטודנט הונגרי לא שונים בהרבה מחיי סטודנט בכל מקום אחר בעולם", כך ג'וג'י. „בנוסף ללימודים, פורחים חיי התרבות, החברה, הבילויים. יוצאים לקולנוע, להצגות, לרקוד, ומאזינים הרבה למוסיקה. מי שמעדיף דיסקוטק, גם כאלה ישנם בבודפשט. אני עצמי לא חובבת דיסקו, אבל לעומת זאת אוהבת לשמוע את דיוויד בואי. שמעת עליו?..."

קיבוץ — לילדים וזקנים

מה מביא צעירה הונגרייה לא יהודיה לישראל? „רואים אתכם ושומעים עליכם המון, בכלי התקשורת, ולאו דווקא בצורה מחמיאה. סיקרן אותי לראות במו עיני מה קורה, וכשהתארגנה הקבוצה לא חשבתי פעמיים. עכשיו, כשאני כאן, ורואה שאנשים חיים ומתקיימים, עולות השאלות הבאות בתור — איך חיים עם כל זה, מה עושה המצב לאנשים, בעיקר לצעירים שמשרתים בצבא".

בשיחות עם ותיקי הקיבוץ דוברי ההונגרית, לומדים הסטודנטים משהו על ההיסטוריה היהודית, על ציונות וקיבוץ, וזה עוזר להבין מעט יותר. עם הצעירים המפגש מצומצם, וג'וג'י וחבריה מצטערים על כך. שלוש בנות מתוך הקבוצה החליטו להישאר בגעתון למשך שנה. ג'וג'י לא ביניהן. „קיבוץ", כך היא אומרת, „הוא מקום נפלא לילדים ולזקנים. לצעירים כך נראה לי, אין כאן הרבה אפשרויות. סגור מדי. אני מצידי אשמח לחזור לפראג עם זכרונות יפים והרבה חומר למחשבה".

רחל שלו

כדורגלני הפועל ת"א במסיבת עתונאים אמש:

לפני שמפרקים אותנו — אנו מתפרקים לבד

התעקשותו של נציב מס ההכנסה שלא ללכת לקראת האגודה, המוכנה לשלם מיליון שקל מייד – עלולה לגרום למשבר חמור ★ תדהמה בשאר הקבוצות החוששות מתקדים הפועל ת"א ★ הפועל ת"א תתבע הבוקר, לאחר תשלום מיליון השקל, לפרוס יתר החוב ל־24 תשלומים

כדורגל

יצחק ויסהוף

נכון לעכשיו, אין הפועל תל־אביב, בכדורגל. אמש החליטו כדורגלני האלופה להתפרק מרצון, ולא להמתין עד שלשלטונות מס ההכנסה יפרקו את המועדון. אתמול הודיע נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ, כי שלטונות המס לא יסתפקו בסכום של מיליון שקל ותוך מספר חודשים הוא דורש לשלש את חובות האגודה.

שחקני הקבוצה כינסו אמש מסיבת־עיתונאים בתל־אביב, ולפניה הציגו מסמך חתום על ידם שהוקרא ע"י עו"ד בן־ציון באייער:

"לאחר שנכשלו כל מאמצי ההבראה של קבוצת הפועל ת"א, על־אף הזכייה באליפות המדינה וההופעה בגמר הגביע, הגיעו שחקני הקבוצה להחלטה חד־משמעית לנקוט בכל הצעדים המשפטיים והמעשיים המשתמעים מהמצב הנוכחי, ולכן הוחלט:

תביעה לדחות משחקי הליגה

★ תוגש בקשה לאלתר לפרק את הפועל תל־אביב.

★ יוגשו תביעות משפטיות לבית־המשפט לקבלת חובות אשתקד, ושחרור מהאגודה בגלל הפרת הסכמים.

★ תוגש פנייה להתאחדות לכדורגל לעכב את פתיחת משחקי הליגה הלאומית.

★ שחקני הקבוצה יפסיקו כל פעילות במסגרת האגודה והם רואים עצמם חופשיים להתאמן בכל קבוצה כה ירצו.

"נאלצנו לעשות צעדים אלו כדי לשים קץ למצב המביש אליו נקלעה הפועל תל־אביב בעקבות ניהול לא תקין".

לאחר דברים אלו הודה עו"ד באייער בשם שחקני הקבוצה למאמן היוגוסלבי מאטיץ' ולעוזרו שמעון בן־יהונתן, שלדבריהם עשו את הכל כדי שהקבוצה תצליח.

מחמאות לפרס

גם ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, קיבל מחמאות על נסיונותיו לסייע לאגודה, אך נכשל מול שלטונות המס.

שחקני הקבוצה ענו לשאלות העיתונאים. קפטן הקבוצה, משה סיני, הגיב: "הבעיות של הפועל ת"א לא חדשות. העניין נמשך זמן רב. לאחר ששמענו בטלוויזיה את דבריו של נציב מס ההכנסה, יאיר רבינוביץ, שלא מוכן ללכת לקראת הקבוצה, הבנו כי אין לנו סיכויים. דבריו של נציב מס הכנסה היו הקש ששבר את גב הגמל. חבל שכך נגמר סיפור שיכול היה להיגמר אחרת. זה יום עצוב לספורט".

אלי כהן נשמע נסער מחברו סיני: "זהו, אני פורש מכדורגל. אני הולך לשחק טניס עם רפי שמואל. הכדורגל לא מעניין אותי יותר"...

מנהל הקבוצה, ניסן ניסנוב, היה אופטימי: "הפועל ת"א היתה קיימת 60 שנה ואני מבטיח כי תמשיך להתקיים עוד 300 שנה".

הבלם יעקב אקהויז: "בהפועל ת"א היתה בעייה של ניהול כושל. בניהול החלו כל הבעיות שלנו. כואב לי מה שקרה כיוון שהפועל ת"א היא מקום העבודה שלי, ואני חי מזה".

חוב דרך בית־המשפט

גזבר הקבוצה, אברהם מזרחי, הודיע לשחקנים כי מי שירצה לקבל שחרור לא יתקל בבעיות. "שחקנים יוזמנו היום לאימון. מי שירצה יבוא. מי שלא יבוא וירצה שחרור יצטרך להביא שם של קבוצה. מי שירצה את כספו יצטרך לתבוע דרך בית־משפט".

מזכיר הפועל ת"א, מאיר ברנשטיין: "הנושא העיקרי היה מס הכנסה. החלטנו כי עד שלא יהיה הסכם עם שלטונות המס לא נטפל בדברים אחרים. ניהלנו ספרים כחוק. נקווה כי היום מס הכנסה ישנה את דרכי פעולתו, ויתייחס אלינו אחרת".

בינתיים הודיע אמש יו"ר מחלקת הכדורגל, חיים צימר, כי הוא מתפטר מתפקידיו בקבוצה.

בקבוצות הליגה הלאומית קיים עתה חשש כי הפועל ת"א היא רק קצה קרחון. עתה חוששים הנהלות קבוצות כי הבעיות שליוו את הפועל ת"א יתגלו גם במועדונים אחרים והכדורגל יתמוטט.

פריסת חובות ל־24 חודש

הבוקר אמורים לקבל בהפועל ת"א משלטונות את הסכום המדוייק של החוב והאגודה תבקש לפרוס אותו, לאחר תשלום מיליון השקל, ל־24 תשלומים של יתרת החוב.

הדגל האולימפי עם חתימות הנציגים לסיאול – היום לנשיא

דגל הוועד האולימפי הישראלי, ועליו חתימות כל חברי המשלחת למשחקי סיאול, יוגש הבוקר לנשיא המדינה, חיים הרצוג, בקבלת־פנים שתיערך ב־10.30 בבית הנשיא בירושלים.

כל חברי המשלחת, על תלבושתם, יתקבלו ע"י נשיא המדינה. מנכ"ל הוועד האולימפי, אורי אפק, יציג את הספורטאים, יו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק, יברך. הנשיא יאחל הצלחה ובתמונה משותפת תסתיים פגישת־הפרידה.

ב־5 אחה"צ יכבדו חברי הנהלת המשלחת ונציגי הספורטאים את זכרם של יא' חללי מינכן, כאשר יניחו שלושה זרי־פרחים על האנדרטה לזכרם בת"א.

הפועל פ"ת ניצחה בצרפת 0:1

הפועל פ"ת תשוב היום ארצה לאחר מחנה־אימונים שנמשך עשרה ימים בצרפת. הקבוצה קיימה ארבעה משחקים ואתמול גברה 0:1 על קבוצה מהליגה השלישית, משערו של ניר לוין בבעיטת־11.

בשבת תקיים הפועל פ"ת משחק־ידידותי נגד האלופה, הפועל ת"א, במגרש האימונים שליד האיצטדיון בפ"ת.

במשחק נגד הפועל ת"א ייבחן חלוץ הפועל תרדה, רונן שפירא, שלגביו יוחלט אם לרכשו.

מכבי עמידר – הכח ר"ג 2:2

במשחק־אימון בכדורגל, שהיה אתמול ברמת־גן, סיימו קבוצות מכבי רמת־עמידר והכח רמת־גן בתיקו 2:2.

שערים לעמידר: רחמים שלום ועזרא אליהו. להכח ר"ג: גיא גולדשטיין ואלון חרזי.

בשבת יקיימו שחקני מכבי עמידר משחק־אימון מול מכבי נתניה, במכון־ווינגייט.

(יוסף חבס)

גרמניה – פינלנד 0:4 איסלנד–ברית־המועצות 1:1

25 אלף צופים חזו אתמול בהלסינקי בנצחון נבחרת הכדורגל של מערב־גרמניה על פינלנד — 0:4, במוקדמות הגביע העולמי.

הגרמנים ניצלו היטב את חולשת הפינים וכבשו שני שערים בכל מחצית.

פלר (15,7); מאתאוס (53) ורודלה (87) כבשו לגרמניה.

תיקו מפתיע

נבחרת הכדורגל של בריה"מ, סגנית אלופת אירופה, הצליחה לסיים בריקיאביק בתיקו 1:1 עם איסלנד.

אולג פרוטאסוב השווה בדקה ה־73, לאחר שסיגורדור גרטארסון כבש לאיסלנד בדקה ה־11.

המשחק היה בבית ג' במוקדמות גביע־העולם, לעיני 8300 צופים.

● נבחרת הכדורגל של דנמרק ניצחה בשטוקהולם את שבדיה — 1:2, במשחק־המסורתי בין שתי השכנות.

● בלינץ נפרדו בתיקו אפס נבחרות הכדורגל של אוסטריה והונגריה.

קבוצתו של רוזנטל ניצחה — 0:5

קבוצתו של רוני רוזנטל, סטנדרד ליאז', הביסה את קבוצת גנק — 0:5, בליגה הבלגית.

קבוצתו של אלי אוחנה, מכלן, ניצחה את ברסחוט — 3:4. אוחנה לא היה בהרכב.

אנטוורפן ניצחה — 1:2 את ראסינג מכלן, קבוצתו של איל בגלייבטר.

אנדרלכט הכניעה את שארלרואה — 0:2: בריז' ופ.ק. ליאז' סיימו בתיקו 2:2; בורון ניצחה את סקרל בריז' 0:2, ולירסה נוצחה ע"י לוקרן 2:1.

קראם מעד ונקע רגלו

הרץ הבריטי סטיב קראם, בן ה־27, הפסיק את ריצת 1000 המטרים בתחרות בריטי, איטליה, 200 מטר לפני קו הסיום, לאחר שנקע את רגלו והיה שרוע על הדשא במשך 20 דקות לטיפול רפואי.

26 כדורגלנים — היום בבית־הדין המשמעתי

24 כדורגלנים, מהם 12 מהפועל ת"א ו־12 מקבוצות אחרות, יועמדו היום בפני דייני בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל, עורכי־הדין דוד לב וחיים אלחדיף.

כל הכדורגלנים נאשמים בחריגות מתקנון התשלומים.

שני שחקנים נוספים מהפועל ת"א, משה סיני ואלי כהן, יובאו גם הם לדין ב"עבירה טכנית" מאחר שלא הגישו חוזיהם לאישור.

24 הכדורגלנים שיובאו לדין לפי קבוצותיהם הנוכחיות: שבתאי לוי, יוסי זאנה, יהודה עמר, מיקי בר־שיטרית, יעקב אקהויז, רפי שמואל, רמי ארמה, גיל לנדאו, יום־טוב טליאס, מוריס ז'אנו, יעקב סגל, דוד הרשליקוביץ (הפועל ת"א); יגאל מנחם, בני לם (מכבי נתניה); אלי דריקס, חי קריים (מכבי ת"א); בוני גינצבורג, משה בן־דהרוש (בית"ר ירושלים); גיורא אנטמן (מכבי חיפה); ירון כהן (בית"ר ת"א); דוד גורדנה (בני־יהודה ת"א); יוסי מזרחי (הפועל לוד); רונן חלל (הפועל צריפיריים חולון) ויוסף שמריה (הפועל רמת־גן).

פנים חדשות במכבי ת"א, אמש נגד הפועל ירושלים: מימין – לאוואן מרסר, לייזי גורדון והוותיק יותר, קן בארלו. תצלום: עוזי קרן

מכבי ת"א – הבוקר לטורניר בין־לאומי בלברקוזן

גורדון, בכושר מדהים, הביא מפנה נגד הפועל י־ם 103:116

כדורסל

יצחק ויסהוף

12 ימי־אימון מרוכזים באו אתמול לסיומם, במשחק־מבחן שערכה האלופה, מכבי תל־אביב, נגד הפועל ירושלים, באולם הממוזג של בית הלוחם באפקה. מכבי ת"א ניצחה — 103:116.

500 צופים סקרניים באו לראות את "בגדי המלך החדשים", ולא התאכזבו. מכבי ת"א, עם לאוואן מרסר, במדים הצהובים, הוכיחה כי עשתה עיסקה טובה. מרסר ביצע גנות, הטבעות וקליעות מרוייקות מחצי־מרחק.

סקרנות ליוותה גם את הופעת־הבכורה של אליעזר (לייזי) גורדון, לאחר שעשה שנים במולדת הכדורסל, ארה"ב. גורדון נכנס בדקה ה־16, כשהפועל ירושלים הוליכה לאחר משחק שאפתני, מלווה בהברקות של אולדריג' הדסון וגארי גרהאם, שני הזרים של ירושלים — 38:46. גורדון שיתק, בשמירה מעולה, את גרהאם, שקלע עד כניסתו 13 נקודות. הוא ריכז בכשרון רב את משחק חבריו, וקלע עד להפסקה 13 נקודות (3 סלי 3), וקבע, יחד עם מאגי, בארלו, מרסר וג'מצ'י — 50:57 בהפסקה.

גורדון יצא מהמשחק בדקה ה־25, כשבמאזנו 17 נקודות, שזיכוהו בתשואות רמות.

מאמן מכבי ת"א, צבי שרף, ניסה הרכבים שונים, ושיתף במשחק את כל שחקניו, למעט את שני הצעירים, ערן ברגשטיין ואורי בוך. קורץ מאגי וקן בארלו היו בכושר מעולה וליתר שחקני האלופה היו עליות וירידות.

הפועל ירושלים הוכיחה כי תהווה העונה אגוז־קשה לרוב הקבוצות. הקבוצה הירושלמית התחזקה בשני זרים מעולים, וכן ברודון שפע, שהחלים מפציעה, ובמייק קרטר, המהווה תוספת רצינית למערך הגובה המדולדל של הקבוצה.

שפטו זאב גוימן ואריק זילברברג.

● קלעו למכבי ת"א: בארלו 30; מאגי 27; גורדון 17 (3×3); מרסר 14; ג'מצ'י 13 (3×3); איציק כהן 5; רניאל 4; סימס 3 וכץ 3.

● קלעו להפועל ירושלים: גרהאם 31 (3×4); אולדריג' 22 (3×4); שפע 15; חזן 11; מילר 11; אטלס 9 וקרטר 4.

מכבי תל־אביב עומדת לצאת הבוקר לטורניר בין־לאומי בלברקוזן, מערב־גרמניה, בהשתתפות קבוצות מספרד, יוגוסלביה ומערב־גרמניה.

מחר תשחק האלופה הישראלית נגד קאחה־קנייראס מספרד; בשבת תתמודד נגד ציבונה זאגרב, ואילו ביום ראשון מול לברקוזן.

צבי שרף, מאמן מכבי ת"א, אמר אמש כי הקבוצה עובדת לפי תוכנית אימונים שנקבעה מראש.

קפטן האלופה, דורון ג'מצ'י, הוסיף: "לאחר האימונים הקשים שעברנו יהוו המשחקים גורם שישחרר את הלחץ".

שש שעות דיון בפרשת אלומה גורן

במשך שש שעות דן אתמול עו"ד חיים אלחדיף, שנקבע לשמש כבורר בבקשה של הכדורסלנית אלומה גורן להשתחרר מהפועל גבעת־חיים, ולעבור למכבי ת"א.

נציגי הצדדים, ביניהם מנכ"ל הפועל, יצחק אופק; עורכי־הדין של גורן, גבעת־חיים ובני־יהודה, העלו את טענותיהם.

ההחלטה תינתן בימים הקרובים.

נצחון לבלום בפלשינג־מדו מנסדורף – הבוקר נגד לנדל

טניס

הישראלי גלעד בלום ניצח אמש את הצ'כי פטר קורדה, בסיבוב הראשון באליפות ארה"ב הפתוחה בפלשינג־מדו. בלום נוצח במערכה הראשונה — 6:4, ניצח בשנייה 4:6, וכאשר הוביל 1:2 במערכה השלישית, פרש קורדה.

עמוס מנסדורף עומד להתמודד לפנות־בוקר עם איוואן לנדל.

אנדרה אגאסי, מדורג רביעי, ויאניק נואה, מדורג שביעי, עלו אמש לסיבוב השני ב"פלשינג־מדו"...

אגאסי מארה"ב הכניע את בן־ארצו, פיליפ ג'ונסון — 6:7, 3:6, 3:6, ונואה גבר על האמריקני קלי ג'ונס — 6:7, 4:6, 1:6.

הישגים למדורגים

המדורגים בין הגברים, באליפות ארה"ב בטניס בפלשינג־מדו בניו־יורק, העפילו לסיבוב השני, ורק אחד מהם המשיך מערכה. היה זה הצרפתי הנרי לקונט, המדורג עשירי, שגבר על הארגנטיני חאוויר פראנה — 4:6, 6:3, 3:6, 4:6.

בורד גילברט, המדורג 11, הכניע את הענק הצ'כי, מילאן שרייבר — 3:6, 3:6, 2:6.

בוריס בקר, המדורג חמישי, ניצח את האמריקני טד נלסון — 3:6, 0:6, 6:7, והמדורג שמיני, מילוסלאב מצ'יש מצ'כוסלובקיה, הכניע את בן־ארצו תומאס שמיד — 5:7, 4:6, 0:6.

המדורגים האחרים עלו ללא בעיות. אלוף וימבלדון, סטפן אדברג משבדיה, המדורג שלישי, הכניע את ליביר פימק מצ'כוסלובקיה — 2:6, 2:6, 4:6. בן־ארצו, מאטס וילאנדר, המדורג שני, השלים נצחון על האמריקני גרג הולמס — 2:6, 1:6, 4:6. המדורג 11, אנדרס גומז מאקוודור, המדורג 14, גבר על חאוויר סאנשז מספרד — 4:6, 2:6, 2:6, וג'ון מקנרו מארה"ב, המדורג 16, ניצח את לאוויה ממכסיקו — 3:6, 4:6, 4:6.

זוורבה הודחה

את הפתעת המחזור הראשון בין הנשים חוללה האמריקנית קים סטיינמץ, בת ה־30, שהדירוג הטוב שלה היה ב־1982, כשתפסה את המקום ה־93 בעולם, אך התחלקה כ־100 מקומות, והצליחה להדיח את המדורגת שמינית, הסובייטית בת ה־17, נטליה זוורבה — 4:6, 6:4, 3:6, 4:6.

מארטינה נאווראטילובה, המדורגת שנייה ומחזיקה בתואר, הכניעה את השבדית קאטרינה לינדקוויסט — 1:6, 3:6.

נטאלי טוזייה מצרפת גברה על פינאט הארפר מארה"ב — 1:6, 6:7.

אנדראה הליקובה מצ'כוסלובקיה ניצחה את הניו־זילאנדית בלונדה קורדוול — 3:6, 6:0, 4:6 והספרדייה אראנטקסה סאנצ'ז הכניעה את קטרין קיל מארה"ב — 3:6, 0:6.

גם בין הנשים עלו המדורגות שטפי גראף, שהכניעה את אליונת מינטר מאוסטרליה — 1:6, 1:6, וכריס אוורט, המדורגת שלישית, שגברה על קונצ'יטה מרטינס מספרד — 4:6, 1:6.

הגליל־העליון – מכבי רמת־גן 75:77

קבוצת הפועל הגליל־העליון ניצחה אמש בכפר־המכביה את מכבי רמת־גן — 75:77 (38:37).

פרימן (25) וטליישר (20) הירבו לקלוע לגליל. למכבי רמת־גן: קילינג (28) ונאורי (13).

אליצור נתניה — מכבי דרום 87:108

דוד בכר

קבוצת אליצור נתניה ניצחה אמש במשחק־אימון את מכבי דרום תל־אביב מהליגה הארצית — 87:108, לאחר 43:58 במחצית.

על־אף נצחונה לא הפגינה אליצור נתניה יכולת גבוהה, ונראה שלמאמן יהושע רוזין צפויה עבודה רבה.

הירבו לקלוע לאליצור: דמרי רידיק — 31 ונברסון — 24. למכבי דרום הירבה לקלוע דוד כבורי — 23 נקודות.

אתמול המריא יו"ר אליצור נתניה, זאב ליבר, לאיטליה, במטרה למצוא שחקן אמריקני שחום־עור, ששיחק בעונה שעברה בליגה האיטלקית.

שלושה משחקים – הערב

שלושה משחקי־אימון בכדורסל ייערכו הערב.

באולם הפועל תל־אביב יפגשו קבוצות הפועל תל־אביב והפועל איחוד גבת; באולם מכבי ראשל"צ תפגוש בעלת המגרש את הפועל ירושלים, והפועל הגליל־העליון תשחק בנתניה נגד אליצור נתניה.

נצחונות לגבעת־חיים ולגוש־זבולון

במשחקי־הגמר בליגה הלאומית בכדורמים יתחילו מחר. אתמול נערכו תחרויות המחזור העשירי, ובהם השיגו הפועל גבעת־חיים והפועל גוש־זבולון נצחונות.

הפועל גבעת־חיים גברה על הפועל עמק־הירדן / אפיקים — 8:11. רמי פריזר (4), עוזי הדר (3) וארנון פלג (3) כבשו לגבעת־חיים. ערן כהן (3), ערן בכר (2), וגיב פינסקי, נועם פינסקי וגיא דובוויס הבקיעו לעמק־הי"ה.

הפועל גוש־זבולון גברה על הפועל קרית־טבעון — 9:10.

לקראת העמדת הכדורגלנים היום לדין

קבוצות חייבות לדעת להסתדר עם תקציביהן

מיכאל אלמוג, יו"ר ההתאחדות לכדורגל בעבר, סבור כי תשלום מיסים, והקפדה על החוק, יסייעו להבראת הקבוצות

יצחק ויסהוף

מיכאל אלמוג – פעילות בריאה הכרחית

כדורגלנים רבים יועמדו היום לדין במשרדי ההתאחדות לכדורגל על חריגה מתקנון התשלומים. זאת בעקבות חקירה של מודיעין־אזרחי.

שאלתי את מיכאל (מיקה) אלמוג, מי שהיה בעבר יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, וכיום עסקן ספורט בכיר ומנהל מרכז השלטון המקומי, אם "לילד הזה פיללנו". אלמוג סבור שהשפעת העמדתם של הכדורגלנים לדין תהיה חיובית לגבי המשך דרכו של הכדורגל הישראלי: "עכשיו יתחילו סוף־סוף הקבוצות והשחקנים לשלם מיסים בזמן. אף אחד לא יסמוך יותר על "הדוד סם" שהוא ישלם. כמוני, וכמוך, יצטרך כל שחקן לשלם מס הכנסה. ענייני מס הכנסה ייהפכו לחלק מהעניין, דבר שלא קיים עד עצם היום הזה".

לשאלתי, כיצד יוכלו האגודות להתגבר על תשלום חופשי לשני שחקנים ואילו היתר יצטרכו להצטמצם בתשלומים לפי התקנון אומר אלמוג: "חייבים לאשר סכום כולל. על כל קבוצה לקבוע לעצמה תקציב מסויים ולפיו לנהוג. כל קבוצה תהיה חייבת לדעת שיש לה תקציב, ועליה להסתדר איתו. רק כך ניתן יהיה להתגבר על בעיות התשלומים לשחקנים, וכמובן למס הכנסה".

מיכאל אלמוג יודע לספר כי עד שנת 1985 היה קיים הסדר עם שלטונות מס־ההכנסה בדבר תשלום המס, אך מאותה שנה, ועד היום, האגודות, כמעט כולן, נמנעו מלשלם מס. "היו קבוצות ששילמו, והיו בסדר, אך קבוצות אלו מעטות וניתן לספור אותן על יד אחת. איני מבין כיצד היו אגודות שהירשו לעצמן לא לשלם. אם העניין בהפועל תל־אביב יסתדר, אני בטוח כי גם ביתר האגודות יסתדרו העניינים והכדורגל יצא לדרכו בריא וחזק יותר. לא רק הפועל תל־אביב תעמוד על הרגליים. גם יתר האגודות יתאוששו והמצב יבריא".

אלמוג מעריך כי סך חובות קבוצות הכדורגל לשלטונות מס ההכנסה הם בסדר גודל של 6־7 מיליון שקל. בסך־הכל מס הכנסה לא צריך להתעשר מהכדורגל, אך הכדורגל חייב לשלם מס. בכל העולם משלמים מס, לבד אולי ממונקו. אנחנו נמצאים כאן, ולכן גם אנו נשלם את מה שצריכים. אני בטוח כי הכדורגל לא ייפגע והוא רק יוכל להיות טוב יותר".

ראש המשלחת, יהודה שקמה, אחרי אליפות הנוער ביוגוסלביה:

באירופה צומחים כוכבים

יצחק ויסהוף

נבחרת הנוער בכדורסל שבה מאליפות אירופה שהיתה ביוגוסלביה. הנבחרת הישראלית סיימה את המשחקים במקום העשירי. באליפות זכתה נבחרת יוגוסלביה. במקום שני סיימה איטליה. צ'כוסלובקיה היתה שלישית; יוון — רביעית, וברית־המועצות — חמישית.

יהודה שקמה, חבר נשיאות איגוד הכדורסל, היה ראש המשלחת ביוגוסלביה. שקמה סירב לנתח מבחינה מקצועית, את שעבר על הכדורסלנים הישראלים באליפות זאת. את דעתו הגיש בכתב ליו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ.

טרם צאתה של הנבחרת הצעירה ליוגוסלביה הכריז מאמן הנבחרת, אריה ודיסקי, כי הנבחרת תזכה באחד מארבעת המקומות הראשונים. ביוגוסלביה זכתה ישראל בשני נצחונות בלבד, על פינלנד, בשלב הראשון, ועל הולנד, במשחקי הדירוג.

יהודה שקמה הדגיש, כי כללית רמה שהוצגה באליפות זו היתה גבוהה ביותר. "העובדה הבולטת ניכרת, במיוחד אצל חמש הנבחרות שסיימו במקומות הראשונים היא גובה העצום של השחקנים. בכל אחת מנבחרות אלו היו לפחות 4־5 שחקנים שהתנשאו מעל לגובה של 2.05 מ'. אצלנו הגבוה ביותר היה 2.02. במיוחד מרשימות סקנדינביה בעשה קפיצה עצומה קדימה. יש להן שחקנים ענקים. מדינות אלה שולחות כדורסלנים לארה"ב, שם עלויים לזנק קדימה".

שקמה, ששימש בעבר בתפקיד של רכז הכדורסל בהפועל ויו"ר הוועדה המקצועית באיגוד, סבור כי נבחרת יוגוסלביה, שזכתה בבכורה, גילתה יכולת שהיתה דרגה אחת, או אפילו שתיים, מעל ליתר. "בנבחרת יוגוסלביה היו כשרונות לרוב. לרשות מאמן הנבחרת היוגוסלבית עמדו שחקנים בכל תפקיד. גם יוון הפתיעה. היוונים בלטו ברוח־קרב, התלהבות ופטריוטיזם שלא ראיתי אצל אף נבחרת אחרת. כנראה שאצלם זה מוחדר לדם ומדינות היבשת, וחבל שגם אנו מתקשים לחקות אותם". מבחינת כדורסל היו היוונים בינוניים לגמרי. עובדה שנבחרת צ'כוסלובקיה גברה על יוון במשחק על המקום השלישי, ללא בעיות מיוחדות. במשחקים המוקדמים גברה יוון על צ'כוסלובקיה ועל ברית־המועצות ועוד נבחרות. קשה לי להסביר כיצד עשו זאת."

יהודה שקמה לא יצא לאליפות אירופה עם רמת ציפיות גבוהה. "יצאתי עם רמת ציפיות שאיגוד הכדורסל הכתיב. האיגוד קבע כי יהיה זה הישג אם הנבחרת תסיים במקומות 5־8. זהו מקום המאפשר כניסה אוטומטית לגמר בעוד שנתיים. היו תקרים מאחר שטורניר מעין זה אינו חברת ביטוח. באיגוד לא ציפו למקומות 1־4. הציפיות למקום 5־8, הן לגבי כל נבחרות היצוג של ישראל".

ישראל התאכזבה מהמיקום שלה בסיום הטורניר.

התנאים הנהדרים והאירוח הנפלא השאירו טעם טוב אצל אנשי המשלחת שלנו, ויהודה שקמה ידע לספר על קשרים שנרקמו בין חברי המשלחת הישראלית לבין חברי המשלחות האחרות, קשרים שיבואו לביטוי בעתיד.

● סעיד אאויטה ניצח ב־1000 מטר בלונדון בזמן 2:15.16 דקות וסטיב קראם, באלפיים, ב־4:44.20 דקות לפני פיטר אליוט 4:55.73 דקות.

למרדכי הראבן
אתך באבלך במות
האם
ישראל פז

הצלחות מתעמלי סין בלוס־אנג'לס מדרבנת אותם לקראת סיאול

לי נינג — גאוות סין

בפקין נטוש ויכוח: מדוע משקיעים יותר בענפי הכדור מאשר במקצועות האישיים ★ מומחים קוראים לחקות את מזרח־גרמניה ★ לי נינג, בן ה־25, שזכה בשלוש מדליות זהב ב־1984 רוצה לסיים הקריירה בהישג נוסף

שבח בן־גבריאל

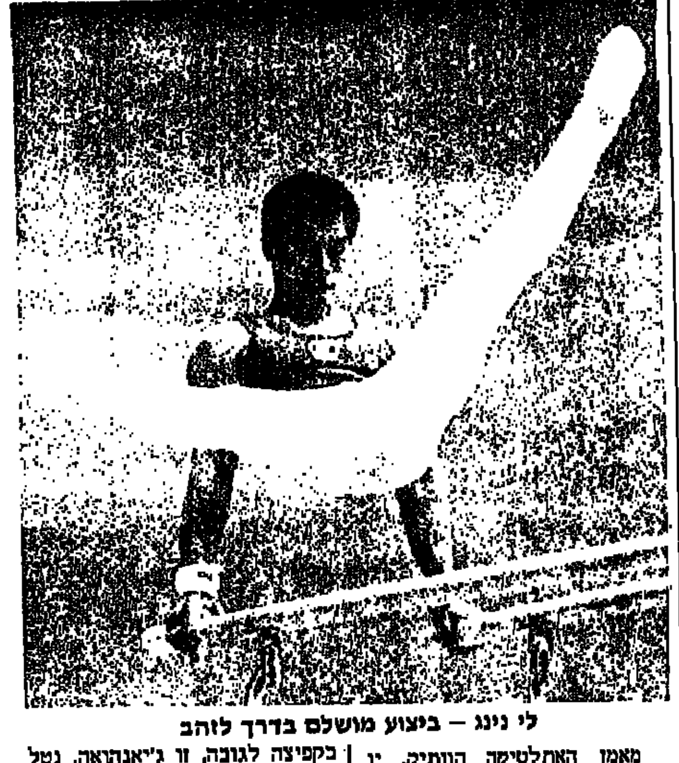

לי נינג — ביצוע מושלם בדרך לזהב

במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס, ב־1984, הוליך אלוף ההתעמלות הסיני לי־נינג (גובה — 1.53 מטר; משקל — 53 ק"ג), את ארצו לזכייה ב־15 מדליות־זהב, כשהוא עצמו זכה בשלוש מהן. בסיאול, מקווה סין, לזכות לפחות באותו מספר מדליות־זהב.

לי מודע לגילו: "אני כבר מבוגר מדי עבור ההתעמלות" — אומר האלוף האולימפי, בן ה־25, שנטל את הבכורה האולימפית בתרגילי הקרקע, הסוס (יחד עם וידמר מארה"ב) והטבעות (עם היפאני גושיקן). בסיאול ייאמר שלום להופעותיו הבין־לאומיות ויעשה הכל כדי להיפרד עם מדליית־זהב אולימפית נוספת, על־אף שהפעם יהיה לו קשה יותר, הן בגלל גילו המתקדם, והן בגלל השתתפות מתעמלי־העלית של ברית־המועצות ומזרח־אירופה.

תהיה זו הפעם הראשונה מאז המשחקים האולימפיים בהלסינקי ב־1952 שסין תפגוש בספורטאים מהגוש המזרחי.

קולות אחרים

אבל יש גם קולות אחרים. סין, בעלת האוכלוסיה הגדולה בתבל, חוששת מאוד שאם ספורטאיה לא יתעלו לא יצליחו לזכות אפילו בכתר אולימפי אחד — כך כתב גדול עתוני סין "1 באוגוסט", המאשים את סגן שר הספורט, צ'אנג קאייז, שהוא משקיע מאמצים גדולים ומיותרים להעלאת הרמה בכדורגל, כדורסל וכדורעף ומזניח את ענפי הספורט האישיים, כמו אתלטיקה, שחייה או התעמלות. "למה שסין לא תלמד ממזרח־גרמניה, שכוחה רב באתלטיקה ושחייה, ואין לה אפילו נבחרת נשים קבועה בכדורסל"...

העתון מתעלם מכך שסין מועמדת לזכייה בכדורעף, ואין לבטל את כוחה בהתעמלות, וכמובן שאין לה מתחרים בטניס־שולחן.

"אנו נהיה המפסידים הגדולים ביותר בסיאול אם ניכשל בתכניות החדשות ונאבד את השליטה דווקא במקצועות החזקים שלנו" — אמר לי שימינג, מהמומחים הגדולים בסין.

מאמן האתלטיקה הוותיק, יו זאהנגייאן, מאשים את הספורטאים הפורשים, כולל שלושה אלופי עולם בהתעמלות, שהעדיפו לעבור בחו"ל מאשר לקבל תפקיד זהה בסין. כמה מאמנים מוכנים אמנם לאמן, אבל אין להם קבוצה מאחר שסירבו לעזוב את הערים הגדולות ולעבור לערי שדה.

הטלוויזיה הרשמית של סין תוקפת את ערי־השדה המשגרות "אתלטים מזוייפים" לתחרויות. אבל הספורטאים הטובים, המתמודדים בחו"ל, מקבלים 3000 דולאר להופעה ולכן הם מעדיפים להופיע שם.. כמה מפקידי הממשלה טוענים שזה מריח במשהו קפיטליסטי...

המטרה: עשר זהב

במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס תפסה סין את המקום הרביעי בסיכום המדליות, אחרי ארה"ב, רומניה ומערב־גרמניה.

בהופעתה המחודשת, מאז 1952 בהלסינקי, איכזבו נציגיה באתלטיקה כששיאן העולם לשעבר בקפיצה לגובה, זו ג'יאנהואה, נטל מדליית־ארד בלבד, אחרי הגרמני מגנבורג והשבדי שיוברג, שיאן העולם הנוכחי.

מטרתה של סין לזכות בסיאול ב־10 מדליות־זהב, ולתפוס את המקום השישי בסיכום הכללי. היא מקווה לעשות זאת בהתעמלות, קליעה, כדורעף נשים, קפיצות למים, הרמת־משקולות וטניס־שולחן.

בלוס־אנג'לס היה כוחה של סין בעיקר בהתעמלות (חמש מדליות זהב). נוסף לכך זכתה במדליית־זהב אחת בקפיצות למים לנשים (שו), בכדורעף נשים, ארבע מדליות־זהב בהרמת־משקולות (52, 56, 60 ו־67.5 ק"ג), שלוש זהב בקליעה ואחת ברומח לנשים.

המתעמל לי נינג גילה בעת הופעתו האחרונה בשווייץ כי הצלחתו, והצלחת חבריו, היו תוצאה של עבודה קשה מאוד. 20 עד 30 שעות בשבוע מוקדשות לאימונים רגילים.

לי נינג זכה בתארים האחרונים שלו במשחקי־אסיה ובגביע־העולם ב־1986.

המתעמל הגדול של סין הדגיש כי על הביצוע החדשני שלו — שלוש סלטות — הוא עובד יותר מארבע שנים. הוא עדיין מסוגל לשפר את הביצועים. לדעתו, המתעמל הסובייטי הצעיר בילוזרצ'ב, יהיה כוכב תחרויות ההתעמלות בסיאול. הוא הוכיח יכולת מצויינת בתחרויות האחרונות שלו.

"כדי להוות יריב שקול ורציני לבילוזרצ'ב אני חייב לשפר את תרגילי ואת הטכניקה שלי. עדיין לא מיציתי מעצמי את הכל. תמיד יש תקוות והפתעות. אוכל לנצח את האלוף הסובייטי בכמה מקצועות" — אומר לי.

המתעמל הסיני הגדול הוסיף: "כשהייתי מתעמל צעיר סבלתי מפציעות במיוחד בביצועים בטבעות ובמתח. כשהייתי בן 14 יצגתי את ארצי בתרגילי מתח וסוס משוכות, וכיום אני מסוגל עדיין להגיע לציון 10 בשני התרגילים וגם בתרגילי הקרקע".

לי נינג נולד בעיר ליוזו שבדרום סין, המאוכלסת ב־580 אלף תושבים בלבד. בהיותו בן 8 גילו אותו. היה זה בעת תחרויות ילדים של בתי־ספר עממיים. בגיל 10 נלקח לבית־ספר מיוחד לספורט בננינג, ושם פיתח את כשרונותיו. כיום הוא מתגורר ומתאמן בעיר הספורט גולין. הוא משתלם ברפואה ספורטיבית ובפסיכולוגיה.

בסין ישנם 15 אלף אולמות להתעמלות, ברמה גבוהה. 200 מתעמלים בעלי רמה גבוהה, עשרה מהם ברמה עולמית, הם העלית. מהם ייצאו מייצגיה של סין במשחקים האולימפיים בסיאול. המפורסמים ביניהם: זו לימין ולו יון, וכמובן הגדול מכולם, לי נונג, שהמאמן הלאומי, זאנג ז'יאן, רוחש לו הערכה וכבוד.

מטילת הכידון ממזרח־גרמניה שואפת לזהב בסיאול

לפלקה נמאס המקום השני...

המטרה: לגמול לבריטית וויטבורד ★ הבעייה של האתלטית ממזרח־גרמניה: לחץ נפשי ★ מאמנה סבור שאם תשתחרר מעצבנותה, ותחסל השטויות שעושה, תשבור את שיאה העולמי

שבח בן־גבריאל

שיאנית העולם בהטלת כידון, פטרה פלקה ממזרח־גרמניה, בת ה־29, תנסה לגמול במשחקים האולימפיים בסיאול לבריטית פאטימה וויטברד, על הפסדה אשתקד באליפות העולם ברומא.

פלקה נמצאת כיום בשיא כושרה, בעוד שהבריטית המגושמת, ילידת קפריסין, אותה אימץ זוג בריטי, החלימה לאחרונה מפציעה ממושכת ובקושי הצליחה לזכות בכרטיס ההשתתפות בסיאול. אט־אט משתפרת, ולפני כמה ימים קבעה 69.40 מטר, בעוד שפלקה הטילה באותו זמן במזרח־ברלין — 76.76 מטר.

פלקה, סטודנטית במכון לחינוך גופני במזרח־ברלין, לא נוצחה עדיין השנה. היא אפילו קבעה את ההישג השני בטיבו בכל הזמנים — 78.14 מטר, בעוד שאת שיאה העולמי (78.90 מטר) הציבה אשתקד, חמישה שבועות לפני שנוצחה על־ידי הבריטית.

האתלטית הבלונדית ממזרח־גרמניה, שתהיה אולי הנמוכה מבין מטילות הכידון בסיאול, היא שרירית מאוד ושינתה את ריצתה בטרם שחרור הכידון מידה. זאת, לפי עצת מאמנה, קארל הלמן, הפועל באמצעות וידיאו כדי לתקן כל מישגה בעת הטלת הכידון.

האלופה היועצת

פטרה פלקה, שגם באליפות אירופה ב־1986 סיימה שנייה, אמרה: "אני עובדת קשה באימונים מאחר שנמאס לי לסיים תמיד שנייה. הגיע הזמן שאנצח".

פלקה מתכוננת ברצינות כדי להשיג את מטרתה. אימוניה כוללים ריצות ארוכות, קפיצות לרוחק, מיאצים ואפילו ריצת משוכות והתעמלות.

פלקה שאפה עוד בבית־הספר התיכון להיות אתלטית רב־גוונית ולהשתתף בקרב־7, אולם נאלצה לוותר בציינה: "לא הייתי מספיק טובה בקפיצה לגובה אבל הייתי טובה בזריקת כדורים, ולכן העדפתי את הכידון על הדיסקוס והכדור".

בגיל 16 זכתה בהישג ראשון, רציני, כשהטילה את הכידון למרחק 58.40 מטר. כעבור שנתיים עברה את גבול ה־60 מטר, ובגיל 25 חלפה על־פני גבול ה־70 מטר.

יריבתה בעבר וידידתה בראשית דרכה באימונים, רות פוקס, בעלת שתי מדליות־זהב אולימפיות ב־1972 (מינכן) וב־1976 (מונטריאול), הפכה לה יועצת: "היא מייעצת לי בדברים החשובים ומכוונת את האימונים החיוניים, להם אני זקוקה, כמו, למשל, עטיפת היד בתחבושות אלסטיות, המונעות, בדרך כלל, מיתושים בשרירים".

בעיות טכניקה

פטרה פלקה מצוייה בלחץ, מאז הפסדה באליפות העולם ברומא. ההפסד השפיע עליה קשה, רגשית ומוראלית, מאחר שהיתה בטוחה בנצחונה לאחר שהציבה את השיא העולמי חמישה שבועות קודם־לכן.

בגלל ההפסד הוחלט לשנות במקצת את הטכניקה שלה. בעיקר חל שינוי בריצה ובעוצמת ההטלה. אם תצליח להקפיד על־כך, כפי שציין מאמנה, תזכה בבכורה: "לפטרה כל הנתונים לזכות בזהב. היא בנוייה לכך. יש לה את הכח הדרוש ואם תשתחרר ממחשבותיה הרבות ותעקור מהשורש את הטעויות והשטויות שהיא עושה תצליח אפילו לשפר את שיאה העולמי".

פלקה מודה שיש לה בעיות עם הטכניקה, כמו, למשל, התנועה המהירה עם הכידון ושחרורו. "על־כך אני עובדת קשה" — דברי שיאנית העולם לאחר שנטלה בחודש יוני בפעם החמישית את התואר הלאומי.

שיאנית העולם אינה רואה בסיאול את ההתמודדות עם פטימה וויטברד כהצגה בלבד. לדעתה, לכל משתתפת במשחקים האולימפיים יש היכולת האישית לזכות בתואר.

על־אף החידושים בטכניקה והאימונים המפרכים. יש עדיין לפלקה "נשק סודי": "אגטה הברווזה". זה שם הקמע אותו נושאת בכל שתלך. אפילו כשהיא מטילה את הכידון "הברווז" נמצא לידה...

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי מרכז

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' ממ/2013".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: חלקי גושים 6075, 6098, 6100, 6101, 6102. רח' רמז.

עיקרי הוראות שינוי התכנית:
שינוי שטח מרכז עסקים ושטח ציבורי פתוח לשטח מרכז עסקים (פארק, משרדים), שטח ציבורי פתוח, שטח פרטי פתוח ודרך שרות, וקביעת הוראות בניה ותנאים למתן היתר ברכז עסקים (פארק, משרדים).

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3494 תשמ"ח עמ' 162 ובעתון בוקר "הצופה" מתאריך 14.9.87 ובעתון ערב "חדשות" מתאריך 14.9.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף "שער" מתאריך 14.9.87 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרכז. וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך: 29.8.87 דב שיש, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ומסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה כוכם.

גוש 6184 חלקה 73 רח' התפוצות מס' 68 דהיינו הקלה 6% משטח החלקה ר"סבו בק.ב במינוחים עדדים.

על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת למרטיה. התנגדות צריכה להמסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב
אורי עמית – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח תקוה

הודעה

על פי סעיף 148(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה.

גוש 6388 חלקה 349 רח' אפשטיין 26, וורשיאק יאריק, מרות אחורי 5.8 מ' במקום 6 מ'.

גוש 6388 חלקה 164 רח' סביב 12, יששכר סקר, 118.54% בניה במקום 110%.

גוש 6400 חלקה 131 רח' עוזיאל 46, יעקובזון יוסף, יציאה על הגג מעל לשני קומות.

גוש 6396 חלקה 93 רח' ביאליק 37, פינקלשטיין יעקב, 28.28% בניה בקומת קרקע במקום 27.5%.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ובניה

מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6598 חלקה 62 ברחוב למרחב ש' לחמי הגיסאות המסוגות כאזור מגורים ב' בקשר למתן אישור להקלה כאחוזי בניה בבית מגורים דו משפחתי.

ההקלה המבוקשת כאחוזי בניה מגיעה ל־6%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום וה/ רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין בתכנתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון ת. ב. 4262

תן טרמפ לחייל

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 28 בגוש 6431 רחוב 5 הקלה כלהלן: תוספת עד 6% באחוזי הבניה המותרים וע"י משפ' גווילי וחסון.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית בכפר־סבא, רחוב וייצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפר־סבא

חוק התכנון ובניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי המרכז

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה המרכז הופקדה תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מס' ממ/5059".

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: גני תקוה, סמכות הר סיני, מסמת עמק זבולון, גוש 6720 חלקות 114, 116־118, 165, 286. גוש 6720 ח"ח 335, 383, 390.

עיקרי הוראות התכנית:
1. החורת שטח למגורים מגורים 185 ע"י בטול חלק מהפעיה מסמכת הר סיני אל סביל הולכירגל. 2. שנוי אופן חלוקה של חלקה 114 למגורים מגורים ומגרש בנייני ציבור עפ"י בנין מגורים קיים. 3. הקטנת רוחב סביל בין חלקות 116, 117 וביטול חלק ממנו. 4. שנוי בקום הסיום של סמטת עמק זבולון עפ"י מסלולה בפועל. 5. הפרשת שטח לשביל גישה למגרש 10ק לשם נגישות למגרש מגורים מחלקה 118, 6. שנוי חלק ממגרש 10ק לדרך משולבת כדי לאפשר נגישות להלקה הפרטי של ה' 249.

כל מעוניין רשאי לעיין בתוכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז מרכז 15.8.88

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י ליפקין דב ודבורה לאשר תוספת קומה לדירה בקומה א' ולגליזציה לתוספת בקומה א' ברח' ישעת הימים מס' 48 חלקה 33 בגוש 11570. קרית חיים מזרחית. הבקשה כרוכה בהקלה מקו בנין צדדי. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה רח' ביאליק 3 חיפה בימים א', ב', ה' בין השעות 08:00 – 11:30. המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יונוביץ
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי טובים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה טובים הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "שינוי לתכנית מפורטת מס' 7 לתכנית מפורטת 109/03/8". ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: הסדרת צומת דרכים והתאמת למצב הקיים בשטח ע"י: א. שינוי קו בנין ברחוב של דרך מס' 13. ב. שינוי תוואי בכניסה לאזור התעשיה. ג. שינוי יעוד מדרך לאזור תעשיה ולאזור שרותי דרך לאזור חקלאי. ד. שינוי יעוד מאזור תעשיה לשטח למסילת ברזל ולדרך. ה. שינוי יעוד משצ"פ לאזור תעשיה ולשטח למסילת ברזל.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 2491—154, מקום: אזור התעשיה עד־הלום.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לכך לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי המוצע בתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

טלוויזיה

(ס) בתוכניות מיוחדות לחרשים

08.00 עד כאן רצף רפי הטלטקסט. 08.05 שעת כושר. 08.15 קשת וענן גלגל הזמן (כ). 08.40 בלי סודות ביניים 1. 09.00 אנגלית. 09.15 פרפר נחמד בוקר טוב. 10.30 תולדות הישוב ארץ ישראל: בין הזמנים (כ). 11.00 רחוב סומסום להתחיל את הבוקר. 11.30 בלי סודות ביניים 3. 12.00 מדעי הטבע (על יסודי) מהו חלל: מראות במעמקי הים. 12.25 רחוב סומסום לרקוד. 13.00 היסטוריה תולדות ישראל הרודיון, תעלומת קבר הורדוס. 13.30 מוסיקה קונצ'רטו גרוסו מורו. 14.00 עד כאן רצף רפי הטלטקסט. 14.05 כא בחשבון מרדה משעשעת בחשבון ובהנדסה. פרק 8: ראיית חפצים מכמה נקודות מבט (כ). 14.30 קשר משפחתי משפחת מלך. שידור חוזר מ־29.8.88 (כ). 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 15.55 מאחרים שניות לבחלה. 16.00 זהו־זה שידור ח'. 17.00 ערב חדש מנחה דן מרגלית. 17.30 "ריץ' רץ'" הנושא הפעם: "בשנהיה גדולים". 18.00 פומיקי: "אדר מקבל אורחים". 18.25 "הגיע זמן לשון" לכבוד פתיחת שנת הלימודים אבשלום קור מספר על "תינוקות של בית רבן". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 "למשפחה" (ערבית). 19.00 "מפגש" (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.55 "הגיע זמן לשון" אבשלום קור על: "ישן מפני חדש תוציאו: לא חובה". 21.00 מבט לחדשות. 21.35 "בלוז לכחולי המדים" שם הפרק: "פרו ורבו" סמל אסתרהאוז עומד להשיא את בתו, קרב יריות בין כנופיות לבין השוטרים. 22.20 "תשרים" הפרק האחרון: "האתמול, המחר ואתה" בפרק המסכם מסביר כרה כי איש לא המציא שום דבר בעצמו האנשים. "שאלו" זה מעבודתו של זה. 23.10 "חזרה אל הקר" שם הפרק: "מבחן בהינה". 23.35 חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.34 "הדולפין הלבן". 18.50 "עולם החי" 19.20 "בקצב מזרחי" פינת הזמר המזרחי. 19.45 "בקרוב בערוץ 2". 20.00 "רגש חוק" שחרור על תנאי. 21.05 להיטים של סטיבי וונדר, ג'ניפר וורנס ו"חמישה כוכבים". 21.30 סדרה קומית חדשה "למות מצחוק" פרק ראשון: "השחקנית והקברן". 21.53 שירים עבריים.

רדיו

קול המוסיקה

(נת) תקליטור. 06.02 צלילי בוקר. 07.08 בהאזנה נינוחה: מנדלסון: חלום ליל קיץ; אלגר: קונצ'רטו לצ'לו ותזמורת; מקדרתלה: וברונות ילדות; בליס: משחק שח. 09.00 קונצרט בוקר מיצירות ברליוז: 1. סימפוניה פנטסטית אופ. 14; 2. פנטסיה על הסערה של שייקספיר; 3. רומאו ויוליה. 11.57 פינת השיר. משיר מסרדקה. 12.00 מן הסרטיה: הנדל: סונטה ברה מג'ור אופ 1 מס' 13; מוצרט: סונטה בסי במול מג'ור ק. 281 לפסנתר; שוברט: סונטינה בסול מינור אופ' 137; הינדמית: סונטה לקרן אנגלית ופסנתר. 13.05 בהאזנה נינוחה: הנדל: הפתיחה לאופרה אגריפינה (אקדמית סנט מרטין/נ. מרינר); רייכה: חמישיה לכלי נשיפה ברה מג'ור, אופוס 91 מס' 1 וחמישיית כלי־הנשיפה של אקדמית פראג; (ות) מוצרט: קונצ'רטו מס' 17 בסול מג'ור, לפסנתר ותז. ק. 453 ופראייה עם התז. הקאמרית האנגלית בנצחונו (ת) שוברט: המוסיקה למחזה רוזמונדה נסיכת קפריסין נא. הייגס/מקהלת רדיו הולנד ותז. הקונצרטחבאו/בה. הייטינק. 15.00 מפגשים מוסיקליים: שיחות, ראיונות ריינים. 16.00 אתנחתא ושי"ח צבי הראל: צ'לו, מרינה בונדרנקו: פסנתר: ג'מיניאני: סונטה ברה מינור, אופוס 5/2; בטהובן: 7 ואריאציות על נושא מתוך חליל הקסם; י. טל: סויטה לצ'לו סולו; ברהמס: סונטה בפה מינור, אופוס 120/1; רחמנינוב: ואריאציה על נושא של כורל, אופ' 42 (אילן רכטמן: פסנתר). 17.30 קשת של צלילים. 18.00 אנתולוגיה בצליל: המוסיקה הקולית של באך. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה, ברג: ווצק. 23.00 דור הזהב, אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: בעורם באנם (תכנית שניה): בטהובן: קונצ'רטו ברה מג'ור לכינור ולתז., אופ. 61 (עם תז. סימפ. מערב גרמניה); רוול: ציגן (עם תז. פיל. ניו־יורק/ש. מינש).

רשת א'

07.30 ישן בעיניך, שירים ישנים. 08.05 חונה, עם בני הנדל. 09.05 סלרדיו, שירות מידע לטאוזינים. 10.05 פניני בוקר, עורך: משה שרלצקי. 11.05 ירוק ירוק, שירים עבריים. 12.05 מעודד ימינתמוני. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.00 בראש צעיר, מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה: היי, בוא נדבר אנגלית, סדרה למתחילים: שעור 25. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.05 צבעי הקשת: שירי עדות. 18.05 מנחת ערב. 19.00 שידורים לעולים. 22.05 יש לי חלום, עורך ומנחה: יובב כץ: עם הפסיכיאטרית ד"ר אביגיל גולומב והפסיכולוגית ניצה אברבנאל.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 סעו לשלום, עם גדעון הוד. 09.05 כוכב הבוקר: עם חוה אלברשטיין. 10.05 כל צבעי הרשת. 12.05 אלף־אלף בכית, עם אהוד מנור. 13.05 כחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.06 כת צחוק, הווי והומור. 15.05 הוצרה הארץ. תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.05 שעה קלה עם להקת פיקוד צפון. 17.05 רגעי קסם. 17.55 יראתי כפר, קוראים ממליצים. 18.06 זרקור, עם יצחק נולן. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 שורשים, מגזין לענייני פולקלור ועדות. 21.00 מבט לחדשות והעברה מהטלוויזיה הישראלית. 21.30 שורשים. 23.05 נ'או ועוד, עם לאה ליאור. 23.05 משחקי לילה, עם משה ציגור ואב עגר.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר, שירים עבריים. 06.30 פוקחים עין, החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם עודד לבינסון. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 ככה שמע, מערכונים ופזמונים. 10.55 זה בועה, על עצים ועצרות. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 שליפה מהמותן, עם לאה עוז. 14.05 אני מוגן, עם ארז טל. 15.05 סייסטה, עם דודי בן־זאב. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה, עם רפי קינן. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 יער משורר, מגזין לענייני צבא ובטחון ושי"ח. 19.50 פינה חמה ללייב"ג. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 שירי משוררים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.

שידורי צה"ל 2

19.05 הרדיו היסן עם דני קרפל. 20.05 צר"א עם תמיר קמחי. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 המסקה עסר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הגאו הזה עם קרפל.

רשת ג'

06.06 תמרונים תזמורתיים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 שנים טובות. 11.05 חג לאוזן. 13.05 עם כל הלב, באיטלקית, ספרדית וצרפתית. 14.06 בטן גב, עם שוש עטרי. 16.05 כאן ועכשיו. 17.05 קיץ חם, עם מנחם פרי. 19.05 קוליבר, מגזין פופ. 20.05 אלבומים תשמ"ח, תקליטים ישראליים שיצאו השנה. 21.05 מופע רוק, רוק כבד וגל חדש. 23.05 טיסת לילה.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: מפגש לוהט 5, 7.30, 9.45
אורלי: נס ברחוב 8 5, 7.30, 9.45
בן־יהודה: ספריי 5, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה: לול 5.30, 7.30, 9.30, 11.30
גת: נישואים פיקטיביים 5, 7.10, 9.40
גורדון: במעיין המתגבר 5, 7.30, 9.45
דקל: נישדרים הדיבה 7, 10, 9.15
דרייב אין: קרוקודיל דנדי 2 8, 10
כחם 12.00
דרור: מלחמת השחקים 5, 7.30, 9.45
ליבניר חדש: נחליפים ערוצים 5, 7.15, 9.45
טיילת 1: ויילגרו 5, 7.30, 9.45
טיילת 2: יום הנישה 5, 7.30, 9.45
טיילת 3: קרוקודיל דנדי 9.15
פאר: האשה ששי תי 5, 7.45, 9.45
סאיים: ליידי איב 7.15, 9.10
האשה ניצול 21.30
רב־חן:
חן 1: פרושיה 7.15, 9.55
חן 2: הקיסר האחרון 6.40, 9.40
חן 3: בעקבות האיגואנה הכחולה 7.45, 9.45
חן 4: נעורים בהשאלה 7.15, 9.45
חן 5: כפגש גורלות 5, 7.45, 9.55
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
תל־אביב: מחיר הבגידה 5, 7.10, 9.45
תכלת: פרחים בעליית הגג 5, 7.10, 9.45
לב:
לב 1: הנסיכה הקסומה 7.15, 9.15
לב 2: אהבנו כל כך 5, 7.40, 9.55
לב 3: חופשה בכפר 5.10, 7.45, 10
לב 4: החבר של החברה שלי 1, 7.40, 9.50
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.10, 9.40

רמת־גן
אואזיס: פרנטיק 5, 7.30, 9.50
לילה: שברון חושים 5, 7.10, 9.10
רב־גן:
גן 1: פרחים בעליית הגג 5, 7.25, 9.50
גן 2: מפגש לוהט 5, 7.10, 9.50
גן 3: הקיץ של אביה 5, 7.25, 9.50
גן 4: נישדרים חדשות 7.30, 9.50

גבעתיים
הדר: מלחמת השחקים 5, 7.10, 9.10

באר־שבע
חן: מלחמת השחקים 5, 7.15, 9.30

ירושלים
אדיסון: קרוקודיל דנדי 2 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: חקירה בסייגון 7.15, 9.15
רון: מפגש לוהט 9.30
בסיר: פרחים בעליית הגג 4.30, 7.15, 9.30
אורגיל: נישואים פיקטיביים 7, 9.15
מיטשל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 4, 9
סנהדרין: המבצר הנסתר 7, 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: מחיר הבגידה 4.30, 7.15, 9.15
תיאטרון ירושלים:
עולם נפרד 8.30, 10.30
אימפריה 1: לול 11.30, 9.30
אימפריה 2: סרט מתוק 9.30
אל עצמי 8, 4, 11
בית אגרון:
כנר על הגג 17.15
בגידה 20.30
הרולד ומוד 22.15
שודדי הזמן 24.00

חיפה
אירה: הקיץ של אביה 4.30, 7, 9.15
חן: מפגש לוהט 4.15, 6.45, 9.15
רביבר 1: פרחים בעליית הגג 7, 9.15
רביבר 2: בעקבות האיגואנה הכחולה
עצמון 1: ערות כמבחן 4.30, 7, 9.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.30, 9.30
עצמון 3: שם המשחק 7, 9.15
שביט: אהבנו כל כך 7, 9.15
רון: קרוקודייל דנדי 2 4.30, 7, 9.15
רב־אור:
רב־אור 1: מוכת ירח 6.45, 9.15
רב־אור 2: נישואים פיקטיביים 6.45, 9.15
רב־אור 3: מפגש גורלות 6.45, 9.15
אורלי: החבר של החברה שלי 7, 9.15
קרן אור המחודש: לול 5, 7.15, 9.15
פאר: פרנטיק 4.30, 7, 9.15

נתניה
שרון: הקיסר האחרון 5, 7, 9.15
אבתר: קרוקודיל דנדי 2 5.30, 7.30, 9.30

חולון
סבוי: שם המשחק 5, 7.15, 9.30
מגדל: פרנטיק 7.30, 9.30
ארמון: בשם העם 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: טירונות 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: מלחמת השחקים 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: נישואים פיקטיביים 7.45, 9.45
היכל 2: המשימה מיאמי 6.45, 9.15
היכל 3: הקיץ של אביה 7.45, 9.45

עפולה
כיסתיון: טירונות 9.30

ראשון־לציון
רון 1: ניעקב צעיר 6.45, 9.15
רון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5, 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה – התיאטרון הלאומי

הערב יום ה', 1.9

אנשים קשים: 20.30
תמלביש – בבימרתף: 20.30
סאלח שבתי: 20.30
תנפש חטובה מסצ'ואן – בבאר שבע: 20.30

שרותים ● עזרה ● התבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
אהרון — הוסיין 52, קופ"ח עין יהב 2

חולון
אהרון — הוסיין 52, קופ"ח עין יהב 2

ירושלים
אשר — ג. מסחרי ק. יובל

נתניה
קופ"ח מאוחדת — רח' הרב קוק 11

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
חן — ז'בוטינסקי 99

תל־אביב
שלמה המלך — שלמה המלך 78
קופ"ח מכבי — בן יהודה 26

חיפה
מירוני — הרצל 29

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244.
חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – פנימית, נשים
בקור חולים – ילדים
הדסה ע"כ – כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יכסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-431500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02-243358
ת"א – 03-226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229468 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה
בימי ב' ו־ה' – טל. 232732.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של הסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב – בימים א'–ה' בין השעות 21.00–24.00. בלילות שבת וערבי חג: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' כרבובבא 49, טל' 204449.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 04-546148. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 1 וליד הסופרמרקט. טל': 03-204869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32452. א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5461113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-986410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר־סבא — 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

סילוק מוקשים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — 101. טל' 08-222022. עפולה 101. בלמה טלפון — 065-93334. טבריה — 101. טל' 04-931401. נהריה — 04-923333. ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שח"ל בכיש רן, טל' 03-5610848.

מפם מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־1.9.88—7.9

יום חמישי 1.9

נצרת – 9.30 ח"כ אמירה סרטני – סיור באזור
כפר זלינה – 15.00 – אמירה סרטני – חוג בית
כפר קסוסם – 19.30 – אידריס מואסי – חוג בית
עברון – 19.30 – גיורא פורמן – מפגש צעירים/אסיפת־קיבוץ
כרמיאל – 20.00 – ויקטור בליט – חוג בית ספרדית
באר־שבע – 20.00 – בנגילה – חוג בית אצל משפ' גביש
כפר מצר – 20.00 – אברי בני – חוג בית
פרדס־חנה־כרכור – 20.30 ח"כ אלעזר גרנות – פתיחת מערכת הבחירות
תל־אביב – 21.00 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית אצל ברנרדו טריוסטר
ק. מוצקין – 21.00 – חנן ארז – פתיחת מערכת הבחירות

יום שישי 2.9

שישי שבת 2־3.9.88 בגבעת חביבה
סמינר למנהלי חוג בית מפ"ם
בהשתתפות: ח"כ אלעזר גרנות, חנן ארז, וולדי מורג, שרת דורון, נחום שור, צברי רובל, נעמי ריפתין

שישי שבת 2־3.9.88 בגבעת חביבה
סמינר לפעילי מפ"ם – אזור
בהשתתפות ח"כ אלעזר גרנות, וולאדי מורג, סבר פלוצקר

שישי שבת 2־3.9.88 בגבעת חביבה
סמינר לעובדי דפוס "פלאי" ו"מסדה" – בגבעתיים
בהשתתפות: ח"כ אלעזר גרנות, סבר פלוצקר

שישי שבת 2־3.9.88 בגבעת חביבה
סמינר לפעילי מפ"ם – קרית גת
בהשתתפות: ח"כ אלעזר גרנות, וולאדי מורג, סבר פלוצקר

עין השופט – 08.00 – אילן רגב – סמינר צעירים
גבעת חביבה – 09.00 – מטה הסברת בעל־פה במגזר הערבי
נצרת – 09.00 – וולאדי מורג – פגישת פעילים
דליה – 21.00 – וואליד צאדק – ערב חברים
נגבה – 21.30 – שושנה רון, אילן גילאון, אבו וילן, משה סוקר, אילן רגב, דני פלג – חוגי בית
עין השופט – 21.30 – מאיר פעיל – אסיפת חברים

שבת 3.9

סמינר פעילי באר־שבע בבית־יציב בבאר־שבע
בהשתתפות: גומס, אילן גילאון

ערמשה – 12.00 – חסיין פארס – סיור בכפר
מש חלב – 17.00 – ח"כ אמירה סרטני – חוג בית
כפר כסרא – 18.00 – מופארג' סלאלחה – ביקורי בית
דביר – 18.00 – אילן גילאון – מפגש צעירים
יטה – 19.00 – ח"כ אמירה סרטני – חוג בית
עדן – 20.00 – גומס – חוג בית
ראשון לציון – 20.30 – ח"כ אלעזר גרנות – חוג בית
גיקאי – 21.15 – ח"כ יאיר צבן – שיחת קיבוץ
מזרע – 21.30 – אלישע שפירא – שיחת קיבוץ
יד מרדכי – 21.30 – דרור נבו, אורי יזהר – שיחת קיבוץ

יום ראשון 4.9

יום עיון לפעילי הקבה"א – מגוייסי מערכת הבחירות
משעה 8.30 עד 19.00 בגבעת חביבה
בהשתתפות: ח"כ אלעזר גרנות, חנן ארז, אמרי רון, גומס, אבו וילן, גיורא ריפתין, פיני גרוב, וולאדי מורג, נחום שיר, מרטין בר־מורה, אבישי גרוסמן

דלית אל־כרמל – 13.00 – ח"כ אמירה סרטני, טובה נחתומי, מריקה – ביקורי בית
הרצליה – 17.00 – אברהם כהן – מועצת פועלים ביידיש
כפר סמיע – 18.00 – מופארג' סלאלחה – ביקורי בית
עספיה – 18.00 – ח"כ אמירה סרטני, טובה נחתומי, מריקה – חוג בית
צוותא ת"א – 18.00 – קפה פוליטי "ספרות ישראלית" – בהשתתפות: מאיר פעיל, יעקב בסר, גבריאל מוקד, נעים עריידי
אום אל־פחם – 18.00 – ח"כ גדי יציב – חוג בית
מרחביה – 18.30 – שושנה רון – סדנת חברות במועדון לחבר
טבריה – 19.00 – וולאדי מורג – מטה בחירות
ירושלים – 19.00 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית אצל ערן חייט
חולון – 19.30 – מטה בחירות עם נציגנו במ.פ
חדרה – 19.30 – פיני גרוב, מישל אלמליח – אסיפת חברים
בית־שאן – 20.00 – דני גל – חוג בית
רמת־גן – 20.00 – וואליד צאדק – חוג בית
ראשל"צ – 20.00 – בנגילה – חוג בית אצל משפ' חלוי
ירושלים – 21.00 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית אצל דליה עמוס
געש – 21.15 – ח"כ אלעזר גרנות – אסיפת חבר ים

יום שני 5.9

רמת־גן – 10.00 – שושנה סיוון, טובה נחתומי, רות ירדן – מפגש ותיקות התנועה
מרכז – 11.30 – חנן ארז – משלחת שוה"צ
כפר נעאר – 18.30 – מופארג' סלאלחה – ביקורי בית
תל־אביב – 19.00 – בנגילה – מזכירות לקראת השנה החדשה
תרת עלית – 19.00 – אליהו לחב – חוג בית
ירושלים – 20.30 – ויקטור שם־טוב – חוג בית אצל אברהם כהן
נשר – 21.30 – אילן גילאון – אסיפת חברים
שער העמקים – 21.30 – שושנה רון, דרור נבו, שמואליק בירן

יום שלישי 6.9

כפר סבא – 10.00 – דב ברניר – בית אבות "מבריא"
שרכז הגליל – 15.00 – וולאדי, מורג, מופארג' סלאלחה – סירו באזור
מגף ת"א – 17.00 – ח"כ אלעזר גרנות – חוג בית
באר־שבע – 18.30 – נטע מן, פנחס תגין – מועדון ביידיש לעולי בריה"מ
בית כאן – 19.00 – וולאדי מורג – חוג בית
ק. שמונה – 19.00 – שושנה חן – ערב חברות
ק. גת – 19.00 – ח"כ יאיר צבן – אסיפת חברים
ת"א – 19.00 – ח"כ אמירה סרטני, אריה צוקר, משה מזרחי. כנס מורים בבית ראשוני פועלי ציון רח' ברנר 14
כפר־סבא – 19.30 – יצחק שושני ערב לזכרו של חוה לוי ז"ל
רמלה – 19.30 – חסיין פארס – חוג בית
נהריה – 19.30 – חווקה גרוסמן – חוג בית אצל דני גלזר
כפר ולפה – 20.00 – נתן בקלר – חוג בית
עפולה – 20.00 – סימוח שוויצר – חוג בית רוסים
נס־ים – 20.30 – ח"כ אלעזר גרנות – חוג בית אצל גירה ענבר
רמת־נבעתיים – 20.30 – דב פלג – חוג בית אצל משפ' יוריה
ת"א – 20.30 – ח"כ גדי יציב – מועדון דור המשך
שובל – 21.15 – גומס – אסיפת חברים

יום רביעי 7.9

לוד – 09.00 – ח"כ אמירה סרטני – יום בישוב
רמת גן – 10.00 – ד"ר יהושע רש – מסיבת ראש השנה
כפר שיבלי – 18.00 – אפרים רוזן – חוג בית
קרית טבעון – 19.00 – וולאדי מורג מטה בחירות
תל־אביב – 19.00 – ח"כ אמירה סרטני – מפגש לשנה חדשה
דבוריה – 19.00 – אילן גילאון – דור צעיר
שובל – 20.00 – אפרים רוזן – חגו בית
אילת – 20.30 – גומס – כנס אזורי
קרית אונו – 20.00 – ח"כ אלעזר גרנות – פגישת חברים תגיגית
שדיד – 20.00 – נתן בקלר – חוג בית אצל משפ' צרפתי
העוגן – 21.00 – פיני גרוב, מישל אלמליח, יוסי סולומון
חוגי בית – 21.30 – אילן גילאון, שרה דורון, מיכאל רועה, מוניקה פולק

איגוד מקצועי
יום ב' – 5.9

ירושלים – ועידת הסתדרות פועלי מתכת, חשמל ואלקטרוניקה. צירינו בוועידה מתבקשים להקדים במחצית השעה לשם התייעצות

מרכז – 17.00 – תא אחיות בהשתתפות: ח"כ אמירה סרטני, שולה ברקן נעמי ריפתין

יום ד' 7.9

19.45 – ועידת הסתדרות פועלי בניין בשפיים באולם הקונגרסים צירינו בוועידה מתבקשים להקדים במחצית השעה לשם התייעצות

מרכז – 14.00 – מטה הבחירות של ההסתדרות והאיגודים המקצועיים
מרכז – 17.00 – תא ארגון עובדי צה"ל. בהשתתפות: דב אלקנתי, שמואל קלור

מטה יום בחירות

ביקורים של גיורא ריפתין, חנרי אלקסלסי, גלעד חרזוי
יום שישי 2.9 – בית־שאן, כפרי העמק, עפולה, מגדל העמק.
יום ראשון 4.9 – רמת־גן, רמת השרון, בני־ברק
יום שני 5.9 – הרצליה
יום שלישי 6.9 – חיפה וחקריות
יום רביעי 7.9 – נתניה
יום חמישי 8.9 – פתח תקוה, חדרה

עדויות בפני ועדת החקירה למערכת הבריאות

מבנים וציוד ישנים, תקציבים דווקא לבתי"ח עתיקים וכושלים

רונית תמרי

"אין הגדרה של שירות הבריאות שוכאי לו האזרח, לא ברמה הממלכתית וגם לא ברמה של קופות החולים המבטחות. והנפגעים מכך הם האזרחים", אמר ד"ר משה רווח, מנהל המרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, בעדותו שלשום בוועדת החקירה הממלכתית לנושא הבריאות.

כל סוגי ההשתלות הם כיום מחוץ לסל השירותים שלו זכאי האזרח, ורק מי שצובר כסף מצליח לצאת לחו"ל לניתוחים כאלה.

בעיה אחרת במערכת הרפואית היא חוסר השיוויוניות בתקצוב בתי החולים, אפילו כאלה שמספר המיטות בהם דומה. אין כיום תקציב רציני למימון פתח וכלאי של מבנים וציוד.

בבית"ח רמב"ם למשל, חסרים כ־5 מיליון דולר להחלפת ושיפוץ ציוד מתבלה ומבנים ישנים. יש בו מבנה אשפוזי בן 50 שנה, אשר המערכות בו לקויות, המעליות נתקעות עם חולים בדרך לחדרי הניתוח, שגם הם, גילם יותר מ־30 שנה, הם אינם מתאימים לתפקידם, וכדי להמשיך להפעילם הושקעו כספים רבים בשיפוצים של טלאי על טלאי.

בבית"ח רמב"ם משתמשים בציוד הרדמה שגילו 12 שנה ובמכשירי הנשמה בני 17 שבמקומות אחרים יצאו מהמחזור.

לדברי ד"ר רווח, הרופאים אינם מקדישים את מלוא מרצם לטיפול בחוליהם בבתי החולים, כיוון שהם עסוקים ברפואה הפרטית. מהם מקבלים חולים בביתם שקודם לכן טופלו על־ידם בבית"ח, או שחולים פרטיים ממשיכים את הטיפול בבית"ח אצל אותו רופא. תופעות אלה אסורות לפי התקנות אך כיום לא ניתן להתגבר על תופעה זו. לדעתו, חשוב להשיג תווים אישיים עם רופאים בכירים על מנת לפתור את הבעיה.

ד"ר רווח אמר עוד, כי בעיית חולים של המערכת הן היעדר רוטציה בקרב מנהלי מחלקות בבתי החולים, ותוסר תיאום מספיק בין המרפאות של קופ"ח למרפאות החוץ של בתי החולים.

עדה אחרת שמסרה עדות חמורה על הנעשה במערכת הרפואית היתה ד"ר נעמי שמידט, מומחית לרפואת המשפחה. ד"ר שמידט העירה על מחלקות בבתי חולים שאין רושמים בהן דבר בגיליונות הרפואיים של החולים, על בי"ח בירושלים הפועל במבנה ישן שאינו מתאים המנוהל בצורה לקויה עם שירותי מעבדות בעייתיים. ביה"ח זה קיבל פתאום אישור להרחיב את המחלקות השונות במקום לפתוח מחלקות כאלה בבתי חולים כהם קיימת תשתית מתאימה.

בי"ח נוסף משגב לדך, צריך להיסגר בכלל, בגלל שורה של מחדלים חמורים בשנים האחרונות, אמרה. גם בי"ח זה הורחב ונפתח מחדש, ומופעל על־ידי אותו צוות שנכשל בעבר.

משלחת טכנולוגית יצאה להונגריה

אבשלום קווה

משלחת טכנולוגית ראשונה יצאה אתמול להונגריה בראש המשלחת עומד יו"ר לשכת המהנדסים יצחק רז, והיא אמורה לחתום על אמנה לשיתוף פעולה בתחומי הנדסה עם הארגון המקביל בהונגריה. מטרת המשלחת, להבין את הקרקע להרחבת היצוא וליצירת קשרים כלכליים עם ההונגרים וגם לבחון את האפשרויות של פתיחת ערוצי תקשורת בנושא זה עם הבולגרים והרוסים.

מבצע בדיקת לחץ דם בקופ"ח

רונית מורגנשטרן

קופת חולים הכללית תפתח בשבוע הבא במבצע ארצי לבדיקת לחץ דם. המבצע יתחיל ביום שני ויימשך עד יום חמישי אחה"צ. ברחבי הארץ יוקמו עשרות מוקדים לבדיקה ולהסברה.

הבדיקות יבוצעו על־ידי אחיות ומחנכות לבריאות בפיקוח הרפואי. הנבדק יקבל תדריך לגבי המשך הטיפול אם יידרש, וחומר הסברה. מטרת המבצע הוגדרה כהעמקת הטיפול המונע ביתר לחץ דם, והעלאת המודעות הציבורית.

● צוות ממחלק הסמים במשטרת ירושלים, בראשותו של רס"ר ג'ילבר לוי, לכד הלילה שלושה צעירים בבני 28 המוכרים היטב למשטרה, כשברשותם אריזות ניילון, אשר הכילה בתוכה חומר החשוד כהרואין במשקל של 13 גרם.

השופט לשעבר דב איתן יצטרף לסנגורי דמיאניוק

בצלאל עמיקם

השופט לשעבר רב איתן יצטרף לצוות הפרקליטים המגינים על ג'ון דמיאניוק. בצוות יהיו יורם שפטל המנהל את ההגנה, וכן העו"ד האמריקאי פול צ'ומק. ערעורו של דמיאניוק יישמע בספטמבר בפני הרכב של חמישה שופטים של בית המשפט העליון. משפחתו של דמיאניוק הזמינה את דב איתן לארה"ב, בהסכמת ובהמלצת יורם שפטל, והוא קיבל את אישורם להצטרף להגנה. דמיאניוק עצמו טרם נפגש עם איתן, ולא נתן עדיין את הסכמתו למינוי.

מגילה לגיל הזהב

השחקנית גילה אלמגור משלמת 10 שקלים לשקית מנות חג לקשיש", אתמול בת"א. לקשישים, בפתיחת מבצע "חג שמח לקשיש". (צלום: ישראל סאן)

אסירים ביטחוניים התפרעו בכלא שאטה ורגמו סוהרים

כתבנו בעמק

16 אסירים ביטחוניים מכלא שאטה, שהתפרעו שלשום, הושמו אתמול בצינוק ונקטו נגרם אמצעי משמעת חמורים. התתפרעות החלה לאחר שאחד העצירים היכה את אחד הסוהרים בפניו. אסירים רגמו את הסוהרים בחפצים שונים, וציוד ורכוש של הכלא חובל.

הסוהרים המותקפים הזעיקו תגבורת ובעזרתה השתלטו על המתפרעים. נודע, כי אתמול היה מתוח בין כותלי הכלא. ההנהלה החליטה לנקוט צעדים משמעתיים נגד האסירים המתפרעים ושללו מהם הטבות שונות. במקביל מינה גונדר לוי שאול צוות בדיקה פנימי לחקור את נסיבות ותקרית.

המוח שמאחורי מלחמת הכוכבים משבח חלקה של ישראל בפרויקט

דליה שחורי (ארה"ב)

הפיזיקאי אדוארד טלר, הידוע כ"אבי פצצת המימן" וכאיש ששכנע את הנשיא רייגן ש"היוזמה להגנה אסטרטגית" (מלחמת הכוכבים) היא אפשרית מבחינה מדעית, אמר אתמול על חלקה של ישראל ב"מלחמת הכוכבים", כי הישראלים עובדים קשה בפיתוח טילים לטווח קצר, וזו עבודה חשובה מאוד.

פרופ' טלר התעמת במכון "הריטייג'" בוושינגטון עם פרופ' אלברט קארנסדייל מאוניברסיטת הרווארד, על אפשרויותיה הטכנולוגיות של מלחמת הכוכבים. פרופ' קארנסדייל טען, כי הפרויקט אפשרי בטווח הארוך, אך על בסיס הידע הקיים, לא ניתן לממש אותו. לדעתו, הדיבורים על פריסה ניסיונית קרובה של התוכנית מזיקים, ומעודדים כוננות סובייטית להצבת טילים כבליסטיים, מול היעדר תשובה אמריקנית הולמת.

פרופ' טלר המליץ לערוך ניסויי פריסה ללא שהות, תוך כדי פיתוח התוכנית, מבלי להתלבט יותר מדי, לדבריו, רק ניסויים כאלה יוכלו לתרום לקידום ממשי של התוכנית.

1,000 דרוזים יעלו לרגל לאל ביידה שבדרום לבנון

יהודה צור

יותר מאלף דרוזים מהגולן ומהגליל יעברו היום דרך מעברי הגבול לתוך רצועת הביטחון כדי לבקר באל ביידה, המרכז הרוחני של העדה, ליד חצביה. יהיו בהם יותר מחמש מאות דרוזים מהגולן, שקיבלו היתר ע"פי רישום מוקדם של כוהני הדת להצטרף לביקור, שהוא שיא דתי ורוחני כפולחן הדרוזי.

כשש מאות דרוזים מן הגליל ומהכרמל מצטרפים למסע, שנערך ביוזמתו של המנהיג הרוחני של העדה, השייח' אמין טריף.

ישראל תומכת ביוזמה, שנועדה להדק את הקשרים בין הדרוזים בלבנון לאחיהם בתחום בישראל. מקווים, שמתן ההיתרים לדרוזים מהגולן ימתן את המגמות הקיצוניות בקרבם.

תדיראן מכרה את משרדיה — ויושבת בהם בשכירות

אודי נחשון

קבוצת תדיראן מכרה את בניין ההנהלה שלה בגבעת שמואל לחברה זרה תמורת כ־15 מיליון דולר, ותדיראן תמשיך להחזיק בו את משרדיה בשכירות. הנהלת תדיראן דיווחה לבורסה, כי ההסכם למכירת בניין ההנהלה נחתם ב־2 באוגוסט, אולם עד אתמול לא יכלה הבורסה לקבל מהחברה הבהרות נוספות בעניין.

בתדיראן מבקשים לממש נכסים כדי להחזיר אמצעים כספיים לקופת החברה. הקבוצה סיימה את '87 בהפסדים, ולמרות ציפיות לשיפור במצבה הכספי השנה, חוששים כי המאזן החצי־שנתי של '88, שיפורסם בקרוב, יראה החמרה בהפסדי הקבוצה, עקב קשיים מתמשכים במרכזית מסעליה.

הוארך מעצרם של 3 החשודים בסיוע לבריחתו של הרצל אביטן

זהבה מוזס

אתמול הוארך מעצרם של אברהם מלכה, המכונה בבר, של יצחק ביטון ב־11 יום, ושל יפה מלכה ב־9 ימים. השלושה חשודים בסיוע לבריחתו של הרצל אביטן.

בתחילת הדיון, הגיש נציג המשטרה מפקח משה מצליח לשופטת קלסר עב־כרס וכו חומר סודי. מהחומר מתברר, לדברי השופטת, כי יש חשד לקשר משותף של כל שלושת החשודים לסיוע הבריחה.

על־פי החשד פנה יצחק ביטון, בן אחותו של הרצל אביטן, למלכה, שרק לפני חודשיים השתחרר מהכלא וביקש ממנו שישיג את מפתח דירת אחותו יפה. המשטרה חושרת שאברהם מלכה שלח את גיסתו תמי, העצורה אף היא בידי המשטרה, למקום עבודתה של יפה. זו מסרה בידיה את מפתח דירתה.

המפתח הונח מתחת למרבד בפתח הדירה ומשם נלקח בידי הרצל אביטן.

לגירסת המשפחה, יצחק ביטון בא לבית אמו שושנה, שהיא אחותו של הרצל אביטן ושם מסרה לו האם, כי הרצל נמצא בביתה. היא ביקשה ממנו כי יסיע אותו במכוניתו. ביטון ניסה להתנגד, טוענת המשפחה, אך הרצל איים כי יפגע בעסקו החדש.

כזכור היה ביטון נהגו של הרצל אביטן והסיע אותו במכוניתו. מאוחר יותר ניסתר והביא את השוטרים עד לדירתה של יפה מלכה. שבה נלכר אביטן.

סנגורה של יפה מלכה, עו"ד משה יפתח טען, כי מרשתו לא ידעה כלל, כי היא מוסרת את מפתח דירתה להרצל אביטן. סנגורו של אברהם מלכה עו"ד משה מרוז טען, כי מרשו סבר שיצחק ביטון מבקש את מפתח דירת אחותו כדי לארח בחורה. כאמור השופטת קבעה כי ע"פי החומר שבידי המשטרה נראה, כי השלושה סייעו לבריחה.

עוד נודע, שגם גיסתו של מלכה, תמר, ואחותו של הרצל אביטן שהיא אמו של יצחק ביטון שושנה עצורים.

טלקס

● שעון הקיץ חסך 8.5 מיליון דולר

תקופת הנהגת שעון הקיץ הסתיים במוצאי שבת ומחוגי השעון יוזזו אחורה בשעה אחת. דו"ח מסכם שהוגש לשר האנרגיה והתשתית, משה שחל, מראה, כי במהלך 147 ימי הנהגת שעון הקיץ, חסך המשק קרוב ל־8.5 מיליון ש"ח שהם כ־1.5 אחוזים מכלל יצור החשמל. כן מגלה הדו"ח כי שיעור החיסכון בחשמל גדל מדי קיץ שבו מונהג השעון, מאחר שהציבור לומד לנצל את הזזת המחוגים. השר שחל אמר, כי הנהגת שעון הקיץ הוכיחה עצמה, וכי שביעות הרצון ממנה הקיפה את כל האוכלוסיה, כולל רוב האוכלוסיה הדתית.

השר הוסיף, כי הנהגת השעון גם תרמה תרומה של ממש ליכולת הספקת החשמל בקיץ וכי יש לעגנה בחקיקה. השר אמר גם, כי ימליץ לממשלה להזיז את מחוגי השעון ביולי ובאוגוסט בשעתיים, כפי שנהוג בארצות אחרות, כדי להגביר את החיסכון בחשמל. (שע"ת)

● אסף הרופא זכה בעוד חצי מיליון דולר

בית החולים אסף הרופא קיבל בימים אלו, חצי מיליון דולר, שהם חלק מתרומה של 1.5 מיליון דולר. יחד עם מיליון דולר, שתרם ארמנד האמר לפני כחודשיים תאפשר למרכז הרפואי, לחחיש את השלמת בניין המחלקות הפנימיות, ע"ש עליזה בגין ז"ל.

התרומות תאפשר את פתיחת מחלקת העיניים בבניין החדש תוך זמן קצר.

● הציירת מדלי תורמת ביתה לאמנים

הציירת הצפתית הנודעת אן מדלי חגגה השבוע את יום הולדתה ה־92 והודיעה, כי היא תורמת ביתה המפואר בלב קרית האמנים בצפת לעיריית צפת לשימוש אומנים כמקום אירוח מכל הארץ.

ראש העיר הודה לציירת ואיחל לה אריכות ימים. עתי"ם

● קונסוליה של צרפת בצפת ובקריית שמונה

שגרירות צרפת בישראל תפעיל בקרית־שמונה ובצפת קונסוליות, שיגישו שירותים לבעלי אזרחות צרפתית ויסייעו למבקשים אשרת. סיכומים על כך הושגו בין ראשי ערים אלה לקונסול בחיפה.

בשלב ראשון יפעלו הקונסוליות אחת לשבועיים, אולם בעתיד, בהתאם לדרישות הקהל, הן יפתחו לזמן רב יותר. עתי"ם

● ילדים בוולפסון קיבלו משחקי פזל

ילדים בגילאי 6־2, המאושפזים בביה"ח וולפסון בחולון, הופתעו אתמול לקבל שי, משחקי פזל מסדרת ה"לוח החכם" בצירוף ברכה: היה בריא ילד ובא ללמוד. את השי העניקו להם אגודת ידידי ביה"ח בחסות עופרה שרון, רעיית ראש העיר, וחברת אורפז מ.פ.ה. למשחקי פיתוח חשיבה.
אשר שילוני

● 70 גני ילדים יחוברו לרשת מצוקה

70 גני ילדים בבת־ים מחוברים לרשת מצוקה, אלחוטית. באמצעותה אופשר להזעיק עזרה בשעת הצורך. השנה תופעל לראשונה יחידת אבטחה שתכלול שוטר, איש ביטחון ושני תלמידי תיכון שיסיירו למפקח על ביטחון הילדים.
אשר שילוני

ברוך מצלאוי הואשם בקשירת קשר לרצוח הפועלים הערבים

עתי"ם

ברוך מצלאוי בן 20 מ־3 העצורים מאור יהודה החשודים בתיכנון לרצוח פועלים ערבים בצריף באזור התעשייה בעיר הואשם אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בהחזקת בקבוקי תבערה ורימון עשן ובקשירת קשר לרצוח בני מיעוטים.

התובע עו"ד אברהם טל מציין בכתב האישום כי ב־21 באוגוסט אחר חצות, קשר הנאשם קשר עם בנימין סעדה ויעקב בטש (שני העצורים האחרים בפרשה) להכין בקבוקי תבערה, לזרוק אותם על צריף באזור התעשייה באור יהודה שבו מתגוררים ערבים, להצית את הצריף ולגרום בזדון למותם לאחר שינעלו אותם מבחוץ.

בנימין סעדה, נטען בכתב האישום, ביקש משכנו להסיעו לתחנת הדלק כדי להביא דלק למכוניתו, שכביכול נתקעה בלי דלק. השכן נענה לבקשתו. הנאשם ושני שותפיו מילאו 3 בקבוקי בירה שמצאו ברחוב בדלק שהביא סעדה, ותחבו בראש כל בקבוק סחבה וניירות.

מצלאוי קיבל מסעדה רימון עשן שהיה ברשותו ויחד עם שני שותפיו איחסן את בקבוקי התבערה ורימון העשן בחנותו של אביו של סעדה. ב־21 באוגוסט, אחר חצות, פגש הנאשם את סעדה באור יהודה, סיפר לו שנעל את הצריף שבו ישנו הפועלים באמצעות מוט ברזל. הוא ביקש שימסרו לו את בקבוקי התבערה ורימון העשן כדי לזרוק אותם על הצריף. סעדה מסר למצלאוי את מפתחות החנות והלה הוציא מתוכה שקית, שבה היו בקבוקי התבערה ורימון העשן ולקח אותה על אופניו.

הנאשם נבהל כנראה מגודל המשימה וזרק את רימון העשן ובקבוקי התבערה בחצר ביתו ברחוב הרצל באור יהודה. כתב האישום מייחס לברוך מצלאוי גם אשמה של שיבוש הליכי משפט, משום שמסר הודעה כוזבת במשטרה כי הוא חושד בארם בשם מאג'ד אלמשעל, שזרק את רימון העשן ובקבוקי התבערה.

היום אמורה המשטרה לבקש את הארכת מעצרו של מצלאוי עד תום ההליכים.

נחשפה רשת שנהגה להעביר סמים מצפון הארץ למרכזה

קובי מנדל

משטרת חיפה חשפה רשת גדולה שהפיצה סמים ממטולה למרכז הארץ. חברי הרשת העבירו את הסם מסוג חשיש באמצעות נהג אגד שעבד בקו מטולה־ת"א. בית משפט השלום בחיפה עצר אתמול שלושה חשודים בהשתייכות לרשת הסמים. חשוד נוסף שוחרר בערבות. בין החשודים, שניים מתושבי מטולה, ותושב זכרון יעקב.

נציג המשטרה רס"ר יעקב גבע טען אתמול בבית המשפט, כי ישעיהו לוין בן 37, ממטולה נהג אגד, העביר כמויות גדולות של חשיש בנסיעותיו ממטולה למרכז הארץ. ביזי היתר העביר, על־פי החשד, 4.5 ק"ג חשיש למסעדה בזכרון יעקב, הנמצאת בבעלותו של חשוד אחר בפרשה.

לוין הודה בעבירות שמייחסת לו המשטרה וסיפר לחוקריו, כי העביר חשיש במשקל של 20 ק"ג שקיבל מתושב מטולה. השופט האריך את מעצרו של ישעיהו לוין ב־15 יום.

חשוד אחר ויקטור נקש בן 37, אף הוא ממטולה, נעצר אתמול ל־15 יום.

חשוד אחר בהשתייכות לרשת הסמים גדעון אשכולי בן 31, מזכרון יעקב נעצר כחשוד באחזקת סמים ובסחר בסמים.

המניות החופשיות עלו באוגוסט ב־1.9%

גלגלי הבורסה

אלחנן הורוביץ

אתמול, ביום המסחר האחרון של חודש אוגוסט, חל שיפור ניכר במניות החופשיות ובלטו הביקושים לאיגרות־חוב.

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.05%. ערך השוק של המניות החופשיות גדל ב־0.23%, בעוד שמניות־ההסדר ירדו ב־0.03% בממוצע.

בחודש אוגוסט עלה מדד המניות הכללי ב־1.22%, ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־1.92% ושל מניות ההסדר גדל ב־0.89%.

במחיר המינימום של 93% מע"נ מכר אתמול בנק ישראל את אג"ח מסוג "עתידי" בערך נקוב של 40 מיליון ש"ח. ההזמנות להן הסתכמו ב־145 מיליון ש"ח.

במסחר רב־צדדי במניות לפני הצהריים עלו רק 4 שערים (של כלל תע"ש אל"ף ב־1%, ים המלח ב־1%, פטרוכימיים ב־0.7%, דיסקונט השק' ב־0.3%). הירידה הגדולה ביותר היתה ב־2.7% (ביואל).

במסחר בשערים משתנים אחרי הצהריים עלו 14 שערים, לעומת 6 שירדו ו־9 שנשארו בלי שינוי.

הודעה בדבר בקשה לפירוק חברה ע"י בית המשפט

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק אזרחי 1848/88

בענין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג—1983

ובענין: פרוק חברת אלרדטה מחשבים (1987) בע"מ מרח' הנחושת 8 רמת־החייל, תל־אביב 69710.

המבקשת: אי.איי.אם. אינטרנשיונל אלקטרוניקס בע"מ, מרח' אמיל זולה 8 פתח־תקוה, ע"י ב"כ עוה"ד מ. קריצמן ו/או י. זאבי, מרח' אבן גבירול 73 תל־אביב, 64046.

נמסרת בזה הודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל על ידי בית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו הוגשה ביום 27.6.1988, וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני ביהמ"ש היושב לדין ביום 30.11.1988, בשעה 8.30.

וכל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו ואם באמצעות עורך־הדין שלו, העתק מן הבקשה הזאת יינתן לכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש זאת מן החתום מטה, בשלמו את התשלום הקבוע בעד העתק.

יוסף זאבי, עו"ד,
רח' אבן גבירול 73, תל־אביב, 64046

הערה — כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה, בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או הפירמה, או זהוי פירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך־דין) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי־הצהריים של יום 28.11.1988.

בעל חברת בנייה נתפס כשברשותו 6 ק"ג הרואין

זהבה מוזס

משטרת מחוז ת"א עצרה אתמול ארבעה תושבי ראשל"צ כחשודים בחברות ברשת שייבאה סמים מהולנד. כמו כן נתפס ברשותו של אחד החשודים בן 11, בעל חברת בנייה, כ־6 ק"ג הרואין.

עקב פעילות מבצעית ומודיעין של מפלג הסמים ביחידה המרכזית שבמשטרת מחוז ת"א ואנשי המכס, נעצר תושב ראשל"צ בעת שקיבל לידיו חבילת דואר שנשלחה מאמסטרדם שבהולנד. על־פי החשד הוחבאו בתוך שני מכשירי הרדיו טייפ וב־2 זוגות רמקולים, שהיו בחבילה, כשישה ק"ג הרואין.

עם מעצרו של החשוד כייבוא הסם, נעצרה גם אשתו בת 32, ויש בן 30 וחשודה נוספת בת 34 כחשודים בחברות ברשת. כל החשודים יובאו היום לדיון בהארכת מעצרם.

חוקרי מפלג הסמים בת"א מציגים את הרמקולים והטייפים שבהם נמצא ההרואין (תצלום: מאיר פרטוש)

67 ערבים מהגדה נעצרו על שהיה בלתי חוקית

יהודה צור, קובי מנדל

שישים ושבעה ערבים מהגדה המערבית נעצרו אתמול לפנות בוקר במבצע גדול של משטרת מרחב הגליל באשמת שהייה בלתי חוקית בתחומי מדינת ישראל.

מדובר בעובדים מן הגדה שכבר זמן רב נשארים ללון בישובי שהם עובדים בהם, בעיקר מאז שהחלה האינתיפאדה.

הפשיטה היתה בעכו, משגב, כרמיאל, נהריה, מעונה, ובשפרעם. המשטרה מבקשת למנוע שהייה בלתי חוקית של עובדים מן השטחים בישראל.

לוגסי הכחיש שהשתתף ברצח הכפול בסופרמרקט

עתי"ם

פודספר לוגסי בן 57, הנאשם המרכזי בשוד וברצח הכפול בסופרמרקט "המרכז" בירושלים בחודש נובמבר '87 הכחיש אתמול, כי היה מעורב ברצח מנהל הסופרמרקט רפי וייצמן וקצין הביטחון זכריה מימוני.

לוגסי סיפר לשופטי בית המשפט המחוזי בירושלים כי הוא וחברו, הנאשם מחלוף בן חיים, הגיעו לסופרמרקט כדי לשדוד את הכספת. לוגסי הודה ששדד את כספת הסופרמרקט וגנב מתוכה אלפי שקלים, אך הכחיש כי היה רוצח הרצח של ויצמן ומימוני.

הקרן למען בטחון ישראל

פינה חמה ללב"י

השבוע

☆ ספורטאים תורמים:
שחקני נבחרת הנוער בכדורסל
400 ש"ח

☆ התרומה הצעירה:
תלמידי ביה"ס הממלכתי האזורי מעלה הגליל
257 ש"ח

☆ לזכרו של...
גב' סטפניה ארטמן תרמה 800 ש"ח לזכרו של בעלה פרופ' מיכאל ארטמן ז"ל

היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (א־ניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

הסוכנים: לא יהיה גז בחגים
שחל: להשבתה אין כל הצדקה

בבית החולים פוריה היה אתמול מחסור בגז ◻ מחסור היה גם בחיפה ובחדרה

חיים מרגלית, שעי"ה

לא יהיה גז בישול בחגים — מזהיר אירגון סוכני הגז. הסוכנים טוענים, כי משרד האנרגיה ומינהל הדלק אדישים לתביעותיהם. הם טוענים, שכל עוד לא יפגש השר שחל עם ראשי הארגון הם ימשיכו לשבות. אברהם פרידמן יו"ר ארגון סוכני הגז אמר, שכבר עתה יש מחסור בגז בישול בחיפה ובחדרה.

בבית החולים פוריה היה אתמול מחסור חמור בגז.

לדברי פרידמן, נציגי האירגון הציגו את ספרי החשבונות שלהם, שנבדקו על־ידי מומחים, שמינה שר האנרגיה משה שחל לפני ראשי מישרד האנרגיה. אלה מנסים להתנער מהמלצות המומחים ומציעים לקיים בדיקות חדשות. ראשי האיגוד מוכנים לבדיקה החדשה. לדבריהם, זו אינה מתבצעת בגלל סירובו של השר שחל להיפגש עמם.

ראשי הארגון מדגישים, כי האחריות לשביתה היא של ראשי משרד האנרגיה. הם דוחים את דברי ד"ר ארד מנכ"ל משרד האנרגיה, הטוען, כי השימוש בחשמל זול מגז בישול. לפי הנתונים שלהם, העלות החודשית לגז בישול מסתכמת בכ־6 ש"ח בחודש.

— שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, אמר כי דרישות סוכני הגז אינן מתקבלות על הדעת ולהשבתה אין כל הצדקה. השר אמר כי משרד האנרגיה ניסה להתדיין עם סוכני הגז מתוך רצון לפתור את הנושאים השנויים במחלוקת, אך ספקי הגז דחו כל פיתרון אפשרי. שחל ציין, כי דרישת הסוכנים לשלם להם כספים בגלל ויכוח על חוב לשלטונות מס הכנסה, מנוגדת לחוק ובלתי מוצדקת. לדבריו באמצעות השביתה לא ישיגו סוכני הגז דבר והתוצאה תהיה שציבור הצרכנים יעבור לשימוש בחשמל במקום בגז.

חביבה רייק ואנצו סירני הונצחו בבולים

עתי"ם

הופעת בולים לזכרם של חביבה רייק ואנצו סירני, שנצנחו במלחמת העולם השנייה מאחורי קווי אוייב בהונגריה כדי לסייע ליהודים והוצאו להורג ע"י הנאצים, לוותה בטקס חגיגי שנערך אתמול בבית הדואר המרכזי בירושלים.

בטקס השתתפו שר הכלכלה והתקשורת גד יעקובי, ראשי המשטרה, נספח התרבות בשגרירות איטליה בישראל כמו ראשי ונציגי הצנחנים והקיבוצים שאליהם השתייכו הצנחנים שנרצחו. את הטקס פתח מנהל השירות הבולאי ינון ביילין.

נציג הצנחנים רחבעם אמיר הודה לשר התיקשורת ולשיווק הבולאי על הוצאת הבולים והביע משאלה להנציח עוד ארבעה צנחנים שהוצאו להורג ע"י הנאצים: אבא ברדיצ'ב, רפי רייס, פרץ גולדשטיין ויעקב בן יעקב.

שר התיקשורת העניק אלבום מיוחד עם הבולים החדשים לנציג הצנחנים, לנספח התרבות של איטליה, לקיבוצים הקשורים בנושא ועוד אישים.

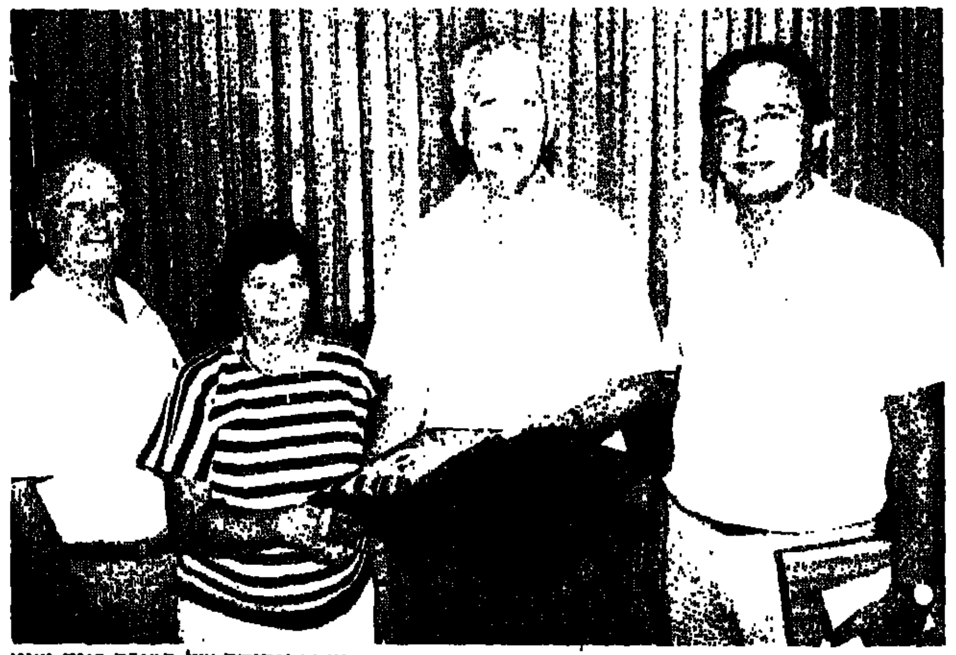

יצחק קאול (מימין), מנכ"ל רשות הדואר גד יעקבי, יהודית צומר אחותה של חביבה רייק ועוזי נרקיס בעת הטקס

עיצומים במפעלי "שטיחי כרמל"; איום השבתה במפעל של "תדיראן"

אורי נחשון, אבשלום קווה

שורה של סכסוכי עבודה במשק. העובדים בשני מפעלים של שטיחי כרמל פתחו אתמול בעיצומים. כל סניפי בנק דיסקונט נסגרו אתמול לחצי שעה בלי הודעה מוקדמת. ועובדי קבוצת הקשר בתדיראן מאיימים להכריז על סכסוך עבודה.

עובדי שני מפעלים של "שטיחי כרמל", שבבעלות ח"כ אברהם שפירא, פתחו אתמול בעיצומים. הם החלו להשבית מחלקות שונות במפעלים, לאחר שהתפוצץ מו"מ בין הנהלת החברה לוועד העובדים על פיטורי 80 עובדים.

לפני כמה שבועות הודיעה הנהלת חברת "שטיח כרמל", כי היא מתכוונת לפטר 120 עובדים ממפעלי השטיחים בקיסריה. בשלב ראשון החל מו"מ עם הוועד על פיטורי 80 עובדים. המגעים נמשכו כשבועיים, ונציגי העובדים טוענים, כי ההנהלה ביקשה לקצץ מהתשלום למפוטרים תשלומי הבראה ונלווים אחרים.

הוועד הודיע, כי לא יוותר על התשלומים, ובהתערבות מועצת הפועלים באור עקיבא, הוכרז סכסוך עבודה בשני המפעלים.

בתגובה לפיצוץ המו"מ, שלחה הנהלת החברה הודעות פיטורים ל־80 עובדים, והם הגיבו, כאמור, בעיצומים.

עובדי תדיראן מאיימים

כ־2,500 עובדי קבוצת הקשר בתדיראן, מאיימים להכריז על סכסוך עבודה אם ההנהלה לא תיכנס עימם למשא ומתן על הסכם עבודה חדש. ועד עובדי קבוצת הקשר מסרה אתמול, במסיבת עיתונאים בתל־אביב, כי נוכח מצבה הפיננסי העגום של החברה אין הם תובעים תוספות שכר, אלא תיקון עיוותים ברמי ההפרשות לפנסיה.

נציג הוועד עמי שכטמן הודיע, כי העובדים יעשו הכל כדי למנוע את סגירת המפעל. "ההנהלה היתה רוצה שנעשה את הכל כדי לסגור את המפעל", אמר שכטמן, "אבל אנחנו לא ניתן להם".

נציגי הוועד דחו את תוכנית ההבראה שהציגה לפני כשבוע הנהלת קבוצת הקשר. לטענתם, התכנית נעשתה בלי שיתוף הוועד. היא הוצגה לדבריהם, באוגוסט כשליפה מהמותן. תכנית ההבראה נעדרת כלי מעקב אחרי ביצועה. הוועד קבל על כי ההנהלה מעסיקה מספר ניכר של קבלנים למרות המדיניות הרשמית של ההסתדרות. כמו כן הטוענים שניהול מנופח מידי.

סניפי דיסקונט נסגרו

כל סניפי בנק דיסקונט נסגרו אתמול בלי הודעה מוקדמת בשעה 12 בצהריים, חצי שעה לפני מועד הסגירה הרגיל בגלל עיצומים שנוקטים עובדי הבנק. הם מוחים על הסחבת במו"מ על הסכמי השכר ל־88.

ועד עובדי הבנק טוען, כי הצעות ההנהלה אינן מספקות ובעצם אין בהם כלום. כנראה, כי הוועד יחליט עתה מדי יום על עיצומים שונים בלי התרעה מוקדמת. בהנהלת הבנק אומרים, כי הפערים בין דרישות הוועד להצעות ההנהלה אומנם גדולים, אולם אין זה נכון שהנהלת הבנק אינה מציעה דבר לעובדים במסגרת הסכם השכר החדש.

ראשי יישובים בצפון ובדרום מוחים על סגירת מוקדי מד"א

רופאי קופת חולים משביתים היום את בתי החולים מאיר בכפר סבא, העמק בעפולה ובית החולים הגריאטרי בית רבקה

רונית מורגנשטרן

רופאי בתי החולים של קופ"ח משביתים היום את ביה"ח מאיר בכ"ס, העמק בעפולה והגריאטרי "בית רבקה". הם השביתו במהלך השבוע את בתי החולים במחאה על ה"סחבת", לדבריהם, בכימימוש ההסדר לקיצור תורים שהגיעו אליו עם הנהלת קופ"ח לפני יותר מחודש.

יו"ר קופ"ח פרופ' צ'ירו סרבדייו העריך אמש, כי הסכם עם שאר המגזרים בבתי החולים קרוב ואז אפשר יהיה להתחיל בקיצור התורים לניתוחים בבתי החולים של קופ"ח.

ראשי ישובים בצפון ועיירות פתוח בדרום מתנגדים לסגירת מוקדי מד"א על־פי תכנית ההבראה שגיבשו משרדי האוצר והבריאות ושהנהלת מד"א חתמה עליה. ראש עיריית צפת, זאב פרל שמוקד מד"א יבוטל בעירו אמר שבצפת קרוב ל־208 אלף איש שמספרם מוכפל בעונת התיירות בקיץ. היא מוקפת מחנות צבא וביה"ח שבה משתמש כל הזמן בשרותי האמבולנסים של מד"א.

"זו שחיטת הפריפריה וחוסר התייחסות מוחלטת לקו העימות", אמר. ראשי הישובים בצפון מתכנסים היום לדון בסגירת המוקדים.

עמיר פרץ ראש מועצת שדרות שמוקד מד"א יבוטל גם בה טוען, שסגירת המוקדים בעיירות פיתוח בנגב היא זלזול מוחלט בהן, משום שאין מי שזקוק יותר למוקדי חרום מתושבי עיירות הפיתוח שאין בקרבתם בתי חולים. "ננהל מאבק נגד ההחלטה", אמר עמיר פרץ.

שתי ילדות בנות שבע: ילד בן 13 אנס אותנו

קובי מנדל

שתי ילדות בנות שבע וילד בן 12 מאזור זכרון יעקב התלוננו על אונס ומעשה מגונה שביצע בהם נער בן 13 במשך כמה ימים. לדברי הילדים, המעשים אירעו תוך כדי משחק בשטח ביה"ס במקום מגוריהם.

הנער, הלומד גם הוא בבית ספרם פיתה אותם בדברי מתיקה ולאחר מכן אנס את שתי הילדות וביצע מעשה מגונה בנער.

הורי הילדים, שהיו המומים מדברי ילדיהם, פנו למשטרת זכרון יעקב. זו החלה אתמול בחקירת המקרה בעזרת חוקר ילדים. החוקר גבה עדויות. כמו כן נחקר הנער החשוד בביצוע המעשה, אך הוא הכחיש בחקירתו את דברי שלושת הילדים. היום יתבררו תוצאות הבדיקה הרפואית שעברו השלושה.

קראוס: אין כל התקדמות בחקירת רצח חנן זגור

קובי מנדל

מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, מסר אתמול, כי לפי שעה אין כל התקדמות ברצח הילד חנן זגור בן 8.5, מקריית טיבעון, ובחקירת מבצעי הפיגוע במידרחוב.

לדבריו, המשטרה ממשיכה לחקור שני מקרים אלה, הן בכיוון הפלילי והן בכיוון חבלני. מפכ"ל המשטרה, שלל את ההשוואה בין רצח הילד למעשי רצח אחרים של ילדים, שהיו בעבר באזור חיפה וציין, כי הנסיבות של כל המקרים שונים.

שאול רז מעורכי עיתון "הצפה" נהרג בתאונה

אדם נוסף נהרג בהתהפך טנדר

עתי"ם

2 בני אדם נהרגו אתמול בשתי תאונות דרכים שונות. הולך רגל, שאול רז בן 68 מרמת גן נהרג אתמול בבוקר מפגיעת מכונית פרטית בכביש הקאונטרי קלאב, ליד גלילות.

האיש נפגע כאשר חצה את הכביש, הוא נפגע על ידי מכונית פרטית מסוג ב.מ.וו., והועבר במצב קשה לבית החולים איכילוב בתל־אביב. כעבור שעה מת מפצעיו. נהג המכונית נחקר ושוחרר.

שאול רז (רוזנברג), היה מניצולי כפר עציון, ששרד בנפול הכפר בהתקפת הלגיון הירדני.

שאול רז, סופר ומשורר היה חבר מערכת "הצפה" ובמשך שנים היה עורך "הצפה לילדים". חיבר כמה ספרים, ביניהם "ההר הקדוש" על כפר עציון שחרב, ספרי שירה ועוד. הניח אשה.

הרוג ופצוע בהתהפך טנדר

אהרון לוריון בן 25 נהרג ואחר נפצע בהתהפך אתמול טנדר בכביש שעלבים. הוא נפצע קשה מאוד כאשר הטנדר התהפך, והועבר עם הפצוע האחר לבית החולים אסף הרופא. הוא נפטר למרות מאמצי הרופאים להצילו.

נתגלו שני מקרי שיתוק ילדים

רונית מורגנשטרן

שני מקרי פוליו, שיתוק ילדים נתגלו באור עקיבא שליד קיסריה. מדובר באשה בת 26 אם לשניים עולה חדשה, ותינוק כבן שנה. ממשרד הבריאות נמסר, כי רוב האוכלוסיה בישראל מחוסנת נגד מחלה זו ולכן אין חשש להתפשטותה.

הנהלת משרד הבריאות החליטה בכל זאת לחסן נגד פוליו את כל תושבי אור עקיבא עד גיל 40 כולל אלה שחוסנו בעבר. תושבי אור עקיבא והעובדים בה מתבקשים לגשת לתחנות לאם ולילד שם יורכבו היכן ניתן לקבל את החיסון.

תחנות הדלק יפעלו כרגיל בסוף השבוע

חיים מרגלית

תחנות הדלק יהיו פתוחות בשבת — נמסר ישראל שטריקס מזכיר ארגון בעלי תחנות הדלק והסוכנים. לדבריו, בפגישה שהיתה אתמול בין נציגי הארגון לבין מנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, וראש מינהל הדלק שמעון גלבוע סוכם לערוך סקר על העלויות של תחנות הדלק ולנסות למצוא פתרון עבורן.

נציגי משרד האנרגיה הבטיחו לראשי ארגון בעלי תחנות הדלק והסוכנים לבדוק את הנושאים השנויים במחלוקת.

לגדעון חזן ומשפחתו

משתתפים בצערכם על מות

האב

עובדי מ... "עמקים" וחניכיו